

КИЇВ
2021

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

Державна політика з впровадження стандартів безпечного харчування в закладах освіти (заклади дошкільної освіти, загальноосвітні школи)

**ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА З ВПРОВАДЖЕННЯ
СТАНДАРТІВ БЕЗПЕЧНОГО ХАРЧУВАННЯ В
ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ (ЗАКЛАДИ ДОШКІЛЬНОЇ
ОСВІТИ, ЗАГАЛЬНООСВІТНІ ШКОЛИ)**

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

КИЇВ 2021

Здійснено в рамках проекту «Впровадження санітарних норм якості харчових продуктів згідно положень НАССР щодо контролю безпечності продуктів харчування та покращення умов в їдальнях державних закладів освіти в Донецькій і Луганській областях (на підконтрольних Уряду України територіях)

Проект реалізовували МБФ «Жовто-Блакитні Крила» і ВГО «ПОРУЧ» у партнерстві з ChildFund Deutschland, за фінансової підтримки Федерального міністерства економічного співробітництва та розвитку Німеччини (BMZ)

Зміст чи трактування, викладенні у виданні, не обов'язково відображають погляди Федерального міністерства економічного співробітництва та розвитку Німеччини (BMZ), ChildFund Deutschland, МБФ «Жовто-Блакитні Крила», ВГО «ПОРУЧ»

Аналітичний звіт. Державна політика з впровадження стандартів безпечного харчування в закладах освіти (заклади дошкільної освіти, загальноосвітні школи)

Авторський колектив:

Дмитро Вітвіцький, Віталій Разік, Мар'яна Гриньо, Наталія Проць, Юрій Оглашений, Тарас Антошевський, Оксана Волощук.

ЗМІСТ

Умовні позначення	3
Вступ	4
1 Підготовка дослідження	5
1.1 Методологія	5
1.2 «Дерево цілей»	5
1.3 Список стейкхолдерів	8
2 Результати дослідження	19
3 Рекомендації	86
Висновок	90

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

ВГО – Всеукраїнська громадська організація

ГО – Громадська організація

ГС – Громадська спілка

МБФ – Міжнародний благодійний фонд

ОДА – Обласна державна адміністрація

ЗЗСО – Заклад загальної середньої освіти

ЗДО – Заклад дошкільної освіти

ДНЗ – Дошкільний навчальний заклад

Держпродспоживслужба – Державна служба України з питань
безпечності харчових продуктів та захисту споживачів

ОНЗ – Опорний навчальний заклад

МОН – Міністерство освіти і науки

МОЗ – Міністерство охорони здоров'я

ЗМІ – Засоби масової інформації

ГУ – Головне управління

ОТГ – Об'єднана територіальна громада

МТГ – Міська територіальна громада

НАССР (ХАССП) – система аналізу небезпечних факторів та
контролю у критичних точках

ФОП – Фізична особа-підприємець

ВООЗ – Всесвітня організація охорони здоров'я

СУБПХ – Система управління безпечністю продуктів харчування

ВЦА – Військово-цивільна адміністрація

ТОВ – Товариство з обмеженою відповідальністю

ТДВ – Товариство з додатковою відповідальністю

КМУ – Кабінет Міністрів України

ВСТУП

School food generation

З 1 вересня 2020 року по 31 жовтня 2021 року в Україні реалізовувався пілотний проект «Впровадження санітарних норм якості харчових продуктів згідно положень НАССР щодо контролю безпечності продуктів харчування та покращення умов в їдальнях державних закладів освіти в Донецькій і Луганській областях (на підконтрольних Уряду України територіях)».

Проект реалізовували МБФ «Жовто-Блакитні Крила» і ВГО «ПОРУЧ» у партнерстві з ChildFund Deutschland, за фінансової підтримки Федерального міністерства економічного співробітництва та розвитку Німеччини (BMZ).

Мета проекту - Досягти за допомогою впровадження принципів НАССР розвитку надійної системи контролю харчових продуктів в закладах освіти Донецької і Луганської областей, а також в сусідніх регіонах, поліпшення гігієни харчування і більш здорового шкільного харчування.

Основними компонентами реалізації проекту стало:
Впровадження стандартів НАССР, здорового, збалансованого харчування в закладах середньої освіти;

Проведення практичного навчання основної цільової аудиторії щодо ключових положень концепції НАССР;

Проведення аналітичного дослідження і розробка «Police Paper»;
Модернізація 2 харчоблоків в закладах середньої освіти Донецької і Луганської областей;

Інформаційно-просвітницька кампанія з основ безпечного харчування і впровадження стандартів НАССР.

В 2021 році в 7 областях усіх регіонів країни (Дніпропетровська, Донецька, Київська, Львівська, Луганська, Херсонська, Чернівецька області) було проведено дослідження «Державна політика з впровадження стандартів безпечного харчування в закладах освіти». Методологія охоплювала побудову «Дерева цілей» та опитування стейкхолдерів. Загалом було опитано 159 осіб – це представники органів місцевого самоврядування і місцевих органів виконавчої влади, освітяни, батьків учнів.

Отримані відповіді були опрацьовані і систематизовані. Експертами проекту були сформовані висновки та пропозиції для центральних органів влади, регіональних структур виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, ЗМІ, керівників закладів освіти тощо.

Стан проведення дослідження, крім актуальності і надзвичайно великої зацікавленості керівників закладів освіти, батьків учнів в проведенні реформи харчування, висвітив низку негативних тенденцій, зокрема:

- фактичну відсутність в регіонах чіткої інформаційно-просвітницької кампанії з реформування шкільного харчування;
- низьку зацікавленість місцевих ЗМІ;
- мінімальне залучення до співпраці представників батьківських комітетів (незважаючи на отриману позитивну офіційну інформацію від територіальних органів управління освітою);
- нерозуміння проблематики і повна відсутність інформації про впровадження стандартів безпечного харчування в закладах освіти депутатами місцевих громад;
- відсутність стабільної, систематизованої і зрозумілої політики щодо реформування шкільного харчування внаслідок чого майже кожна область має власні підходи і розуміння механізмів впровадження стандартів НАССР в закладах освіти.

Дмитро Вітвіцький

1 ПІДГОТОВКА ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1 Методологія

Предметом дослідження стала отримана офіційна інформація від органів місцевого самоврядування, місцевих органів виконавчої влади, представників галузі освіти і батьківських комітетів.

Дослідження проводилось у Дніпропетровській, Донецькій, Київській, Львівській, Луганській, Херсонській і Чернівецькій областях.

За методологію дослідження було обрано моніторингове оцінювання офіційної інформації і рішень з тематики харчування в закладах освіти (середня, дошкільна освіта).

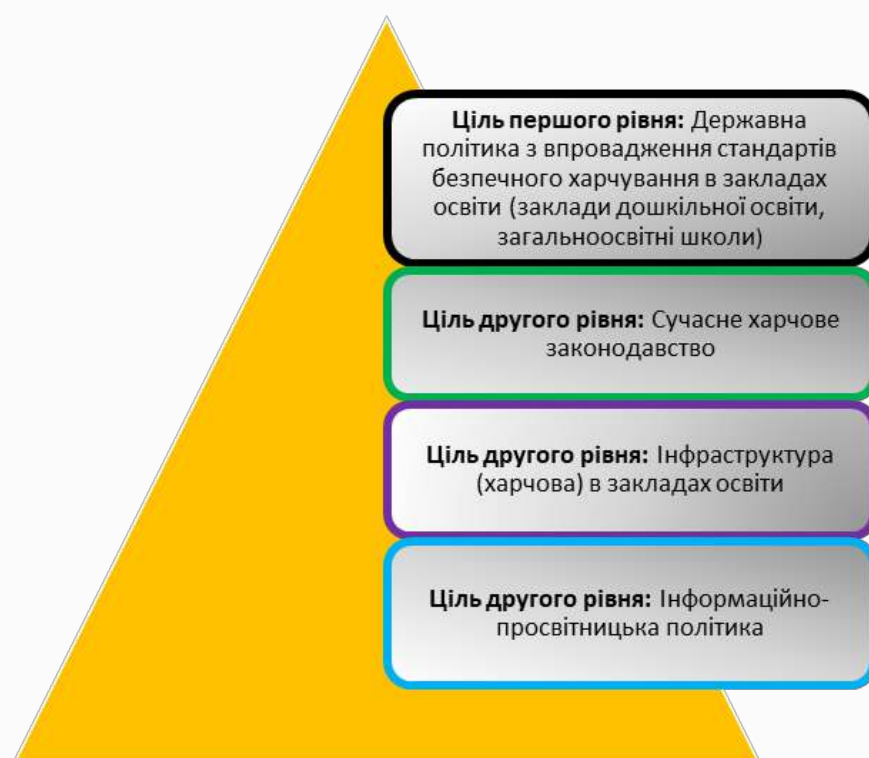
Моніторинг здійснювався на основі т.зв. «дерева цілей», яке було розроблено експертами проекту. «Дерево цілей» – поширена процедура планування заходів, яка застосовується як спосіб впорядкування завдань, тобто відображення

структури завдань і співвідношень між ними. Завдання в «Дереві цілей» мають загальний характер на вершині і поступово конкретизується на нижчих сходинках. Таким чином «Дерево цілей» нагадує піраміду – найвища частина містить широкі цілі, а нижчі – презентують цілі і завдання.

Якщо аналізувати «Дерево цілей» зверху, можна отримати відповідь на запитання: «Яким чином маємо виконувати ці завдання?» Аналізуючи знизу догори, отримуємо відповідь на питання: «Навіщо виконувати це завдання?»

Спосіб проведення оцінювання: спільне обговорення цілей 2 і цілей 3 рівня за участі стейкхолдерів та проведення індивідуальних опитувань стейкхолдерів.

1.2 «Дерево цілей»

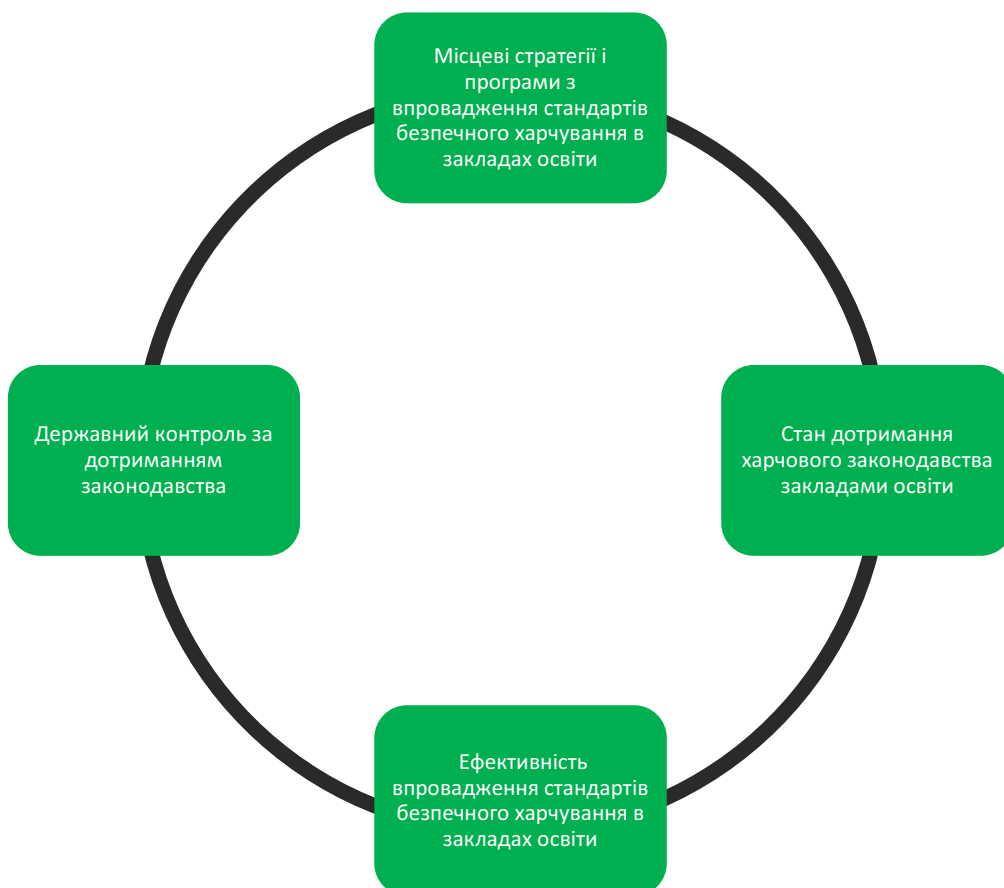

ПІДГОТОВКА ДОСЛІДЖЕННЯ 1.2 «ДЕРЕВО ЦІЛЕЙ». ЦІЛІ З РІВНЯ

ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ПОЛІТИКА

СУЧАСНЕ ХАРЧОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО

ПІДГОТОВКА ДОСЛІДЖЕННЯ 1.2 «ДЕРЕВО ЦІЛЕЙ». ЦІЛІ 3 РІВНЯ

ІНФРАСТРУКТУРА (ХАРЧОВА) В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

ПІДГОТОВКА ДОСЛІДЖЕННЯ 1.3 СПИСОК СТЕЙКХОЛДЕРІВ

Запрошені до участі	Взяли участь
Чернівецька область	
Директор Департаменту освіти і науки Чернівецької ОДА – Людвиг Цуркан; Директор Департаменту охорони здоров'я Чернівецької ОДА – Олег Чорний; Директор Департаменту фінансів Чернівецької ОДА – Ангела Дякова; Директор Департаменту регіонального розвитку Чернівецької ОДА – Валентин Дунаєвський; Постійна комісія з 3 питань освіти, науки, культури, туризму, спорту та молодіжної політики Чернівецької обласної ради – Оксана Палійчук; Постійна з питань бюджету Чернівецької обласної ради – Іван Шевчук; Начальник ГУ Держпродспоживслужби в Чернівецькій області – Ангела Косован; Начальник управління освіти Чернівецької міської ради – Сергій Мартинюк ; Начальник Управління забезпечення медичного обслуговування у сфері охорони здоров'я Чернівецької міської ради – Наталія; Начальник Чернівецького міського управління Держпродспоживслужби в Чернівецькій області – Сергій Лазарєв; Директор Чернівецький ліцей №1 математичного та економічного профілів Чернівецької міської ради – Наталія Кінашук; Директор Чернівецький філософсько-правовий ліцей №2 Чернівецької міської ради – Андрій Сігітов; Директор Чернівецький ліцей №3 медичного профілю Чернівецької міської ради – Микола Зегрюк;	Олександр Довганюк - заступник начальника Головного управління Держпродспоживслужби в Чернівецькій області; Валентин Дунаєвський - в. о. директора Департаменту регіонального розвитку Чернівецької ОДА; Михайло Павлюк - заступник голови Чернівецької обласної ради; Людвиг Цуркан - Директор Департаменту освіти і науки Чернівецької ОДА; Сергій Лазарєв - начальник Чернівецького управління Головного управління Держпродспоживслужби в Чернівецькій області; Ангела Дякова - директор Департаменту фінансів Чернівецької ОДА; Наталія Гопко - в. о. генерального директора Державної установи «Чернівецький обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України»; Ірина Ткачук - начальник управління освіти Чернівецької міської ради; Олена Бешко – представниця батьківського комітету, м. Вижниця; Галина Абрам'юк - директорка ліцею №5, м. Чернівці; Тетяна Лазовська – представниця батьківського комітету, м. Чернівці; Олена Опанасенко - заступник директора школи №4 м. Чернівці; Людмила Чередарик - журналістка, членкиня шкільного батьківського комітету, м. Чернівці;

ПІДГОТОВКА ДОСЛІДЖЕННЯ 1.3 СПИСОК СТЕЙКХОЛДЕРІВ

<i>Херсонська область</i>	
Директор Департаменту охорони здоров'я Херсонської ОДА – Віктор Короленк ;	Наталя Клим - в.о. начальника ГУ Держпродспоживслужби в Херсонській області;
Директор Департаменту розвитку економіки Херсонської ОДА – Юлія Кривчи ;	Роман Підперигора - директор Департаменту бюджету і фінансів ХМР;
Директор Департаменту фінансів Херсонської ОДА – Наталія Вігрєнко ;	Олена Гулько - заступник директора департаменту фінансів ОДА;
Начальник Управління освіти і науки Херсонської ОДА – Ірина Дробиш ;	Ніна Левенець - заступник начальника управління освіти і науки ОДА;
Постійна комісія з питань бюджету та фінансів Херсонської обласної ради – Вікторія Гавренкова ;	Наталя Журженко - в.о. начальника управління освіти ХМР;
Постійна комісія з питань розвитку людського капіталу, міжнаціональних відносин, науки, культури, фізичної культури і спорту, освіти і свободи слова та інтелектуальної власності Херсонської обласної ради – Олександр Співаковський ;	Ірина Фурсєєва - начальник фінансового управління Новокаховської міської ради;
Постійна комісія з питань фінансів, планування бюджету, інвестицій, регуляторної політики та соціально-економічного розвитку Херсонської міської ради – Андрій Дмитрієв ;	Геннадій Лагута - заступник голови постійної комісії з питань бюджету та фінансів обласної ради;
Постійна комісія з питань гуманітарної політики, медицини, освіти, культури, молодіжної політики та спорту, законності, депутатської діяльності, свободи слова та запобігання корупції Херсонської міської ради - Алла Малицька ;	Андрій Шибасєв - заступник голови ОДА;
Департамент бюджету і фінансів. Директор департаменту – Роман Підперигора ;	Тетяна Оксенчук - Костянтинівський опорний ЗЗСО, Директор;
Управління освіти Херсонської міської ради. В.о. начальника управління – Наталя Журженко ;	Олена Стецюк – представниця батьківського комітету, м. Каховка;
Управління охорони здоров'я Херсонської міської ради. Начальник управління – Світлана Межеріцька ;	Мар'яна Ковінько - Каховська ЗОШ І - ІІІ ступенів №1. Заступник директора з НВР;
ГУ Держпродспоживслужби України в Херсонській області. В.о. начальника ГУ – Наталя Клим ;	Марина Лазарук – представниця батьківського комітету, м. Херсон;
Фінансове управління Новокаховської міської ради. Начальник управління – Ірина Фурсєєва ;	

ПІДГОТОВКА ДОСЛІДЖЕННЯ

1.3 СПИСОК СТЕЙКХОЛДЕРІВ

Відділ освіти Новокаховської міської ради. Начальник відділу - Лілія Микитенко; Костянтинівський опорний ЗЗСО, Директор - Тетяна Оксенчук; Каховська ЗОШ I - III ступенів №1. Заступник директора з НВР - Мар'яна Ковінько.	
Львівська область	
Директор Департаменту освіти і науки Львівської ОДА – Олег Паска; Директор Департаменту економічної політики Львівської ОДА – Степан Куйбіда; Директор Департаменту фінансів Львівської ОДА – Олег Демків; Директор Департаменту охорони здоров'я Львівської ОДА – Орест Чемерис; Департамент міжнародної технічної допомоги та міжнародного співробітництва Львівської ОДА – Роман Шепеляк; Постійна комісія з питань освіти, науки та інновацій Львівської обласної ради – голова Іванна Герус; Постійна з питань бюджету та соціально- економічного розвитку Львівської обласної ради – голова Володимир Квурт; Начальник ГУ Держпродспоживслужби в Львівській області – Євген Баркит; Заступник міського голови з гуманітарних питань, в.о. директора департаменту гуманітарної політики Львівської міської ради – Галина Слічна; Перший заступник начальника Головного управління – начальник управління безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини - Ростислав Волошин; Начальник управління освіти департаменту гуманітарної політики Львівської міської ради – Зоряна Довганик;	Стефанія Вівчар, - представниця батьківського комітету, м. Винники, Львівська область; Ростислав Волошин - перший заступник начальника ГУ Держпродспоживслужби у Львівській області; Володимир Чуба - начальник відділу охорони здоров'я Дрогобицької міської ради; Олег Паска - директор департаменту освіти і науки ЛОДА; Наталія Літвінська - т.в.о. директора департаменту охорони здоров'я ЛОДА; Ольга Пиць - директор Нагірненський ЗЗСО I-III ступенів Самбірського району Львівської області; Іванна Герус - голова постійної комісії з питань освіти, науки та інновацій ЛОР; Шев'як Петро Богданович - Начальник відділу освіти Дрогобицької міської ради; Оксана Скрига - Золочівський р-н. Львівська обл.; Добрянська Галина – представниця батьківського комітету, м. Львів; Нелля Васюта – депутат Львівської міської ради, представниця батьківського комітету; Іван Гайдук - директор Головецького ЗЗСО I-III ступенів Старосамбірського району, Львівської області;

ПІДГОТОВКА ДОСЛІДЖЕННЯ 1.3 СПИСОК СТЕЙКХОЛДЕРІВ

Начальник управління охорони здоров'я департаменту гуманітарної політики Львівської міської ради – Леся Кобецька; Начальник Львівське управління Держпродспоживслужби в Львівській області – Андрій Диба; Директор ЛКП громадського харчування «Школяр» - Марія; Начальник відділу освіти Дрогобицької міської ради – Петро Шев'як; Директор підприємства громадського харчування «Школяр» - Ганна Яремчук ; Начальник відділу охорони здоров'я Дрогобицької міської ради – Володимир Чуба; Голова Постійної комісії ради з питань освіти, культури, молодіжної політики, сім'ї, спорту Дрогобицької міської ради – Роман Грицай; Директор Львівської академічної гімназії при Національному університеті «Львівська політехніка» - Лариса Юхман; Директор Ліцею імені Василя Симоненка Львівської міськради – Ярослава Скоропад; Директор Ліцей № 1 імені Івана Франка Дрогобицької міської ради Львівської області – Ольга Лужецька;	
Донецька область	
Директор Департаменту освіти і науки Донецької ОДА – Тетяна Сідашева; Директор Департаменту економіки Донецької ОДА – Геннадій Мар'яненко; Директор Департаменту фінансів Донецької ОДА – Ірина Конакова; Директор Департаменту охорони здоров'я Донецької ОДА – Володимир Колесник; Департамент інвестиційно-інноваційного розвитку і зовнішніх відносин Донецької ОДА - Оксана Головки; Начальник ГУ Держпродспоживслужби в Донецькій області – Олександр Тузов;	Анастасія Шляхтина – представниця батьківського комітету, м. Маріуполь, Донецька область; Олена Фарзулаєва – представниця батьківського комітету, м. Маріуполь, Донецька область Олександр Зябров - перший заступник міського голови м. Новоградівка; Вікторія Шляхова - в.о. начальника відділу освіти Авдіївської міської ВЦА; Євген Бражніков - перший заступник міського голови Добропільської міської ради;

ПІДГОТОВКА ДОСЛІДЖЕННЯ

1.3 СПИСОК СТЕЙКХОЛДЕРІВ

Директор Департаменту освіти Маріупольської міської ради – Тетяна Братчикова; Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів міської ради – Олександр Кочурин; Начальник відділу охорони здоров'я Краматорської міської ради – Андрій Петриченко; Голова Постійної комісії з питань освіти та науки, охорони здоров'я, соціального захисту населення, молодіжної політики, культури, фізкультури і спорту Краматорської міської ради – Світлана Фоміна; Голова Постійної комісія з питань соціально-економічного розвитку, планування, бюджету, фінансів, зовнішньоекономічної діяльності Краматорської міської ради – Геннадій Суков; Голова постійної комісії з питань планування соціально-економічного розвитку, бюджету та фінансів Покровської районної ради – Андрій Доценко; Голова постійної комісії з питань охорони здоров'я, соціального захисту населення, освіти, культури, спорту та молодіжної політики Покровської районної ради – Сергій Шутько; Начальник відділу освіти Покровської РДА Донецької області – Вікторія Лозинська; Ірина Красноярова - директор ЗОШ №33 м. Маріуполя; Тетяна Лугова – директор ЗОШ №15 м. Маріуполя; Олена Авілова – директор Великоновосілківської ЗОШ №2;	Людмила Панченко - начальник відділу освіти, культури, молоді та спорту Мар'їнської міської ВЦА; Наталія Ворона - т.в.о. начальника відділу освіти Мирноградської міської ради; Наталія Гнатенко - в. о. начальника відділу освіти Покровської міської ради; Яна Передрій - начальник відділу освіти Селидівської міської ради; Андрій Петриченко - начальник відділу охорони здоров'я Краматорської міської ради; Олександр Тузов - начальник ГУ Держпродспоживслужби в Донецькій області; Оксана Головко - директор департаменту інвестиційно-інноваційного розвитку і зовнішніх відносин ОДА; Тетяна Сідашева - директор департаменту освіти і науки ОДА; Тетяна Братчикова - Директор Департаменту освіти Маріупольської міської ради; Ірина Конакова - директор департаменту фінансів ОДА; Микола Коваленко - Керівник Очеритинської селищної ВЦА; Олег Фролов - заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів влади Покровської міської ради; Андрій Доценко - голова постійної комісії з питань соціально-економічного розвитку, бюджету і фінансів Покровської районної ради; Сергій Шутько - голова постійної комісії Покровської районної ради з питань охорони здоров'я, соціального захисту населення, освіти, культури, спорту та молодіжної політики; Ігор Сташкевич - секретар Краматорської міської ради; Інна Терещенко - перший заступник міського голови Селидівської міської ради;
--	---

ПІДГОТОВКА ДОСЛІДЖЕННЯ

1.3 СПИСОК СТЕЙКХОЛДЕРІВ

	Роман Падун - міський голова Курахівської міської ради; Лариса Герасименко - начальник управління фінансів Покровської РДА; Дмитро Ніколаєв - в.о. начальника фінансового управління Мар'їнської міської ВЦА; Ганна Ященко - в.о. директора департаменту освіти і науки ОДА; Олена Авілова – директор Великоновосілківської ЗОШ №2; Ірина Красноярова - директор комунального закладу «Маріупольська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №33 Маріупольської міської ради» Вікторія Просяник - директор Бахмутської ЗОШ №5
<i>Луганська область</i>	
Директор Департаменту освіти і науки Луганської ОВЦА - Юрій Стецюк; Директор Департаменту фінансів Луганської ОВЦА - Тетяна Анікієва; Директор Департаменту охорони здоров'я Луганської ОВЦА - Юрій Стогнієв; Директор Департаменту міжнародної технічної допомоги, інноваційного розвитку та зовнішніх відносин - Денис Денищенко; в.о. Директора Департаменту економічного розвитку та зовнішньоекономічної діяльності - Єгор Скіртач; Начальник ГУ Держпродспоживслужби у Луганській області - Ріта Холоденко; Начальник управління безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини ГУ Держпродспоживслужби у Луганській області - Анжела Селявіна;	Наталія Гупал - начальник відділу освіти Старобільської міської ради; Лариса Супрун - начальник відділу освіти Біловодської селищної ради; Лариса Волченко - начальник управління освіти Северодонецької міської ВЦА; Ірина Слєпченко - начальник відділу фінансів Старобільської міської ради; Ріта Холоденко - начальник ГУ Держпродспоживслужби в Луганській області; Тетяна Ткачова - в.о. директора департаменту освіти і науки ОДА; Денис Денищенко - Директор Департаменту міжнародної технічної допомоги, інноваційного розвитку та зовнішніх відносин; Галина Катасанова - в.о. директора департаменту охорони здоров'я ОДА; Тетяна Анікієва - директор департаменту фінансів ОДА;

ПІДГОТОВКА ДОСЛІДЖЕННЯ

1.3 СПИСОК СТЕЙКХОЛДЕРІВ

Начальник Попаснянського управління Держпродспоживслужби у Луганській області - Олександр Ткачов; Начальник Северодонецького управління Держпродспоживслужби у Луганській області - Геннадій Шпень; Управління економічного розвитку Северодонецької міської ВЦА - в.о. начальника управління Анастасія Пивоварова; Управління охорони здоров'я Северодонецької міської ВЦА - начальник Управління Шведова Світлана Олегівна; Управління освіти Северодонецької міської ВЦА - начальник управління Волченко Лариса Петрівна; Фінансове управління Северодонецької міської ВЦА - начальник управління Багрінцева Марина Іванівна; Директор ЗОШ №5 Северодонецька - Ірина Горобинська; Директор Комунального заклад «Навчально-виховний комплекс школа І-ІІІ ступенів - ліцей «Гарант» Лисичанської міської ради Луганської області» - Світлана Боровкова; Директор ОНЗ Попаснянська ЗОШ І-ІІІ ст.№1 - Віктор Шулік; Директор Кременський ліцей №1 Кременської міської ради - Одіяненко Людмила;	Марина Багрінцева - начальник фінансового управління Северодонецької міської ВЦА; Віктор Шулік - Директор ОНЗ Попаснянська ЗОШ І-ІІІ ст.№1; Наталя Петрусенко - м. Северодонецьк; Олена Гейко - директор Рубіжанської ЗОШ І-ІІІ ступенів №3, м. Рубіжне; Олена Чурсіна - Денежниківський ліцей Новоайдарської селищної ради; Розуваєва Ксенія Володимирівна - Новоайдарський ліцей; Боріс Наталія Григоріївна - Гречишкінський ліцей Новоайдарської селищної ради; Коробка Любов Іванівна - Штурмівський ліцей Новоайдарської селищної ради; Запасний Олександр Леонідович - Дмитрівський ліцей Новоайдарської селищної ради; Воронкіна Любов Іванівна – ЗДО «Сонечко» Дейнега Ірина Дмитрівна - Новоохтирський ліцей Новоайдарської селищної ради; Кісельникова Олена Володимирівна - Денежниківський ліцей Новоайдарської селищної ради; Кумова Галина Іванівна - ЗДО «Суржанський»; Перепелиця Сергій Геннадійович - Денежниківський ліцей; Повдайчик Валентина Вікторівна - Олексіївський ліцей Новоайдарської селищної ради; Богданова Надія Іванівна - Райгородський ліцей Новоайдарської селищної ради; Крикунова Ірина Олександрівна - Муратівська гімназія;
--	--

ПІДГОТОВКА ДОСЛІДЖЕННЯ

1.3 СПИСОК СТЕЙКХОЛДЕРІВ

Дніпропетровська область

В. о. Директора департаменту економічного розвитку Дніпропетровської ОДА - **Олексій Псарьов**;

– директор департаменту освіти і науки Дніпропетровської ОДА - **Олексій Полторацький**;

в. о. директора департаменту охорони здоров'я Дніпропетровської ОДА – **Вікторія Кулик**;

Директор департаменту фінансів Дніпропетровської ОДА – **Тетяна Шебеко**;

Голова постійної комісії Дніпропетровської обласної ради з питань соціально-економічного розвитку області, бюджету і фінансів – **Сергій Піддубний**;

Голова постійної комісії Дніпропетровської обласної ради з питань науки, освіти, соціальної політики та праці – **Анатолій Коломоєць**;

Департамент економіки, фінансів та міського бюджету Дніпропетровської міської ради. Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів, директор департаменту економіки, фінансів та міського бюджету – **Володимир Міллер**;

Начальник управління освіти департаменту гуманітарної політики Дніпропетровської міської ради – **Оксана Салогуб**;

Заступник міського голови, директор департаменту охорони здоров'я населення Дніпропетровської міської ради – **Андрій Бабський**;

Начальник ГУ Держпродспоживслужби у Дніпропетровській області – **Святослав Літошко**;

Начальник Дніпропетровського міського управління Держпродспоживслужби – **Володимир Бобров**;

Директор департаменту освіти і науки Криворізької міської ради – **Тетяна Кріпак**;

Директор департаменту фінансів Криворізької міської ради – **Олена Рожко**;

Надія Лисак - в.о. начальника відділу освіти виконкому Тернівської районної у місті ради, м. Кривий Ріг;

Жанна Сабадаш - начальник відділу освіти виконкому Центрально-міської районної у місті ради, м. Кривий Ріг;

Ганна Цупрова - заступник міського голови м.Покровськ;

Дмитро Зражевський - міський голова м. Синельникове;

Олег Чуприна - сільський голова с. Троїцьке;

Олександр Прокопенко - селищний голова смт. Червоногригорівка;

Інна Денисенко - начальник відділу гуманітарної політики Брагинівської сільської ради;

Лідія Колеснік - начальник відділу освіти Апостолівської міської ради;

Олег Прогонний - начальник відділу освіти, культури, молоді та спорту Васильківської селищної ради;

Ірина Бойко - начальник відділу освіти ДСГП Вільногірської міської ради;

Юрій Завалій - начальник відділу освіти Довгинцівської районної у місті ради;

Людмила Цюпа - в. о. начальника відділу освіти Жовтоводської міської ради;

Світлана Гринько - начальник відділу освіти Зайцівської сільської ради;

Лариса Логвінова - начальник відділу освіти Лихівської селищної ради;

Тетяна Свержевська - в. о. начальника відділу освіти, культури молоді та спорту виконавчого комітету Личківської сільської ради;

Олександр Литвиненко - начальник відділу освіти, молоді та спорту Межівської селищної ради;

Тетяна Дирда - заступник начальника відділу освіти Металургійної районної у місті ради;

ПІДГОТОВКА ДОСЛІДЖЕННЯ

1.3 СПИСОК СТЕЙКХОЛДЕРІВ

<i>Київська область</i>	
Директор Департаменту економіки та цифровізації Київської ОДА – Наталія Погребна; Директор Департаменту освіти і науки Київської ОДА – Жанна Осипенко; Директор Департаменту охорон здоров'я Київської ОДА – Олена Єфіменко; Директор Департаменту фінансів Київської ОДА – Олександр Даценко; Постійна комісія з питань бюджету та фінансів Київської обласної ради – Руслан Кузьменко; Постійна комісія з питань освіти, науки, культури, духовності та релігії Київської обласної ради – Олена Шуст; ГУ Держпродспоживслужби в Київській області. В.о. начальника управління – Володимир Курилін; Начальник Управління освіти і науки Ірпінської міської ради - Олег Білорус; Начальник відділу економіки Ірпінської міської ради – Світлана Демченко; Начальник фінансового управління Ірпінської міської ради - Євгенія Данилюк; Начальник управління економіки Білоцерківської міської ради – Юлія Земецька; Начальник управління охорони здоров'я Білоцерківської міської ради – Юрій Кух; Начальник управління освіти і науки Білоцерківської міської ради - Юрій Петрик; Начальник управління фінансів Білоцерківської міської ради - Світлана Терещук;	Яна Жиган - начальник відділу економіки та стратегічного планування Ірпінської міської ради; Микола Тібеж - перший заступник голови ГУ Держпродспоживслужби в Київській області; Жанна Осипенко - директор департаменту освіти і науки ОДА; Олена Коваленко - заступник директора департаменту охорони здоров'я ОДА; Олександр Даценко - директор департаменту фінансів ОДА; Олена Шуст - голова постійної комісії з питань освіти, науки, культури, духовності та релігії обласної ради; Юрій Петрик - начальник управління освіти і науки Білоцерківської міської ради; Світлана Терещук - начальник управління фінансів Білоцерківської міської ради; Євгенія Данилюк - начальник фінансового управління Ірпінської міської ради; Наталія Крушельницька – представниця батьківського комітету, місто Миронівка; Оксана Кньовець – представниця батьківського комітету, місто Миронівка; Альона Гончаренко – представниця батьківського комітету, м. Ірпінь Анна Левенець - представниця батьківського комітету, м. Ірпінь Анна Голдабіна - представниця батьківського комітету, Києво-Святошинський район. Світлана Мельниченко - представниця батьківського комітету, Києво-Святошинський район Валерія Кравченко - представниця батьківського комітету, Києво-Святошинський район Марія Терещенко - представниця батьківського комітету, Києво-Святошинський район

ПІДГОТОВКА ДОСЛІДЖЕННЯ

1.3 СПИСОК СТЕЙКХОЛДЕРІВ

Начальник управління економіки Криворізької міської ради – Оксана Павлушенко; Начальник управління охорони здоров'я Криворізької міської ради – Костянтин Мурашко;	Ольга Штепа - т.в.о. начальника відділу освіти Перещепинської міської ради; Сергій Коргут - начальник відділу освіти Покровської районної у місті ради; Віталій Попок - начальник відділу освіти, молоді, спорту, культури та туризму Покровської сільської ради; Валентина Мазенко - начальник відділу освіти Софіївської селищної ради; Надія Лисак - в. о. начальника відділу освіти Тернівської районної у місті ради; Віта Калашник - начальник відділу освіти, молоді та спорту Томаківської селищної ради; Сергій Китайгора - начальник відділу освіти Царичанської селищної ради; Жанна Сабадаш - начальник відділу освіти Центрально-міської районної у місті Кривому Розі ради; Ірина Козлова - начальник відділу освіти Широківської селищної ради; Олена Курбатова - начальник відділу освіти, культури, молоді та спорту Юр'ївської селищної ради; Марина Петросянц - в. о. начальника Головного управління Держпродспоживслужби у Дніпропетровській області; Олексій Псарьов - в. о. начальника департаменту економічного розвитку ОДА; Оксана Живага - заступник директора-начальник відділу освіти департаменту з гуманітарних питань Кам'янської міської ради; Антон Демура - в.о. директора департаменту освіти і науки ОДА; Тетяна Кріпак - директор департаменту освіти і науки Криворізької міської ради; Андрій Бабський - заступник міського голови, директор департаменту охорони здоров'я населення Дніпровської міської ради; Тетяна Квітницька - в. о. директора департаменту охорони здоров'я ОДА; Олена Рожко - директор департаменту фінансів Криворізької міської ради;
--	--

ПІДГОТОВКА ДОСЛІДЖЕННЯ

1.3 СПИСОК СТЕЙКХОЛДЕРІВ

	Тетяна Шебеко - директор департаменту фінансів ОДА; Ксенія Сушко - заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів, директор департаменту гуманітарної політики; Наталія Костенко - директор КЗ «НВК Криворізька спеціалізована школа I-III ступенів із поглибленим вивченням іноземних мов-дошкільний навчальний заклад» Криворізької міської ради; Євген Широких - сільський голова Любимівської сільської ради; Світлана Сучкова - начальник міського відділу освіти Першотравенської міської ради; Анатолій Коломоєць - голова постійної комісії Дніпропетровської обласної ради з питань науки, освіти, соціальної політики та праці; Володимир Ільчишин - начальник відділу освіти Тернівської міської ради; Оксана Павлушенко - в. о. начальника управління економіки Криворізької міської ради; Оксана Салогуб - в. о. начальника управління освіти департаменту гуманітарної політики Дніпровської міської ради; Тетяна Лепілова - в. о. начальника управління освіти Марганецької міської ради; Ірина Рябоконь - начальник управління освіти Новомосковської міської ради; Наталія Коваленко - начальник управління освіти, молоді та спорту Петриківської селищної ради; Анна Карплюк - директор Привовчанської ЗОШ I-III ступенів, Павлоградський район; Євгеній Мачула – директор Троїцької ЗОШ I-III ступенів, Павлоградський район; Представники батьківських комітетів Троїцької ЗОШ – прізвища не вказані (на прохання); Лілія Литвин - директор ЗЗСО «Писарівська гімназія» Троїцької сільської ради, Павлоградський район Анна Макаренко – представниця батьківського комітету, с.Троїцьке, Павлоградський район.
--	---

2 РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ПОЛІТИКА

1.1 Стан висвітлення проблематики шкільного харчування в центральних ЗМІ

а) Чи відомо Вам про наявність державної інформаційної політики з впровадження стандартів безпечного харчування?

Стейкхолдери: Представники батьківських комітетів, адміністрація закладів освіти

Львівська область

Думки стейкхолдерів поділилися, але більшість зазначила про відсутність державної інформаційної політики.

Київська область

Абсолютна більшість опитаних стейкхолдерів зовсім не володіє інформацією

Донецька область

- Так, але не поглиблювалась у стандарти, зазначені в цьому документі;
- Невідомо;
- Протягом 2020-2021 навчального року ґрунтовна та систематизована інформація з впровадження стандартів безпечного харчування в закладах освіти України для нашого закладу стала відомою тільки за допомогою пілотного проєкту «Впровадження санітарних норм якості харчових продуктів згідно положень НАССР щодо контролю безпечності продуктів харчування та покращення умов в їдальнях державних освітніх закладів», який реалізують ВГО «ПОРУЧ» і МБФ «Жовто-Блакитні крила» у партнерстві з ChildFund Deutschland, за фінансової підтримки Федерального міністерства економічного співробітництва та розвитку Німеччини (BMZ). Правда, останнім часом почали з'являтися методичні матеріали з цього питання, формуватися групи в соцмережах, проводиться он-лайн вебіари, круглі столи із залученням обласних державних адміністрацій.

Дніпропетровська область

- Так;
- Відомо;
- Так, відомо.

Чернівецька область

- Ні;
- Ні;
- Так. На сайті МОЗ.
Через місцеві ЗМІ.

Херсонська область

- Так, відомо;
- З соціальних мереж.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ПОЛІТИКА

Луганська область

- Так, але мало;
- Велику увагу держава в 2020-2021 році стала приділяти раціональному харчуванню в закладах освіти. З січня 2022 року планується змінити двотижнєве меню тощо. Але на старому обладнанні та застарілим штатним розписам (відповідно Типовому штатному розпису (2010 р.) в закладі де харчуються понад 200 учнів працюють 2 кухаря та 1 підсобний робітник на мінімальну заробітну плату) виготовляти запропоновані страви буде неможливо.

Висновок: Батьки не обізнані з наявністю державної інформаційної політики з впровадження стандартів безпечного харчування.

Представники шкіл краще обізнані з проведенням державної інформаційної політики з впровадження стандартів безпечного харчування та отримують більше інформації з цього питання.

б) Оцініть державну інформаційну політику з впровадження стандартів безпечного харчування в закладах освіти України

Стейкхолдери: Представники батьківських комітетів, адміністрація закладів освіти

Львівська область

- Зараз багато різної інформації про організацію харчування та оновлення меню в шкільних їдальнях. Звичайно реалізація цих стандартів потребує спільних зусиль усіх зацікавлених. Відповідно до інформації оновлення має відбутись у кожному навчальному закладі, однак можливості у всіх різні;
- 2 за 12-ти бальною системою;
- Невідомо, відсутня;
- Незадовільне.

Донецька область

- Рівень поінформованості осіб, які не шукають таку інформацію цілеспрямовано, не може назвати високим;
- Мені про таку політику не відомо;
- Державна інформаційна політика з безпеки громадського харчування доводить до нашого відома ті зміни, які повинні відбутись в суспільстві в певні терміни та згідно чинного законодавства. Тут все зрозуміло, інформацію можна взяти як на офіційних державних сайтах, сайті Міністерства освіти, так і в вільному доступі в мережі інтернет;
- На мій погляд, цьому питанню приділяється недостатньо уваги. По- перше, цю інформацію останнім часом можна почути тільки в новинах на центральних ТВ - каналах або тематичних групах у соціальних мережах. По – друге, для того, щоб цю потрібну зміну в шкільному харчуванні реалізувати якісно, необхідно спочатку забезпечити всі харчоблоки необхідним обладнанням, провести навчання персоналу та провести модернізацію шкільних їдалень, адже не секрет, що більшість з них останній капітальний ремонт бачили ще за часів радянської влади. Тому, спочатку необхідно підготувати базу для якісної реалізації потрібних змін. А про це чомусь мало говорять.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ПОЛІТИКА

Дніпропетровська область

- Задовільна;
- Задовільна;

Київська область

- Відмінно;
- Позитивно оцінюю;
- Безпечне харчування необхідно впроваджувати;
- Бачила та чула по телевізорі про цю програму.

Стейкхолдери зазначили про відсутність інформації

Чернівецька область

- Не можу оцінити те, чого не бачу;
- Позитивно, інформація надсилається вчасно;
- Інформаційні розсилки отримуємо. Ремонт- заміна або обладнання, введення нових стандартів меню з вересня? Постачальник – фірма на декілька шкіл. Був бутерброд с соком під час карантину в індивідуальному пакеті. Потім зелена зона – харчування: гаряча сосиска, пюре, яйце, хліб. (Пюре на воді. Сосиска не кращої якості – діти не їли – в смітник);
- Погано;
- Погано, ніхто не перевіряє виробництво.

Херсонська область

- Державна інформаційна політика з впровадження стандартів безпечного харчування в закладах освіти України не зовсім широко висвітлюється та пропагується (одне-два повідомлення. Потребує більш широкої рекламної кампанії з позитивними прикладами змін, навчання проводяться з фахівцями і зовсім не інформуються батьки);
- Інформаційна політика з впровадження системи харчування на достатньому рівні;
- На мою думку, державна інформаційна політика з впровадження стандартів безпечного харчування в закладах освіти України на сьогоднішній день більше схожа на передвиборчу кампанію: багато обіцянок та гарних слів, але жодного фінансування. Чудово, що були розроблені нові норми харчування учнів відповідно вікові, розроблене чотири-тижневе чотири-сезонне меню, прийняті закони. По телевізору ми бачимо усміхнені обличчя учнів приватних шкіл Києва, де батьки платять шалені кошти за харчування, дружини президента та Клопотенка – всі щасливі, ситі та задоволені. В той же час є школи та садочки в Херсонській області, де на сніданки учнів початкової школи було виділено 12 гривень, а капітальні ремонти харчоблоків не проводилися жодного разу з моменту здачі в експлуатацію, я вже мовчу про модернізацію обладнання. Багато наговорила, тому підсумую: ідея чудова, підтримую її на 100 відсотків, але дуже хотілося б, щоб наші політики не продукували ідеї, а й знаходили можливості втілювати їх в життя;
- Замало, як на мене.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ПОЛІТИКА

Чернівецька область

- Недостатня. Всі питання інформування залишилися за закладами освіти, громадськими організаціями;
- 3 із 5;
- Інформацію про шкільне харчування ми можемо переглянути тільки в засобах інтернету (Фейсбук, сайт МОНУ). Але інформації для батьків дуже бракує. Вони не можуть зрозуміти нововведення, вважають, що це заклади освіти придумали;
- Добре;
- Достатній;
- Державна інформаційна політика з питань впровадження стандартів безпечного харчування працює гарно, усі новини повідомляються вчасно;
- Задовільно;
- Негативно;
- Своєчасно отримуємо інформацію;
- Задовільно;
- Задовільно;
- Добре, що впроваджується;
- Задовільно;
- Добре;
- Задовільно;
- Задовільно.

Висновок: Більшість стейкхолдерів зазначають на відсутність чіткої і зрозумілої інформаційної політики.

1.2. Стан висвітлення проблематики в регіональних ЗМІ

а) Інформація про кількість звернень від місцевих ЗМІ з проханням прокоментувати або висвітлити тематику безпечного харчування в закладах освіти.

Стейкхолдери: Департаменти освіти та науки ОДА, депутатські постійні комісії органів місцевого самоврядування, управління і відділи освіти міст, районів, ОТГ, регіональні управління Держпродспоживслужби

Львівська область

- Упродовж 2021 року Департамент освіти і науки облдержадміністрації двічі запрошувався на суспільне телебачення та двічі на суспільне радіо з метою висвітлення тематики безпечного харчування учнів у закладах освіти області. Давалося інтерв'ю журналістам ТРК «Перший Західний», радіо «Львівська хвиля», Інтернет видання «ГалНет», газети «Львівська пошта»;
- До ГУ Держпродспоживслужби в Львівській області протягом вказаного періоду надійшло 20;
- Звернень до відділу освіти виконавчих органів Дрогобицької міської ради від місцевих ЗМІ з проханням прокоментувати або висвітлити тематику безпечного харчування в закладах освіти не надходило.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ПОЛІТИКА

Донецька область

- Кількість звернень від місцевих ЗМІ – 1 (ГУ Держпродспоживслужби у Донецькій області);
 - До Департаменту освіти Маріупольської міської ради надійшло понад 20 звернень від ЗМІ щодо харчування в закладах дошкільної та загальної середньої освіти міста: надання інтерв'ю та виступи на прямих ефірах місцевих каналів, круглі столи для місцевих газет та інтернет-сайтів;
 - Звернення від місцевих ЗМІ з проханням прокоментувати або висвітлити тематику безпечного харчування не надходило. Разом з тим у лютому 2021 року Департаментом освіти і науки Донецької ОДА спільно з телеканалом Донеччина TV знято відеосюжет про сучасні підходи до організації шкільного харчування в області.
-

Київська область

- Протягом 2020-2021 навчального року до Головного управління Держпродспоживслужби в Київській області звернень від місцевих ЗМІ з проханням прокоментувати або висвітлити тематику безпечного харчування в закладах загальної середньої освіти області не надходило;
 - Кількість звернень до Управління освіти і науки Білоцерківської міської ради – три.
-

Дніпропетровська область

- До Постійної комісії Дніпропетровської обласної ради з питань науки, освіти, соціальної політики та праці та до Департаменту освіти і науки Дніпропетровської ОДА звернень не надходило;
 - За 2020-2021 навчальний рік було здійснено 7 виступів на міських каналах Кривого Рогу (ТРК «Рудана», «1 Криворізький») та 29 публікацій у соціальній мережі «facebook».
-

Чернівецька область

- Впродовж 2020 року було 1 запрошення на місцеве ТБ з питань організації харчування в закладах освіти області та 3 запрошення на радіоефіри, також розташовано на сайті Головного управління Держпродспоживслужби в Чернівецькій області 13 статей з питань якісного та безпечного харчування дітей в закладах;
 - До Департаменту освіти і науки облдержадміністрації упродовж 2021 року надійшло від місцевих ЗМІ 6 звернень, а саме: «Суспільне Буковина», «Чернівецький промінь», «Радіо Станція 103.2» щодо висвітлення тематики безпечного харчування в закладах освіти.
-

Херсонська область

- Кількість звернень від місцевих ЗМІ - 4 (ГУ Держпродспоживслужби у Херсонській області);
- До управління освіти Херсонської міської ради звернень не надходило. Проте впродовж 2020/2021 навчального року посадовцями управління було зроблено 8 виступів на різних місцевих ТРК з теми безпечного харчування в закладах.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ПОЛІТИКА

Луганська область

- До ГУ Держпродспоживслужби у Луганській області за зверненням від місцевих ЗМІ було надано 3 інтерв'ю з питань, що стосуються безпечного дитячого харчування, висвітлено 16 статей у пресі та на офіційному веб-сайті Головного управління, розповсюджено 52 інформаційних матеріали;
- Окремих звернень від місцевих ЗМІ не надходило. Департаментом освіти і науки Луганської ОДА системно висвітлюється на офіційному сайті, у засобах масової інформації тематика модернізації та реформування системи харчування у закладах освіти області. Серед інших ці питання постійно озвучує директор Департаменту під час брифінгів, зустрічей з кореспондентами місцевих газет та радіо.

б) Як Ви оцінюєте висвітлення теми шкільного харчування в регіональних ЗМІ. Якої інформації бракує?

Стейкхолдери: представники батьківських комітетів, адміністрація закладів освіти

Львівська область

- Більшість інформації отримую з Інтернет ресурсів. Відсутня інформація про фінансове забезпечення впровадження стандартів безпечного харчування та з яких бюджетів;
- Бракує інформації щодо запровадження в школах нових стандартів харчування школярів, ЗМІ висвітлює тему здорового харчування в окремих школах у вигляді експерименту, проте мало звертає увагу на фінансові питання його впровадження;
- Лише повідомляється про харчові отруєння в школах;
- Не висвітлюється, лише повідомлення про випадки захворювання;
- Оновлення. Нове меню.

Донецька область

- Турбує взагалі відсутність будь-якої інформації за виключенням моментів, коли трапляються надзвичайні ситуації масового або поодинокого характеру;
- Не висвітлюється;
- У регіональних ЗМІ тема шкільного харчування більше пов'язана з меню, стравами та продуктами. До обговорень залучаються батьки, громадськість. Бракує матеріалів щодо обміну досвідом, як впроваджують реформу харчування в різних містах та селах України, який досвід інших країн з питань безпечного харчування можна використати в закладах освіти України;
- Висвітлення теми шкільного харчування в регіональних ЗМІ відбувається на місцевих телевізійних каналах. Не вистачає інформації, як саме впроваджувати стандарти НАССР, як прописувати програми-передумови таким чином, щоб запобігати порушень та невідповідностей. Тобто не вистачає навчання;
- Так само, як і в попередній відповіді. Бракує інформації про те, як відбувається підготовка до впровадження стандартів безпечного харчування в регіоні, які ОТГ «крокують» попереду інших у цьому питанні, звітування відповідальних осіб за впровадження стандартів, які проблеми існують, як їх можна вирішити тощо. Адже часу залишилося не так вже й багато.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ПОЛІТИКА

Київська область

- Оцінюю задовільно, не вистачає інформації щодо шкільного меню та його цінової політики;
- Задовільно;
- Позитивної інформації бракує, треба залучати більше батьків, стимулювати оплатою працівників;
- Незадовільно;
- Не надають жодної інформації, а якщо вона і є то мінімальна;
- Немає ніякої чіткої інформації;
- Мало інформації з впровадження стандартів безпечного харчування. Потрібен позитивний стимул.

Дніпропетровська область

- Мало що чула та бачила у місцевих ЗМІ з даного;
- У регіональних ЗМІ нічого з даної теми не зустрічала;
- Недостатньо інформації про правові акти;
- Тема шкільного харчування достатньо висвітлена в регіональних ЗМІ;
- Задовільно;
- Якісне харчування необхідне нашим дітям.

Чернівецька область

- Мало що чула та бачила у місцевих ЗМІ з даного;
- У регіональних ЗМІ нічого з даної теми не зустрічала;
- Недостатньо інформації про правові акти;
- Тема шкільного харчування достатньо висвітлена в регіональних ЗМІ;
- Задовільно;
- Якісне харчування необхідне нашим дітям.

Чернівецька область

- Не слідкую за ЗМІ, не зустрічала цієї інформацію;
- Не бачила такої інформації;
- Пишуть, але недостатньо – про впровадження меню по-клопотенко;
- Ніяк;
- ЗМІ піднімає питання коли є порушення, але не вирішує постійно вирішує питання. Наприклад ліцей 7 – виробництво закрили, натомість взяли незрозумілого ФОП із Сторожинця, якому безкоштовно передали все обладнання, він обладнання продав, купив морозилку і мікрохвильовку. Розігріває напівфабрикати – і все замість гарячого харчування.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ПОЛІТИКА

Херсонська область

- В нашому регіоні постійно йде обговорення теми харчування;
- В регіональних ЗМІ інформація, практично, відсутня;
- Висвітлення теми шкільного харчування в регіональних ЗМІ нічим не відрізняється від Всеукраїнських: розповідають і показують кращі школи Херсону, в яких спроміглися хоч «трохи підмазати губи» їдальням та харчоблокам, а про проблеми - тиша, тим більше про впровадження НАССР в закладах освіти. Не вистачає практичних порад як написати акти валідації та верифікації, протоколи засідань групи ХАССП, як розробити меню та вкластися в норми на 12 гривень;
- Яскраво висвітлюється в разі екстремальних ситуацій.

Луганська область

- Регіональні ЗМІ, на мій погляд, висвітлюють лише факти впровадження НАССР в окремих закладах, або участь повноважних осіб в заходах з приводу впровадження НАССР. Думаю, що окремі питання впровадження НАССР, його необхідність, обговорення можливого громадського контролю харчування.;
- Недостатньо, бракує всієї інформації, дуже мало приділяється;
- Добре;
- Низький рівень;
- Регіональні ЗМІ не відіграють в висвітленні цього питання провідну роль;
- Добре;
- Негативна;
- Немає конкретики;
- Технологічних карт страв для їдалень;
- Задовільно;
- Актуальна тема;
- Нижче середнього. Бракує інформації про шляхи вирішення проблем шкільного харчування;
- Добре;
- Задовільно, немає конкретики;
- Достатньо інформації.

Висновок: ЗМІ не виявляють зацікавленості у питаннях, які стосуються тематики безпечного харчування в закладах освіти. Основну інформацію з цих питань поширюють територіальні органи Держпродспоживслужби.

Інформація, яка надається представникам закладів освіти, є загальною та не відповідає на низку практичних питань, які виникають у школах.

Поширення інформації у ЗМІ з цієї проблематики є недостатнє, інформація є загальною та не дає можливості її безпосереднього застосування на практиці.

Рівень знань працівників закладів освіти з впровадження стандартів безпечного харчування та їх застосування на практиці суттєво відрізняється для різних регіонів. Заклади освіти не залучають батьків (батьківські комітети) до вирішення питань пов'язаних з безпечним харчуванням у школах.

1.3. Аналіз володіння необхідною інформацією з впровадження принципів безпечного харчування працівниками освіти

а) Яка кількість затверджених планів з проведення інформаційно-просвітницьких заходів з тематики безпечного харчування для працівників освіти у вашій області/районі/територіальній громаді?

Стейкхолдери: Департаменти освіти та науки ОДА, управління і відділи освіти міст, районів, ОТГ, регіональні управління Держпродспоживслужби

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ПОЛІТИКА

Львівська область

- Затверджено 79 планів (ГУ Держпродспоживслужби у Львівській області);
- Затверджених планів з проведення інформаційно-просвітницьких заходів з тематики безпечного харчування в ЗОШ Дрогобича немає.

Донецька область

- Закладами освіти затверджено та реалізуються плани заходів щодо створення належних умов для безпечного харчування у закладах освіти Селидівської міської ради на 2019-2022 роки, створено постійно діючі групи з вивчення стану організації безпечного харчування;
- Рішенням виконавчого комітету Новогродівської міської ради від 21 квітня 2021 року №77 було затверджено Міський план заходів щодо створення належних умов для безпечного харчування в закладах освіти територіальної громади Новогродівської міської ради на 2019-2022 роки (у новій редакції);
- Кількість затверджених планів - 1 - план роботи Головного управління Держпродспоживслужби в Донецькій області на 2021 рік;
- Департаментом освіти і науки здійснюється діяльність відповідно до щоквартальних планів роботи облдержадміністрації, затверджених розпорядженням голови облдержадміністрації, голови військово-цивільної адміністрації.

Київська область

- Розпорядженням Голови Київської обласної державної адміністрації від 18.11.2019 NN№ 649 затверджено «Регіональний план заходів щодо створення належних умов для безпечного харчування дітей у закладах загальної середньої освіти Київщини на 2019-2022 роки» (далі - Регіональний план), один із пунктів якого передбачав організацію та проведення циклу семінарів-навчань з питань санітарно-гігієнічних вимог до організації харчування дітей для керівників закладів освіти, персоналу харчоблоків, представників суб'єктів господарювання, що задіяні в організації харчування дітей, відповідальних осіб постачальників продуктів харчування та продовольчої сировини. Крім того, в рамках Програми розвитку системи освіти Київської області на 2019 - 2021 роки, затвердженої рішенням сесії Київської обласної ради від 30 травня 2019 року №564-28-VII (зі змінами) в області реалізується проект «Якісне харчування - здорова дитина»;
- Основним планом з проведення інформаційно-просвітницьких заходів з тематики безпечного харчування в ЗОШ Білої Церкви є Програма організації харчування здобувачів освіти у комунальних закладах дошкільної та загальної середньої освіти Білоцерківської МТГ на 2021-2025 роки.

Дніпропетровська область

- Кількість затверджених планів з проведення інформаційно-просвітницьких заходів з тематики безпечного харчування для працівників освіти Троїцької ТГ - 3 - у ЗЗСО, 2 - у ЗДО;
- В програмі розвитку освіти Брагінівської громади заплановано 5 інформаційно-просвітницьких заходів з тематики безпечного харчування для працівників освіти;
- У кожному закладі освіти м. Вільногірськ в наявності затверджені плани з проведення інформаційно-просвітницьких заходів з тематики безпечного харчування для працівників;
- У 16 ЗЗСО Довгинцівського, у 13 закладах освіти Металургійного району та у 20 ЗЗСО Тернівського району м. Кривий Ріг в наявності затверджені плани;

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ПОЛІТИКА

- На 2021 рік відділом освіти виконавчого комітету Жовтководської ради затверджено 5 заходів інформаційно-просвітницького характеру з тематики безпечного харчування для працівників освіти;
- На виконання Регіонального плану заходів щодо неухильного дотримання вимог безпечності харчування та запобігання випадків харчових отруєнь в закладах освіти області на 2021 р. затверджено міський план заходів щодо створення належних умов для безпечного харчування дітей у закладах освіти м. Кам'янське на 2021 рік;
- Кількість затверджених планів з проведення інформаційно-просвітницьких заходів з тематики безпечного харчування для працівників освіти Марганецької міської територіальної громади – 21.

Чернівецька область

- Управлінням державного нагляду за дотриманням санітарного законодавства Головному управлінню затверджуються щорічні та відповідно щомісячні плани організаційно-методичних заходів, в які включаються питання проведення семінарів, нарад, статей в засоби масової інформації, в т.ч. і безпечного харчування дітей в закладах освіти;
- В області затверджено регіональний план заходів «Дітям Буковини – здорове харчування на 2020-2022 роки» (розпорядження обласної державної адміністрації від 21.11.2019 № 1128-р), згідно із яким проводиться інформаційно-роз'яснювальна робота щодо сучасних підходів до організації шкільного харчування, формування культури здорового харчування, впровадження у заклади освіти нових стандартів харчування.

Херсонська область

- Затверджено 13 планів (ГУ Держпродспоживслужби у Херсонській області);
- Розпорядженням голови ОДА затверджено План заходів щодо створення належних умов для безпечного харчування у закладах освіти Херсонської області на 2021 рік, до якого включено проведення інформаційно-просвітницьких заходів. На основі обласного плану територіальними громадами розроблено та затверджено місцеві плани по організації харчування (всього 50 планів);
- Затверджено 2 плани: план роботи управління освіти Херсонської міської ради, плани роботи закладів освіти, підпорядкованих управлінню освіти.

Луганська область

- Відповідно до розпорядження голови Луганської ОДА від 05.01.2021 по відділу освіти Старобільської міської ради видано наказ про затвердження аналогічного локального плану заходів для підпорядкованих закладів освіти, в яких організоване харчування. У свою чергу закладами освіти розроблено власні плани відповідних закладів, до пункту яких входять, у тому числі, й інформаційно-просвітницькі заходи. Тобто, у кожному закладі освіти свій тематичний план (15 ЗЗСО та 11 ЗДО);
- Відповідно до п.1 Регіонального плану заходів щодо створення належних умов для безпечного харчування у закладах освіти на 2021-2023 роки визначено функцію з організації і проведення циклу семінарів-навчань для керівників закладів освіти, представників суб'єктів господарювання, що задіяні в організації харчування дітей, відповідальних осіб - постачальників продуктів харчування та продовольчої сировини. Також у ГУ Держпродспоживслужби в Луганській області існує єдиний План роботи Головного управління на 2021 рік;
- Проведення інформаційно-просвітницьких заходів Департаментом освіти і науки Луганської ОДА не потребує окремо затвердженого плану.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ПОЛІТИКА

б) Як ви оцінюєте наявні знання і практичний досвід з впровадження стандартів безпечного харчування серед працівників освіти?

Стейкхолдери: Регіональні управління Держпродспоживслужби і представники батьківських комітетів

Львівська область

- В 92% адміністративних територій області наявні знання і практичний досвід серед працівників освіти оцінені, як задовільні, достатні і середні і лише в 2-х (8,3%) як низькі;
- Як на мене, то вони такими не володіють;
- Невідомо, чи вони мають такі знання та досвід;
- Не має ні знань, ні досвіду;
- Застарілі.

Донецька область

- Посадові особи та працівники, що задіяні в організації харчування в закладах освіти щорічно проходять гігієнічні навчання щодо дотримання санітарного законодавства, а також навчання щодо гігієнічних вимог до виробництва та обігу харчових продуктів у цього оператора ринку, мають практичний досвід щодо впровадження безпечного харчування;
- Не можу оцінити, не маю інформації;
- Невідомо, до батьків інформація не доходить.

Київська область

- Задовільно;
- Задовільно;
- Добре;
- Незадовільно - нічого нам про це не відомо;
- Задовільно;
- Серед працівників освіти знання і досвід зовсім не значні.
- Досвід мізерний. Освіта і харчування в освіті
- це дві різні організації;

Дніпропетровська область

- Задовільно;
- Високо;
- Не знаю

Херсонська область

- Середній, потребує підвищення знань та постійного вдосконалення (ГУ Держпродспоживслужби в Херсонській області);
- Необхідно персоналу проводити курси та семінари;
- Замало.

Луганська область

- Знають, але не впроваджують.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ПОЛІТИКА

Чернівецька область

- Згідно Положення спеціалісти Головного управління Держпродспоживслужби в Чернівецькій області не здійснюють оцінювання наявних знань і практичного досвіду з впровадження стандартів безпечного харчування серед працівників освіти;

- Погано;
- Ніяк;
- Не маю інформації - перед нами не звітують.

1.4. Аналіз проведення інформаційно-просвітницьких заходів державними регіональними інституціями, які уповноважені впроваджувати вимоги харчового законодавства в закладах освіти

а) Як Ви оцінюєте проведення інформаційно-просвітницьких заходів з тематики безпечного харчування в закладах освіти регіональними відділеннями Держпродспоживслужби?

Стейкхолдери: Представники батьківських комітетів та адміністрація шкіл

Львівська область

- Регіональним відділенням Держпродспоживслужби проводили семінари навчання про забезпечення у закладах освіти вимог безпечного харчування та дотримання вимог НАССР;
- Держпродспоживслужба взагалі не проводить ніяких інформаційно-просвітницьких заходів;
- Не маю інформації;
- Невідомо про такі заходи;
- Не проводяться.

Донецька область

- Мені невідомо про наявність таких заходів;
- Не проводяться;
- Великоновосілківське управління Держпродспоживслужби надає консультації. Відвідуючи заклади освіти, працівники служби дають методичні рекомендації по роботі з документацією, проводять інформаційно-просвітницькі заходи: наради, обговорення. Але хотілося, щоб ця служба більше б видавала та розповсюджувала навчально-методичні матеріали;
- Регіональна Держпродспоживслужба проводила презентації з тематики безпечного харчування в закладах освіти. Як повинно бути. Але як саме це зробити - служба не роз'яснювала;
- До нас у заклад представники регіонального відділення Держпродспоживслужби жодного разу із інформаційно-просвітницькими питаннями не приходили. У нашому місті про такий вид проведення заходів мені не відомо. Тому оцінити не можу.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ПОЛІТИКА

Київська область

- Задовільно;	- Незадовільно;
- Добре;	- Задовільно;
- Задовільно;	- На низькому рівні;
- Треба проводити тренінги, а не спускати листа або наказ;	- Інформування листами чи наказами замало. Мають бути хоча б лекції чи тренінги.

Дніпропетровська область

- Подібні заходи освіти регіональним відділеннями Держпродспоживслужби в нашій громаді не проводились;
- Не проводились інформаційно-просвітницькі заходи з тематики безпечного харчування в закладах освіти регіональним відділенням Держпродспоживслужби;
- На достатньому рівні;
- Необхідно проходити спеціальну підготовку, щоб бути фахівцем в цій галузі;
- Не знаю;

Чернівецька область

- Погано;
- Немає такої роботи;
- Немає такої роботи;
- Ні;
- Мало хто знає і вони не діють.

Луганська область

- Вважаю, що проведення інформаційно-просвітницьких заходів з тематики безпечного харчування в закладах освіти регіональним відділенням Держпродспоживслужби відбувається в межах їхньої компетентності;	- На високому рівні;
- 0 із 5;	- Добре;
- На жаль, Держспоживслужба навчається разом з нами;	- Добре;
- Добре;	- Задовільно;
- Низький рівень;	- Добре;
	- Задовільно;
	- Багато корисної інформації;
	- Задовільно.

Херсонська область

- Не можу оцінити;
- Задовільно.

б) Чи проводяться у вашому регіоні інформаційно-просвітницькі заходи з тематики безпечного харчування? Чи вважаєте ви їх достатніми? Як би ви хотіли їх змінити чи покращити?

Стейкхолдери: представники батьківських комітетів та адміністрація закладів освіти

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ПОЛІТИКА

Львівська область

- Не проводяться, крім слова «безпечно» важливим в харчуванні дітей є слово «смачно», чого зараз бракує в школах, питання здорового і шкідливого харчування мають обговорюватися на уроках;
- Ні;
- Не було таких заходів;
- Ні, не проводяться.

Донецька область

Стейкхолдери не володіють інформацією з цього питання.

Київська область

- Більшість стейкхолдерів зазначили про відсутність подібних заходів. Також стейкхолдери зазначили, що: Потрібно проводити практичні навчання працівників; Треба змінювати все! На даний момент воно не працює! Бракує тренінгів, лекцій;

Дніпропетровська область

- Про подібні заходи більше інформації зустрічала в інтернеті;
- У моєму регіоні проводяться інформаційно-просвітницькі заходи з тематики безпечного харчування;
- Так, розповідали на батьківських зборах.

Чернівецька область

- Не проводяться, покращити хотілося б;
- Ні;
- Не впроваджуються для людей. Можливо заклади освіти отримують закриті розсилки від місцевих організацій, але нас не повідомляють.

Херсонська область

- Станом на 26 липня Держпродспоживслужба провела 2 навчання;
- Представники Держпродспоживслужби Каховки вважають себе виключно перевіряючим органом, при чому ведуть прискіпливо перевірку відповідно «старих санпінів». Що ж до інформаційно-просвітницьких заходів з тематики безпечного харчування в закладах освіти регіональним відділенням Держпродспоживслужби, то вони у форматі поради «Робіть документи по НАССР, коли закінчиться карантин, ми приїдемо перевіряти»;
- Інформаційно-просвітницькі заходи з харчування - це все однозначно добре, але бракує перевірок без попередження керівництва.

Луганська область

Стейкхолдери зазначили, що вони є недостатніми, потрібно їх почати проводити.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ПОЛІТИКА

в) Чи існують план і графік проведення в ЗОШ інформаційно-просвітницьких заходів з тематики безпечного харчування?

Стейкхолдери: представники батьківських комітетів

Львівська область Більшості з опитаних стейкхолдерів невідомо.	Донецька область Жодному з опитаних стейкхолдерів невідомо.
Київська область Більшості з опитаних стейкхолдерів невідомо.	Дніпропетровська область Жодному з опитаних стейкхолдерів невідомо.
Чернівецька область Жодному з опитаних стейкхолдерів невідомо.	Херсонська область Жодному з опитаних стейкхолдерів невідомо.
Луганська область Жодному з опитаних стейкхолдерів невідомо.	

г) Статистика про кількість заходів і теми проведених навчань і консультацій в закладах освіти.

Стейкхолдери: Регіональні управління Держпродспоживслужби

Львівська область - Працівниками Держпродспоживслужби проведено 855 заходів (консультацій та навчань) для працівників освіти щодо впровадження системи НАССР.	Дніпропетровська область - Працівниками територіальних управлінь ГУ Держпродспоживслужби у Дніпропетровській області проведено 30 навчань на тему «Впровадження постійно діючих процедур заснованих на принципах НАССР» та 26 навчань на тему: «Дотримання гігієнічних вимог до харчових продуктів».
---	--

Київська область

- Протягом 2020-2021 навчального року структурними підрозділами Головного управління в області проведено 54 навчання та надано 1482 консультації щодо впровадження постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР) та дотримання гігієнічних вимог до харчових продуктів. Також, в березні 2021 року спеціалістами Головного управління прийнято участь у Міжвузівській науково-практичній онлайн-конференції «Стратегії, інновації та проблеми підприємництва, торгівлі, маркетингу та біржової діяльності» з доповіддю на тему: «Безпечність та окремі показники якості харчових продуктів: сучасне законодавство». На виконання Регіонального плану спеціалістами Головного управління розроблено Методичні рекомендації щодо порядку розроблення, впровадження та застосування постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР), за спрощеним підходом, які через Департамент освіти і науки Київської обласної державної адміністрації передано до закладів освіти області.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ПОЛІТИКА

Чернівецька область

- На виконання протоколу наради під головуванням Прем'єр – міністра України Шмигала Д.А. та за участю дружини Президента України Зеленської О.В. з питань реформування системи шкільного харчування, так з початку року спеціалістами віддалених управлінь Головного управління Держпродспоживслужби в Чернівецькій області проведено: навчань щодо впровадження постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР) всього - 165 в т. ч. в ДНЗ - 57 та в ЗОШ – 108; навчань щодо дотримання гігієнічних вимог до харчових продуктів всього – 145 в т. ч. в ДНЗ – 57 та в ЗОШ – 88; надано консультацій щодо впровадження постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР) всього - 544 в т. ч. в ДНЗ - 210 та в ЗОШ – 334; надано консультацій щодо дотримання гігієнічних вимог до харчових продуктів всього – 544 в т. ч. в ДНЗ – 210 та в ЗОШ – 334.

Херсонська область

- З початку 2021 року проведено 325 навчань та надано 1603 консультації операторам ринку, які здійснюють харчування дітей у закладах освіти.

Луганська область

- Головним управлінням Держпродспоживслужби у Луганській області для представників закладів освіти організовано та проведено 162 наради та 85 навчань.

Висновок: Регіональні управління Держпродспоживслужби проводять інформаційно-просвітницьких заходи з тематики безпечного харчування в закладах освіти. Держпродспоживслужба не розглядає батьків учнів як цільову аудиторію та не залучає їх до заходів по інформуванню з питань безпечного харчування. Заходи Держпродспоживслужби не охоплюють усі школи.

Інформація про плановані заходи з питань безпечного харчування у загальноосвітніх школах не поширюється серед цільової аудиторії. Уповноважені органи з проведення інформаційно-просвітницьких заходів з тематики безпечного харчування в загальноосвітніх школах не працюють у питаннях інформування та залучення цільової аудиторії до участі у майбутніх заходах з відповідної тематики.

Кількість заходів та наданих консультацій регіональними структурами Держпродспоживслужби не кореспондує об'єму отриманої інформації представниками шкіл.

1.5. Стан зацікавленості і розуміння проблематики (НАССР) посадовцями органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади.

а) Як Ви оцінюєте зацікавленість проблематикою впровадження безпечного харчування в закладах освіти представниками органів місцевого самоврядування і місцевих органів виконавчої влади?

Стейкхолдери: Представники батьківських комітетів

Львівська область

- Їх цікавить тільки фінансова сторона питання, а вже потім якщо це вписується в бюджет, може бути якась зацікавленість проблемами харчування;

- Розподіляють кошти на заклади освіти та залучають свої підприємства для надання послуг;

- Зацікавленість лише щодо залучення своїх підприємств до надання послуг з харчування.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ПОЛІТИКА

Донецька область

- Інформація відсутня, на мою думку зацікавленість виражається у впровадженні конкретних змін, а не тільки декларативних;
- Невідомо.

Дніпропетровська область

- Задовільно;
- Недостатньо;
- Я вважаю, що органи місцевого самоврядування достатньо зацікавлені.

Київська область

- Задовільно;
- Добре;
- Задовільно;
- Все лише на папері. Впроваджувати дуже важко фізично;
- 2 з 10.

Луганська область

- Низький рівень.

Чернівецька область

- Слабо зацікавлені;
- Ніяк;
- Ніхто не перевіряє умови труда на виробництві. ФОП нікому не підпорядковується, школа не має право його перевіряти, батьки теж.

Херсонська область

- Зацікавленість бачу, але не бачу виділення коштів для перспективи зміни на краще;
- Не зацікавлені зовсім.

б) Перелік проведених нарад (консультацій, круглих столів тощо) з впровадження стандартів безпечного харчування (з залученням органів місцевого самоврядування і місцевих органів виконавчої влади).

Стейкхолдери: Регіональні (області, райони, міста, ОТГ) органи, які здійснюють управління в сфері освіти. Регіональні управління Держпродспоживслужби

Львівська область

- Працівниками Держпродспоживслужби проведено 855 заходів (консультацій та навчань) для працівників освіти щодо впровадження системи НАССР. Проведено 292 наради з впровадження стандартів безпечного харчування на таку тематику: «Щодо впровадження постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи НАССР», «Щодо дотримання гігієнічних вимог до харчових продуктів», «Санітарно-гігієнічні вимоги до шкільного харчоблоку», «Стоп фальсифікат масла солодковершкового», «Техніко-технологічні карти, вимоги до оформлення» та інші (Ростислав Волошин - перший заступник начальника Головного управління Держпродспоживслужби у Львівській області);

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ПОЛІТИКА

Донецька область

- Кількість проведених працівниками Головного управління заходів для працівників освіти і теми навчань і консультацій - 54, кількість проведених нарад та консультацій - 671, з них нарад - 2, консультацій - 669 (Олександр Тузов - начальник Головного управління Держпродспоживслужби у Донецькій області);
- Проведено круглий стіл, наради, лекції, вебінар щодо безпечного харчування в закладах дошкільної та загальної середньої освіти міста (Т. І. Братчикова - директор департаменту освіти Маріупольської міської ради);
- У поточному році проведено: засідання колегії департаменту, на якому розглянуто питання реформування системи шкільного харчування; розширені наради (3) за участю представників Головного управління Держпродспоживслужби в Донецькій області, Донецького обласного лабораторного центру Міністерства охорони здоров'я України з керівниками органів управління освітою рад територіальних громад та керівниками ЗЗСО з питань реформи шкільного харчування, реалізації положень санітарного регламенту для ЗЗСО, вимог законодавства впровадження, методичних настанов розроблення, впровадження, використання системи НАССР та дотримання гігієнічних вимог до харчових продуктів, епідеміологічного моніторингу спалаху гострих кишкових інфекцій в закладах освіти. Крім того, проведено 10 засідань «Круглих столів» з органами управління освітою рад територіальних громад, під час яких розглянуто та обговорено питання з впровадження стандартів безпечного харчування (Ганна Яценко - в.о. директора департаменту освіти і науки Донецької ОДА);

Київська область

- Згідно згаданого Регіонального плану, протягом грудня 2019 - березня 2020 років проведено 13 виїзних (кущових) семінарів, в яких прийняли участь 2267 осіб, з наступних тем: «Дотримання вимог законодавства про харчові продукти як запорука забезпечення дітей в навчальних закладах Київщини безпечним та якісним харчуванням»; «Санітарно-гігієнічні вимоги до організації харчування дітей в навчальних закладах»; «Особливості розробки та впровадження в закладах освіти постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР)». В той же час, на базі комунального опорного закладу загальної середньої освіти «Кагарлицька ЗОШ I-III ступенів №3», Бучанського НВК (СЗОШ I-III ст. - ЗОШ I-III ст.) №3 та Вороньківської ОТГ, за участі керівників місцевих органів Управління освітою, директорів закладів загальної середньої освіти, медичних сестер з Дієтичного харчування, кухарів шкіл, відбулись партнерські зустрічі в рамках регіонального проєкту «Якісне харчування - здорова дитина» («Healthy Food: Healthy Child»). Бренд-кухарі компанії «Маресто Україна» провели практичне заняття для кухарів, де їх ознайомили з можливостями та перевагами використання нового сучасного обладнання для приготування здорової та смачної їжі. (Микола Тібеж - перший заступник начальника Головного управління Держпродспоживслужби в Київській області);
- На виконання Регіонального плану безпосередньо комісією з питань освіти, науки, культури, духовності та релігії Київської обласної ради та департаментом освіти і науки Київської обласної державної адміністрації спільно з Головним управлінням Держпродспоживслужби в Київській області для керівників закладів освіти, персоналу харчоблоків, представників суб'єктів господарювання, задіяних в організації харчування дітей, та осіб, відповідальних за постачання продуктів харчування і продовольчої сировини, проведено семінари-навчання з питань організації безпечного харчування дітей, дотримання санітарно-гігієнічних вимог та запровадження системи НАССР. Проведено 16 виїзних семінарів, навчання пройшли понад 2900 осіб. У Київській області другий рік поспіль реалізується проєкт «Якісне харчування – здорова дитина» (О. А. Шуст - голова постійної комісії з питань освіти, науки, культури, духовності та релігії Київської обласної ради);

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ПОЛІТИКА

Київська область

- Перелік проведених нарад: 28.08.2020 - нарада для керівників закладів освіти щодо організації харчування в умовах карантинних обмежень та дотримання вимог використання системи НАССР; 08.09.2020 - круглий стіл для організаторів харчування щодо діяльності шкільних буфетів в умовах карантинних обмежень; 15.01.2021 - нарада для керівників закладів освіти «Ознайомлення з наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України №2532 від 3 грудня 2020 року «Про затвердження Гігієнічних вимог до виробництва та обігу харчових продуктів на потужностях, розташованих у ЗЗСО»; 31.05.2021 - нарада для керівників закладів освіти «Організація харчування відповідно до вимог нового санітарного регламенту та Норм і Порядку організації харчування в закладах освіти»; 09.06.2021 - нарада для керівників закладів дошкільної освіти з питань розробки орієнтованого меню для використання у ЗДО. (Юрій Петрик - начальник управління освіти і науки Білоцерківської міської ради);

Дніпропетровська область

- 1). Семінар для працівників закладів освіти «Розробка та впровадження контролю НАССР у закладі освіти. З чого почати роботу»; 2) консультація «Розробка та впровадження системи управління безпечністю харчових продуктів у закладах ЗЗСО та ЗДО» за участі представників Держпродспоживслужби; 3) нарада «Дотримання вимог до організації харчування у ЗЗСО з урахуванням вимог Санітарного регламенту, затвердженого МОЗ 25.09.2020 №2205»; 4) нарада з медичними працівниками ЗДО щодо питань організації харчування ЗДО (Г. А. Цупрова - заступник міського голови, м. Покров Дніпропетровської області);

- Проведено ряд нарад та консультацій щодо впровадження стандартів безпечного харчування в закладах освіти (ознайомлення із Постановою Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 №305 «Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку», із Законом України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів»; консультації щодо впровадження системи НАССР в дитячих садках і школах та дотримання основних принципів НАССР в навчальних закладах» (Д.І. Зражевський - міський голова, м. Синельникове);

- Перелік проведених нарад з впровадження стандартів безпечного харчування Троїцької ТГ - 5 : ознайомлення з положенням про групу НАССР в навчальному закладі; про впровадження виконання стандартів НАССР в навчальному закладі; про виконання стандартів НАССР в навчальному закладі; перевірка стану приміщень, обладнання, технічного обслуговування обладнання, калібрування тощо; ознайомлення з новим меню для школярів (О.О Чуприна - сільський голова с. Троїцьке).

- Проведено наради, семінари з керівним складом закладів освіти (директорами, заступниками директорів з господарчої частини, медичним персоналом) за участю головних спеціалістів відділу державного нагляду за дотриманням санітарного законодавства Нікопольського міськрайонного управління Головного управління Держпродспоживслужби в Дніпропетровській області з тем: «Впровадження системи НАССР в закладах освіти- гарант забезпечення безпечності та якості громадського харчування здобувачів освіти», «Вимоги законодавства України щодо впровадження та застосування постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи управління безпечністю харчових продуктів операторами ринку на харчоблоках закладів загальної середньої та дошкільної освіти»; консультації та практикуми для медичних працівників та обслуговуючого персоналу харчоблоків закладів освіти на теми: «Визначення критичних контрольних точок як один з основних принципів безпечності харчування НАССР», «Контроль сировини, що поставляється в заклади освіти, для організації харчування дітей за системою безпеки НАССР», «Санітарно-гігієнічне забезпечення та посилення контролю за умовами приготування страв при організації харчування дітей за системою НАССР», «Забезпечення своєчасної та якісної дезінфекції приміщень, обладнання, інвентарю та посуду на харчоблоках закладів освіти», «Особиста гігієна персоналу - запорука безпечності та якості в організації харчування в закладах освіти» (Олександр Прокопенко - селищний голова Червоногригорівської селищної ради);

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ПОЛІТИКА

Дніпропетровська область

- 17.02.2021 року проведено нараду з питань безпеки харчування через впровадження стандартів НАССР для директорів, заступників директорів та відповідальних за організацію харчування. Учасники наради розглянули сім кроків реалізації НАССР на харчоблоках, опанували правила складання блок-схем технологічного процесу. Йшлося про належний рівень організації харчування дітей, дотримання законодавства у сфері безпечності харчових продуктів, санітарно-гігієнічних та протиепідемічних норм і правил та про необхідність забезпечення належної матеріально-технічної бази при впровадженні системи НАССР у закладах дошкільної та загальної середньої освіти (Інна Денисенко - начальник відділу гуманітарної політики Брагинівської сільської ради);
- Впродовж 2020-2021 років керівниками та працівниками закладів освіти прийнято участь та проведено консультації, наради, тематичні зустрічі з впровадження стандартів безпечного харчування, в тому числі в режимі он-лайн на платформі ZOOM (Ірина Бойко - начальник відділу освіти ДСГП Вільногірської міської ради);
- Видано відповідні накази по впровадженню системи НАССР, проводяться засідання робочих груп, наради з директорами шкіл, консультації щодо розробки документів по впровадженню НАССР (Юрій Завалій - начальник відділу освіти виконкому Довгинцівської районної в місті Кривий Ріг ради);
- У березні та червні 2021 р. відділом освіти спільно з П'ятихатським міськрайонним управлінням ГУ Держпродспоживслужби в Дніпропетровській області проведено навчання керівників закладів освіти Жовтководської МТГ щодо організації безпечного харчування в закладах освіти, закупівлі продуктів харчування та дотримання вимог постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 року №305 «Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку», наказу Міністерства охорони здоров'я від 25 вересня 2020 року №2205 «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти» (Людмила Цюпа - в.о. начальника відділу освіти виконавчого комітету Жовтководської міської ради);
- зом-наради: Новий санітарний регламент для ЗЗСО, Нові стандарти харчування у ЗЗСО, Порядок організації харчування у закладах освіти (С. В. Гринько - начальник відділу освіти виконавчого комітету Зайцівської сільської ради);
- Розширена нарада на тему «Впровадження постійно діючих процедур, заснованих на принципах НАССР»; круглий стіл з директорами загальноосвітніх шкіл з питань, що стосуються забезпечення безпечного харчування дітей у закладах освіти Лихівської ОТГ (Лариса Логвінова - начальник відділу освіти, культури, туризму молоді та спорту Лихівської селищної ради П'ятихатського району Дніпропетровської області);
- Наради з питань впровадження безпечного харчування «Законодавство у сфері безпечності харчових продуктів», «Програми-передумови системи НАССР», «Небезпечні фактори НАССР: стандарти харчової безпеки у закладах громадського харчування», 11.03.2021 відбулася нарада з представниками навчальних закладів освіти Личківської ТГ на тему створення належних умов для безпечного та якісного харчування у закладах освіти (Т. В. Сержевська - в.о. начальника відділу освіти, культури, молоді та спорту виконавчого комітету Личківської сільської ради);
- Протягом навчального року проведено низку онлайн нарад, консультацій з питань впровадження стандартів безпечного харчування. За участю спеціаліста Межівського районного управління Держпродспоживслужби в Дніпропетровській області Костіна О. О. проведено нараду для керівників закладів освіти. Заклади освіти постійно приймають участь у вебінарах експертів Швейцарсько-українського проєкту DECIDE (рубрика «Впровадження системи НАССР в закладах освіти») (Олександр Литвиненко - начальник відділу освіти, молоді та спорту Межівської селищної ради Дніпропетровської області);
- У закладах освіти постійно проводяться наради на теми: «Дотримання вимог санітарного законодавства при організації харчування дітей та учнів», «Дотримання вимог щодо безпечності харчових продуктів, сировини, впровадження постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР)», а також круглі столи на тему: «Недопущення випадків виникнення, розповсюдження гострих інфекційних хвороб та харчових отруєнь», «Створення належних умов для організації безпечного та якісного харчування» (Ольга Штепа - т.в.о. начальника відділу освіти Перещепинської міської ради);

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ПОЛІТИКА

Дніпропетровська область

- В ЗЗСО Металургійного району протягом 2020/2021 навчального року було видано відповідні накази по впровадженню системи НАССР, проводяться засідання робочих груп, ведуться роз'яснювальні роботи; відбуваються наради з директорами шкіл та консультації з питання розробки документів та впровадження НАССР (Тетяна Дирда - заступник начальника відділу освіти виконавчого комітету Металургійної районної у місті Кривий Ріг ради);
- В закладах освіти проведено 10 нарад з навчання та впровадження стандартів безпечного харчування, з отриманням сертифікату, постійно отримують консультації, опановують нову автоматизовану програму НАССР-TRADING (Сергій Коргут - начальник відділу освіти Виконавчого комітету Покровської районної в місті ради, м. Кривий Ріг);
- Проведено наради: 1) «Про нові підходи в організації харчування дітей в умовах застосування постійно діючих процедур, заснованих на принципах Системи управління безпечністю харчових продуктів (НАССР)»; 2) «Про створення умов для формування культури безпечного, здорового харчування здобувачів освіти»; 3) «Про дотримання вимог Постанови КМУ «Про затвердження норм і порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку від 24.03.2021 р. №305» щодо створення умов для безпечності харчових продуктів та діяльності, необхідної для підтримки гігієни у всьому харчовому ланцюгу, приготування безпечної продукції»; 4) Особливості організації безпечного харчування дітей в літній період 2021 р.; З керівниками ЗЗСО та ЗДО проведено консультації з питань застосування принципів НАССР щодо опису харчових продуктів та аналізу небезпечних факторів, визначення контрольних критичних точок; Для працівників харчоблоків та сестер медичних закладів освіти міста проведено семінар-практикум «Реалізація міської та обласної програми щодо неухильного виконання заходів впровадження стандартів безпечного харчування». (Оксана Живага - заступник директора-начальник відділу освіти департаменту з гуманітарних питань Кам'янської міської ради);
- Проведено 1 нараду (Віталій Попок - начальник відділу освіти, молоді, спорту, культури та туризму Покровської сільської ради (Нікопольський р-н, Дніпропетровська обл.);
- Відділом освіти з керівниками, кухарями, завідувачами господарством, сестрами медичними за участю представників Криворізького управління ГУ Держпродспоживслужби в Дніпропетровській області було проведено наради (консультації, круглі столи тощо) з впровадження стандартів безпечного харчування за темами: 1) про організацію харчування дітей та дотримання вимог санітарного законодавства та законодавства у сфері безпечності харчових продуктів; 2) про організацію харчування та покращення умов і якості у забезпеченні повноцінним харчуванням дітей, стан водопостачання та організація питного режиму, медичного забезпечення. Профілактика інфекційних захворювань і харчових отруєнь; 3) про розроблення, запровадження та використання постійно діючих процедур, які базуються на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках у закладах освіти (НАССР); 4) про організацію харчування та покращення умов і якості у забезпеченні повноцінним харчуванням здобувачів освіти. 10 працівників закладів освіти Софіївської селищної ради пройшли онлайн-курс щодо впровадження системи НАССР на підприємствах громадського харчування дитячих установ, що був організований ГС «ДЖИ-ЕФ-ЕС-АЙ-У». (Валентина Мазенко - начальник відділу освіти виконавчого комітету Софіївської селищної ради);
- У 2020 році проведено 3 наради з керівниками закладів освіти. У 2021 році проведено 30 нарад та консультацій щодо: організації харчування в ЗЗСО та ЗДО; запровадження та використання НАССР; упровадження програм-передумов НАССР; застосування принципів НАССР. (Надія Лисак - в.о. начальника відділу освіти виконкому Тернівської районної у місті ради, м. Кривий Ріг);
- Наради: - керівників закладів освіти, - сестер медичних, - кухарів їдалень ЗДО, ЗЗСО; - завідувачів господарства. Круглий стіл за участю начальника Марганецького управління Головного управління Держпродспоживслужби в Дніпропетровській області О. М. Березицької. Анкетування учнів, батьків, вчителів щодо організації харчування у ЗДО, ЗЗСО. Видано накази по ЗДО, ЗЗСО «Про організацію харчування». Прийнято рішення сесії «Про встановлення вартості харчування» Прийнято рішення виконкому «про звільнення від сплати за харчування дітей у ЗДО». (Віта Калашник - начальник відділу освіти, молоді та спорту виконавчого комітету Томаківської селищної ради);

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ПОЛІТИКА

Дніпропетровська область

- 6 нарад керівників і заступників керівників закладів освіти, 4 консультації кухарів і медичних сестер закладів освіти (С. М. Китайгора - Начальник відділу освіти виконавчого комітету Царичанської селищної ради);
- Впродовж 2019-2021 рр. з керівниками закладів освіти проведено 3 наради з питань впровадження НАССР, 4 семінари-практикуми з медичними працівниками та кухарями закладів освіти з питань розроблення програм-передумов (Олена Курбатова - начальник відділу освіти, культури, молоді та спорту Юр'ївської селищної ради)
- Протягом 2021 року проведено дві наради з керівниками закладів освіти, два засідання круглого столу з представниками шкільних їдалень, одна консультація з питань впровадження стандартів безпечного харчування. (Володимир Ільчишин - начальник відділу освіти Тернівської міської ради);
- Проведено: нараду керівників закладів освіти «Впровадження стандартів безпечного харчування в закладах освіти міста», засідання круглого столу працівників закладів освіти «Чому варто впроваджувати систему НАССР у закладах освіти», консультації з керівниками закладів освіти про особливості системи НАССР (Т. О. Лепілова - в.о. начальника управління освіти Марганецької міської ради);
- у ЗЗСО та ЗДО щоквартально проводяться оперативні наради, на яких розглядається питання впровадження стандартів безпечного харчування. Усі члени робочих груп з питань розробки та впровадження НАССР ЗЗСО та ЗДО прослухали курс «Безпечність харчових продуктів: сучасне законодавство, сумлінний виробник, відповідальний споживач». На нарадах керівників закладів освіти району впровадження стандартів безпечного харчування розглядається щоквартально, всього проведено 4 наради. (Жанна Сабадаш - начальник відділу освіти виконкому Центрально-міської районної у місті ради, м. Кривий Ріг);
- У закладах дошкільної освіти Широківської селищної ради проведено наради та консультації на теми «Аналіз небезпек та затвердження їх переліку», «Затвердження критичних контрольних точок», «Гігієнічні вимоги до обладнання та інвентарю», «Дотримання санітарного законодавства» та інші (І. С. Козлова - начальник відділу освіти виконавчого комітету Широківської селищної ради);
- Питання організації шкільного харчування обговорено на нараді з керівниками органів управління освітою виконкомів сільських та селищних рад створених територіальних громад області (27.01.2021), з керівниками комунальних закладів освіти Дніпропетровської ОДА. Представники департаменту освіти і науки долучилися до вебінарів Міністерства освіти і науки України та Міністерства охорони здоров'я України «Формування культури харчування та правильних харчових звичок» (23.04.2021), МОН України та Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів на тему «Технологічне забезпечення шкільного харчування: типові проблеми та способи врегулювання», який проходив в контексті реформи шкільного харчування; онлайн воркшопу Бюро ВООЗ в Україні спільно з Європейським Регіональним Бюро ВООЗ «Споживання здорової їжі та якісне харчування в школах України». У травні-червні департаментом освіти і науки проводяться співбесіди з керівниками органів управління освітою щодо реалізації державної політики в сфері освіти та забезпечення якості освіти органами місцевого самоврядування на відповідній території, у тому числі з питань організації харчування в ЗЗСО. (Антон Демура - в.о. директора департаменту освіти і науки Дніпропетровської ОДА);
- На базі закладу проведено: 1) Міський семінар для керівників ЗДО «Впровадження системи управління безпечності харчових продуктів»; 2) Практична консультація для працівників харчоблоку: «Практика впровадження системи управління безпечністю харчової продукції НАССР»; 3) Круглий стіл «Впровадження системи контролю якості шкільного харчування НАССР»; 4) Круглий стіл «Модернізація та безпека шкільного харчування, впровадження стандартів НАССР» (Наталія Костенко - директор КЗ «Навчально-виховний комплекс «Криворізька спеціалізована школа І-ІІІ ступенів із поглибленим вивченням іноземних мов-дошкільний навчальний заклад» Криворізької міської ради Дніпропетровської області);

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ПОЛІТИКА

Дніпропетровська область

- Проведено 10 нарад для керівників закладів освіти міста, 5 нарад та 3 круглі столи для працівників закладів освіти; взято участь у тренінговому навчанні «Основи впровадження стандартів НАССР у закладах освіти», у місті Київ що було організовано ВГО «ПОРУЧ» у партнерстві з ChildFund Deutschland»; проведено консультації для працівників, які відповідають за організацію харчування у ЗДО (Світлана Сучкова - начальник міського відділу освіти виконавчого комітету Першотравенської міської ради);
- Систематичне висвітлення питання моніторингу якості організації харчування в закладах освіти, його результатів та динаміки на нарадах керівників закладів освіти (щомісячно), регулярні консультації для керівників/членів груп СУБХП в закладах освіти за їх запитам, інформаційно-роз'яснювальна робота з педагогами, батьками учнів, персоналом харчоблоків, надавачами послуг з організації харчування постачальниками (Ірина Рябоконт - начальник управління освіти виконавчого комітету Новомосковської міської ради);
- Проведено: круглий стіл «Харчування за допомогою впровадження принципів НАССР», наради «Дітям Петриківщини - якісне харчування», «Основні принципи та вимоги до безпечного та якісного харчування», «Інфраструктура та обладнання шкільних їдалень відповідно до вимог НАССР», консультації із залученням фахівців Петриківського відділення Держпродспоживслужби (Наталія Коваленко - начальник управління освіти, молоді та спорту Петриківської селищної ради);
- Проведено 35 нарад та надано 286 консультацій щодо впровадження процедур та 39 нарад та 362 консультації щодо дотримання гігієнічних вимог до харчових продуктів (Марина Петросянц - в.о.начальника ГУ Держпродспоживслужби в Дніпропетровській області).

Чернівецька область

- Спеціалістами Головного управління Держпродспоживслужби в Чернівецькій області у 2020 році проведена спільна нарада Головного управління Держпродспоживслужби в Чернівецькій області та Департамент освіти і науки Чернівецької ОДА щодо впровадження регіонального плану «Дітям Буковини – здорове харчування», проведено в першому та четвертому кварталі 2020 року спільно з Департаментом освіти та науки області проведено 25 навчань/нарад із начальниками управлінь (відділів) освіти РДА, ОТГ, міських рад, керівниками закладів освіти області, персоналом харчоблоків та медичними працівниками, організаторами харчування, постачальниками харчових продуктів з питань дотримання вимог санітарного законодавства та законодавства безпечності харчових; у 2021 році приймали участь у нарадах організовані Департаментом освіти та науки Чернівецької обласної адміністрації. Також на виконання протоколу наради під головуванням Прем'єр – міністра України Шмигала Д.А. та за участю дружини Президента України Зеленської О.В. з питань реформування системи шкільного харчування, так з початку року спеціалістами віддалених управлінь Головного управління Держпродспоживслужби в Чернівецькій області проведено наради щодо впровадження постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР) всього - 240 в т. ч. в ДНЗ - 97 та в ЗОШ – 143; нарад щодо дотримання гігієнічних вимог до харчових продуктів всього – 278 в т. ч. в ДНЗ – 109 та в ЗОШ – 169; (Олександр Довганюк - заступник начальника Головного управління Держпродспоживслужби в Чернівецькій області);
- Згідно з планом роботи Департаменту освіти і науки облдержадміністрації на базі Лужанського ЗЗСО І-ІІІ ст. імені В.Орелецького Мамаївської об'єднаної територіальної громади 16.01.2020 проведено обласну нараду-семінар з питань організації харчування та впровадження мультипрофільного харчування в закладах загальної середньої освіти області, в якій взяло участь понад 80 учасників. Спільно з Головним управлінням Держпродспоживслужби в Чернівецькій області впродовж травня 2021 року проведено: наради (взято участь) щодо впровадження постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР) у 61 ЗЗСО; щодо дотримання гігієнічних вимог до харчових продуктів у 72 ЗЗСО; проведено навчань (взято участь) щодо впровадження постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР) у 63 ЗЗСО; щодо дотримання гігієнічних вимог до харчових продуктів у 51 ЗЗСО; надано консультацій щодо впровадження постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР) у 101 ЗЗСО; щодо дотримання гігієнічних вимог до харчових продуктів у 136 ЗЗСО Аналогічні наради проводяться з лютого 2021 року. (Людвиг Цуркан - Директор Департаменту освіти і науки Чернівецької ОДА).

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ПОЛІТИКА

Херсонська область

- Проведено наради: «Організація харчування дітей та дотримання протиепідемічних заходів у дитячих закладах освіти»; «Про затвердження і реалізацію місцевої програми «Дитяче харчування»; «Впровадження у харчоблоках шкільних закладів освіти постійно діючих процедур, заснованих на принципах НАССР»; «Виконання вимог Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти»; Онлайн конференції з керівниками закладів середньої освіти на тему «Створення належних умов для безпечного харчування дітей» (С. Петронюк - начальник відділу безпечності харчових продуктів Управління безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини головного управління Держпродспоживслужби у Херсонській області);

- Протягом 2021 року проводиться навчання представників органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, персоналу, який задіяний в організації харчування в закладах освіти. Зокрема, з питань впровадження постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи НАССР проведено 277 нарад, 328 навчань, надано 1643 консультації. Дані заходи проведені для представників ЗЗСО та ЗДО (Ніна Левенець - заступник начальника управління освіти і науки Херсонської ОДА);

- Проведено: 1) 5 нарад з питань організації здорового безпечного харчування та дотримання санітарних і протиепідемічних вимог до організації харчування дітей у закладах освіти, вимог до постачальників продуктів харчування; 2) семінари-навчання щодо профілактики харчових отруєнь; 3) круглий стіл та тематична консультація щодо впровадження системи НАССР у закладах освіти міста; 4) засідання Школи молодого керівника щодо організації безпечного харчування у ЗДО (Наталя Журженко - в. о. начальника управління освіти, начальник відділу з питань професійної та позашкільної освіти, виховної роботи Херсонської міської ради).

Луганська область

- Відповідно до пункту першого Плану заходів щодо створення належних умов для безпечного харчування у закладах освіти на 2021-2023 роки, проведено низку семінарів-навчань, нарад, консультування як очно, так і за допомогою віртуальних платформ. Зазначені заходи проводились з працівниками шкіл та садочків, Комбінату шкільного харчування із залученням фахівців Держпродспоживслужби, медичних працівників. (Наталія Гупал - начальник відділу освіти Старобільської міської ради Луганської області);

- В рамках проєкту «Введення санітарних норм якості харчових продуктів згідно положень НАССР щодо контролю безпечності продуктів харчування та покращення умов, які не відповідають санітарним нормам, в їдальнях державних освітніх закладів Донецької і Луганської областей (підконтрольних Уряду України)», що реалізують ВГО «ПОРУЧ» і МБФ «Жовто-Блакитні Крила» у партнерстві з ChildFund Deutschland, за фінансової підтримки Федерального міністерства економічного співробітництва та розвитку Німеччини (BMZ); 15.04.2021, представники Департаменту освіти і науки облдержадміністрації, органів управління освітою військово-цивільних адміністрацій, міських, селищних, сільських рад територіальних громад області брали участь в онлайн-засіданні «Державна політика з впровадження стандартів безпечного харчування в закладах освіти»; 23.04.2021 представники Департаменту та керівники закладів загальної середньої освіти області долучилися до вебінару на тему «Формування культур харчування та правильних харчових звичок», який проведено Міністерством освіти і науки України спільно з Міністерством охорони здоров'я; 27-28.04.2021 педагогічна спільнота Луганщини долучилася до воркшопу «Споживання здорової їжі та якісне харчування в школах України» організоване Бюро ВООЗ в Україні за співпраці з Європейським Регіональним Бюро ВООЗ з запобігання контролю за неінфекційними захворюваннями; 12.05.2021 проведено круглий стіл для керівників органів управління освітою військово-цивільних адміністрацій, міських, селищних, сільських рад територіальних громад області за темою «Впровадження системи управління безпечністю харчових продуктів у закладах загальної середньої освіти Луганської області»; 20.05.2021 представники Департаменту освіти і науки облдержадміністрації та Луганського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти взяли участь у вебінарі на тему «Технологічне забезпечення шкільного харчування: типові проблеми та способи врегулювання», організований Міністерством освіти і науки України спільно з

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ПОЛІТИКА

Державною службою України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів; 08.06.2021 на базі Северодонецької ЗОШ № 8 проведено регіональний круглий стіл «Інфраструктура та обладнання шкільних їдалень за стандартами НАССР», в рамках якого керівники органів управління освітою навчалися сучасному підходу до стандартів дитячого харчування з дотриманням усіх санітарно-епідеміологічних норм. Організаторами заходу, а саме МБФ «Жовто-Блакитні Крила» та ВГО «Поруч» у партнерстві з ChildFun Deutschland проведено презентацію модернізованої шкільної їдальні. (Тетяна Ткачова - в.о. директора департаменту освіти і науки Луганської ОДА);

- Проведено наради: 26.03.2021 - працівники Біловодського районного управління ГУ Держпродспоживслужби в Луганській області, які дали роз'яснення з питань розробки та впровадження постійно діючих процедур, що засновані на принципах системи НАССР; 15.04.2021 - робоча нарада на платформі ZOOM; 28.04.2021 - онлайн-нарада на платформі ZOOM; 25.05.2021 - онлайн-нарада з керівниками ЗЗСО (Лариса Супрун - начальник відділу освіти виконавчого комітету Біловодської селищної ради).

в) Кількість виступів, інтерв'ю, підготовлених матеріалів з тематики безпечного харчування в закладах освіти уповноваженими особами.

Стейкхолдери: Регіональні управління Держпродспоживслужби

Львівська область

- Уповноваженими особами взято участь у 269 виступах, інтерв'ю, та підготовці матеріалів з тематики безпечного харчування в школах.

Донецька область

- Кількість виступів та інтерв'ю – 8.

Херсонська область

- Виступів - 45, 20 статей на офіційному сайті Головного управління.

Висновок: Органи місцевого самоврядування не проявляють зацікавленості у активному впровадженні стандартів безпечного харчування у школах. Попри надані дані про значні обсяги проведення інформаційних заходів з впровадження стандартів безпечного харчування для представників загальної середньої освіти у період 2020-2021 не усі навчальні заклади отримали таку інформацію у достатньому обсязі.

1.6. Наявність в органах місцевого самоврядування та місцевих органах виконавчої влади посадових осіб, які відповідальні за впровадження стандартів безпечного харчування в закладах освіти

а) Назвіть посадових осіб Вашого органу/установи, які відповідальні за впровадження стандартів безпечного харчування в закладах освіти.

Стейкхолдери: Регіональні (область, райони, міста, ОТГ) органи, які здійснюють управління в сфері освіти.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ПОЛІТИКА

Львівська область

- У департаменті освіти і науки Львівської облдержадміністрації відповідальними особами за впровадження стандартів безпечного харчування у закладах освіти є заступник директора департаменту Котовська О. та провідний спеціаліст відділу дошкільної, загальної середньої освіти та позашкільної роботи Босак Л.;
- Відповідальними особами за впровадження стандартів безпечного харчування в закладах освіти Дрогобича є організатори харчування у закладах загальної середньої освіти.

Донецька область

- Відповідальність в закладах освіти Донецької області, які знаходяться в комунальній власності територіальних громад, покладається безпосередньо на виконавчі органи рад територіальних громад та керівників цих закладів. Моніторинг організації харчування в ЗЗСО відповідно до положення про департамент здійснює відділ нормативності та якості дошкільної, загальної середньої освіти департаменту (відповідь Департаменту освіти і науки Донецької ОДА);
- Контроль за організацією харчування в закладах дошкільної та загальної середньої освіти здійснюють два головних спеціаліста відділу розвитку мережі закладів освіти та методичної підтримки педагогів Департаменту освіти Маріупольської міської ради - Хаджинова А. В., Терентюк М. А. (Т. І. Братчикова - директор департаменту освіти Маріупольської міської ради);

Київська область

- Відповідальною особою є начальник відділу загальної середньої освіти Управління освіти і науки Білоцерківської міської ради Ярмак В. М. та начальник відділу дошкільної освіти - Чуб О. В.

Дніпропетровська область

- За впровадження стандартів безпечного харчування у закладах освіти району відповідають керівники закладів, координує роботу - технолог відділу харчування централізованої бухгалтерії, згідно наказу виконкому Криворізької міської ради від 19.06.2020 року №127 куратором в Довгинцівському районі є фахівець-технолог Іванова О. С., куратором в Металургійному районі є технолог Назаренко Валентина Петрівна.

Чернівецька область

- Питання координації організації харчування в закладах освіти Чернівецької області здійснює заступник директора Департаменту – начальник управління ресурсного забезпечення та КУ «Навчально-методичний центр якості освіти та координації господарської діяльності навчальних закладів області»;
- Визначені особи (наказом по закладу), які здійснюють контроль за організацією харчування в закладах дошкільної та загальної середньої освіти (Управління освіти Чернівецької міської ради).

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ПОЛІТИКА

Херсонська область

- До повноважень працівників Управління освіти і науки Херсонської ОДА не входить впровадження стандартів безпечного харчування у закладах освіти. Згідно з п. 7 статті 20 Закону України «Про повну загальну середню освіту» відповідальність за організацію харчування учнів у закладах освіти, незалежно від підпорядкування, типу і форми власності, додержання вимог санітарного законодавства, законодавства про безпечність та якість харчових продуктів покладається на засновників та керівників відповідних закладів;
- Солдат Ольга - головний спеціаліст відділу дошкільної освіти управління освіти Херсонської міської ради, здійснює моніторинг стану організації харчування дітей у ЗДО; Ноздріна Ірина - головний спеціаліст відділу з питань професійної та позашкільної освіти, виховної роботи, проводить організаційну, аналітичну роботу та здійснює моніторинг діяльності ЗЗСО з питань організації харчування.

Луганська область

- В зв'язку з виробничою необхідністю, обов'язки щодо організації впровадження системи НАССР у закладах освіти Старобільської міської ради розподілилися відповідно до напрямків, якими займаються працівники Відділу освіти, тобто: фінансове, матеріальне та методичне супроводження. У закладах освіти створені групи НАССР, між членами яких розподілено обов'язки щодо впровадження та функціонування системи НАССР. Відповідальною особою є керівники групи НАССР у кожному закладі освіти;
- Управління освіти Сєвєродонецької ВЦА має дві відповідальні посадові особи до завдань та обов'язків, яких входить впровадження стандартів безпечного харчування в закладах освіти: Штогриня Варвара Іванівна та Соколенко Олена Григорівна;
- У 2021 році керівництвом Департаменту освіти і науки Луганської ОДА розгляд питань щодо впровадження стандартів безпечного харчування в закладах освіти доручено Шаульській Юлії головному спеціалісту відділу дошкільної, інклюзивної та загальної середньої освіти та Демент Юлії начальнику відділу по централізованому господарчому обслуговуванню закладів освіти при Департаменті освіти і науки обласної державної адміністрації. Згідно пункту 1 статті 26 Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 №2145-VIII керівники закладів освіти здійснюють безпосереднє управління закладом і несуть відповідальність за освітню, фінансово-господарську та іншу діяльність закладів освіти.

б) Надайте інформацію про наявність відповідних пунктів в посадових інструкціях відповідальних осіб.

Стейкхолдери: Регіональні органи управління освітою

Львівська область

- В посадових інструкціях відповідальних осіб є відповідні пункти. (Департамент освіти і науки Львівської ОДА).

Київська область

- У посадових інструкціях відповідальних осіб відповідні пункти наявні (Управління освіти і науки Білоцерківської міської ради).

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ПОЛІТИКА

Донецька область

- Відповідно до посадових інструкцій, головні спеціалісти відділу розвитку мережі закладів освіти та методичної підтримки педагогів освіти департаменту освіти Маріупольської міської ради здійснюють контроль за станом харчування дітей та учнів в закладах дошкільної та загальної середньої освіти міста.

Дніпропетровська область

- В посадових інструкціях відповідальних осіб по закладам зазначено положення про відповідальність за впровадження стандартів безпечного харчування в закладах освіти (Відділ освіти виконкому Довгинцівської районної в місті ради); (Відділ освіти виконавчого комітету Металургійної районної у місті Кривий Ріг ради);

- В посадовій інструкції технолога зазначено, що технолог координує роботу щодо впровадження системи безпечного харчування у закладах освіти району, надає консультації у розробці документації та впровадження системи управління безпекою харчових продуктів (Відділ освіти виконкому Тернівської районної у місті ради, м. Кривий Ріг); (Відділ освіти виконкому Центрально-міської районної у місті ради, м. Кривий Ріг).

Чернівецька область

- Пункти у посадових інструкціях наявні (Управління освіти Чернівецької міської ради).

Херсонська область

- Відповідні пункти в посадових інструкціях зазначених осіб наявні (управління освіти Херсонської міської ради).

Луганська область

- Їх посадові інструкції не містять окремих пунктів про відповідальність за впровадження стандартів безпечного харчування в закладах освіти. (Департамент освіти і науки Луганської ОДА).

Висновок: Департаменти освіти обласних державних адміністрацій, районних державних адміністрацій, об'єднань територіальних громад в цілому передбачають у своїх штатах працівників, які відповідають за питання впровадження стандартів безпечного харчування в закладах освіти.

1.7. Стан залучення представників громадськості, неурядових організацій до проблематики безпечного харчування

а) Надайте інформацію про проведені спільні заходи з представниками громадськості з впровадження стандартів безпечного харчування.

Стейкхолдери: Регіональні управління Держпродспоживслужби, регіональні органи управління освітою

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ПОЛІТИКА

Львівська область

- Проведено 18 спільних заходів з представниками громадськості (ГУ Держпродспоживслужби у Львівській області).

Донецька область

- Проведено 4 спільних заходи (ГУ Держпродспоживслужби в Донецькій області) з представниками громадськості Мар'їнської ТГ, Миколаївської ТГ, Добропільської ТГ, Великоновоселківської ТГ з впровадження стандартів безпечного харчування.

Дніпропетровська область

- Упродовж 2020/2021 навчального року з керівниками закладів освіти м. Дніпра було організовано семінари, онлайн-конференції, наради та індивідуальні консультації з питань впровадження системи безпеки та якості харчових продуктів за участі представників ГО «Товариство інтелектуальної власності», ГО «Служба захисту споживачів України», ГО «Сферо» за сприяння Дніпропетровського ГУ Держпродспоживслужби та Дніпропетровської міської ради (О.В. Салогуб - заступник директора-начальник управління освіти департаменту Гуманітарної політики Дніпропетровської міської ради).

Дніпропетровська область

- Стосовно проведення спільних заходів з представниками громадськості з впровадження стандартів безпечного харчування, фахівцями департаменту освіти і науки Київської ОДА ініційовано онлайн-опитування на тему: «Як учні, батьки та вчителі оцінюють харчування у школах у 2020 році». Анкети-опитувальники розміщені на офіційному веб-сайті департаменту освіти і науки та на сторінці Фейсбук. Результати оприлюднені на онлайн нараді з головами Територіальних громад та керівниками місцевих органів управління освітою, яка відбулася 27.04.2021 під головуванням заступника голови Київської обласної Державної адміністрації. Питання розглядалося в контексті завдання системи освіти щодо реалізації Стратегії розвитку Київської області на 2021-2027 роки. (ГУ Держпродспоживслужби в Київській області);

- З метою забезпечення проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи з педагогами, батьками учнів, а також персоналом шкільних їдалень, постачальниками послуг з харчування щодо сучасних підходів до організації харчування та впровадження у закладах освіти нових стандартів харчування, департаментом освіти і науки в межах проєкту «Якісне харчування – здорова дитина» започатковано опитування щодо якості харчування в закладах загальної середньої освіти Київської області з метою його покращення. В опитуванні беруть участь учні старших класів, вчителі, батьки (законні представники дитини), зацікавлені особи. Анкети-опитувальники розміщені на офіційному вебсайті департаменту освіти і науки та на сторінці Фейсбук. (О. А. Шуст - голова постійної комісії з питань освіти, науки, культури, духовності та релігії Київської обласної ради).

Чернівецька область

- Спільні заходи не проводилися (ГУ Держпродспоживслужби в Чернівецькій області, Управління освіти Чернівецької міської ради).

Херсонська область

- Проведено 33 спільні заходи (ГУ Держпродспоживслужби у Херсонській області);

- Затверджено Міську програму «Здорове та безпечне харчування для дітей» на 2021-2025 роки. На сайтах Херсонських закладів освіти щоденно розміщується актуальна інформація щодо організації харчування та інша інформація для батьківської громадськості, здобувачів освіти, працівників. Відкриті «Гарячі лінії» міського голови та управління освіти з питань організації харчування в закладах освіти. За дорученням міського голови щотижня надається інформація про кількість звернень (скарг) щодо якості харчування та зміст проведеної роботи по кожному зверненню.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ПОЛІТИКА

Луганська область

- ГУ Держпродспоживслужби в Луганській області двічі взяло участь у круглих столах організованого МБФ «Жовто-Блакитні Крила» та ВГО «ПОРУЧ» у партнерстві з Child Fund Deutschland за фінансової підтримки Федерального Міністерства економічного співробітництва та розвитку Німеччини (BMZ) щодо реалізації проекту School Food Generation в рамках проекту «Впровадження санітарних норм якості харчових продуктів згідно положень НАССР щодо контролю безпечності харчових продуктів та покращення умов, які не відповідають санітарним нормам в їдальнях державних освітніх закладів у Луганській та Донецькій областях (підконтрольних Україні)».

б) Як Ви оцінюєте залучення представників громадянського суспільства до тематики безпечного харчування в закладах освіти?

Стейкхолдери: представники батьківських комітетів та адміністрації закладів освіти

Львівська область

- Недостатній. Проведено опитування здобувачів освіти про уподобання учнями страв з меню, обговорено питання харчування учнів з батьками, оскільки в закладі в основному учні харчуються за батьківські кошти;
- Позитивно;
- Невідомо про участь;
- Не залучені;
- Не залучені.

Донецька область

- Мені відомі лише поодинокі проекти, які займаються таким питанням;
- Інформація до дітей не доноситься, тобто залучення на низькому рівні;
- Завдяки тому, що громадські організації, наприклад, ВГО «ПОРУЧ», МБФ «Жовто-Блакитні крила», створюють проекти, шукають донорів, залучають небайдужих представників шкіл, громадськість, фахівців з безпечного харчування, почалися позитивні зміни на місцях з питань безпечного харчування школярів. Тому роль громадських об'єднань дуже важлива, саме вони стали агентами змін харчування в нашому суспільстві.;
- Представники громадськості мають всі можливості бути долученими до безпечного харчування в закладах освіти. Це і батьки дітей, представники ЗМІ, депутати міської ради, представники громадських організацій;
- На достатньому рівні. Це ще раз підкреслює те, що зміни, які відбуваються, пропонуються в різних сферах життя нашої країни, турбують не тільки тих, кого ці зміни стосуються, а й небайдужих громадян суспільства. Така зацікавленість з боку суспільства в певній мірі гарантує успіх у проведенні реформ. Тема, яку підтримує, пропагує, розвиває Ваша громадська організація, дуже важлива на сьогодні. І це вдала стратегія Вашої команди: навчити дітей, щоб вони поширили отриману інформацію у своїх школах і, навіть, у своїх населених пунктах.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ПОЛІТИКА

Київська область

- Задовільно;
- Добре;
- Принаймні, вже є обговорення теми;
- Ніхто, нікуди, нікого не залучає.

Дніпропетровська область

- Не чула про це;
- Задовільно;
- Відмінно;
- Достатня;
- Не знаю.

Чернівецька область

- Погано, не бачу залучення;
- Представники громади – не мають право!!! Створюється брокеражна комісія – батьки, медпрацівники, школа, зав виробництва (ФОП) – на початку року розробляють меню. Далі ФОП працює незалежно від школи;
- Ні. Батьки тільки на початку року при складанні меню.

Херсонська область

- В цілому позитивно, але на практиці не працює.
- Залучення представників громадянського суспільства до тематики впровадження безпечного харчування в закладах освіти відсутнє повністю;
- Мінімальне.

Луганська область

- Залучення представників громадянського суспільства до тематики впровадження безпечного харчування в закладах освіти існує, залежить зараз від інформації про введення нового регламенту, та нового перспективного меню, поки що реакція негативна;
- Майже не зацікавлені;
- Для мене, директора школи, найбільш корисною інформацією була під час участі в тренінгу «Основи впровадження НАССР в закладах освіти», що реалізовує ВГО «ПОРУЧ» і МБФ «Жовто-Блакитні Крила» у партнерстві з ChildFund Deutschland, за фінансової підтримки Федерального міністерства економічного співробітництва та розвитку Німеччини (BMZ);
- Задовільно;
- Поки, навіть не маю таких прикладів;
- Негативне;
- Необхідно долучати;
- Задовільно;
- Незадовільно.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ПОЛІТИКА

Висновок: В окремих областях налагоджена плідна співпраця управлінь Держпродспоживслужби з громадськими організаціями.

Організації громадянського суспільства не проявляють значної зацікавленості у питаннях впровадження стандартів безпечного харчування у закладах освіти.

1.8. Виготовлення і поширення просвітницьких матеріалів для учнів та батьків учнів

а) Наявність плану проведення інформаційних заходів (розповсюдження інформаційних матеріалів) з тематики безпечного харчування в закладах освіти.

Стейкхолдери: Регіональні управління Держпродспоживслужби, регіональні органи управління освітою

Донецька область

- На виконання наказу департаменту освіти і науки Донецької ОДА розробляються та будуть включені в Селидівську місцеву програму розвитку освіти на 2021-2027 роки необхідні заходи щодо забезпечення якісного, безпечного харчування у ЗЗСО. Основні підходи для забезпечення безпечним харчуванням передбачають: збільшення відсотка охоплення дітей якісним гарячим харчуванням; запровадження у всіх закладах системи;
- Педагоги закладів освіти Маріуполя проводять інформаційно-роз'яснювальну роботу щодо сучасних підходів до організації шкільного харчування, формування культури здорового харчування, впровадження в закладах освіти нових стандартів харчування. Інформацію щодо безпечного харчування висвітлено на сайтах закладів освіти, інформаційних стендах, в їдальні;
- В області розроблено та реалізуються Регіональна програма розвитку освіти Донеччини на 2021-2027 роки; Регіональний план заходів щодо створення належних умов для безпечного харчування в закладах освіти Донецької області на 2019-2022 роки (зі змінами).

Київська область

- Плани проведення інформаційних заходів розробляють безпосередньо заклади освіти Білої Церкви.

Херсонська область

- Затверджено обласну програму «Дітям Херсонщини - безпечне харчування» на 2020-2022 роки, основні заходи якої можна переглянути на сайті Херсонської обласної адміністрації;

Чернівецька область

- В місті Чернівці план проведення інформаційних заходів відсутній.

Луганська область

- Тематичні інформаційні заходи у Старобільську проводяться відповідно до Плану заходів щодо створення належних умов для безпечного харчування у закладах освіти на 2021-2023 роки;
- В плані роботи кожного закладу освіти Сєвєродонецька передбачено проведення інформаційних матеріалів;
- У Луганській області розпорядженням голови Луганської обласної державної адміністрації – керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 05.01.2021 №1 затверджений Регіональний план заходів щодо створення належних умов для безпечного харчування у закладах освіти на 2021-2023 роки та проводиться системна робота щодо модернізації та реформування системи шкільного харчування.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ПОЛІТИКА

б) Відсоток представників батьківських комітетів залучено до інформаційно-просвітницьких заходів з тематики безпечного харчування в закладах освіти

Стейкхолдери: регіональні (міські, районні) органи управління освітою, адміністрація закладів освіти

Львівська область

- 90% представників батьківських комітетів ознайомлені керівниками закладів освіти Дрогобича з інформаційно-просвітницькими заходами з тематики безпечного харчування в закладах освіти.

Донецька область

- 85% батьків залучено (Департамент освіти Маріупольської міської ради).

Київська область

- 100% батьківських комітетів залучено (Управління освіти і науки Білоцерківської міської ради).

Дніпропетровська область

- Відсоток залучених батьківських комітетів в закладах освіти Довгинцівського району - 53 %;
- Приблизна кількість - 25% (Металургійний район у місті Кривий Ріг);
- До інформаційно-просвітницьких заходів з тематики безпечного харчування в закладах освіти району залучено близько 40% представників батьківських комітетів (Відділу освіти Виконавчого комітету Покровської районної в місті ради, м. Кривий Ріг);
- Приблизна кількість залучених батьківських комітетів - 31% (Відділ освіти виконкому Тернівської районної у місті ради, м. Кривий Ріг);
- 65 % батьківських комітетів залучено (Відділ освіти виконкому Центрально-міської районної у місті ради, м. Кривий Ріг);
- Орієнтовно 10% батьків залучено до обговорення перспективного меню на найближчі декілька тижнів (КЗ «Навчально-виховний комплекс «Криворізька спеціалізована школа I-III ступенів із поглибленим вивченням іноземних мов-дошкільний навчальний заклад» Криворізької міської ради Дніпропетровської області).

Чернівецька область

- Залучені голови батьківських комітетів.

Херсонська область

- До інформаційно-просвітницьких заходів в школах Херсону залучено 100% батьківських комітетів.

Луганська область

- Серед батьківського загалу всіх підпорядкованих закладів освіти Старобільська проводиться роз'яснювальна робота щодо здорового та безпечного харчування;
- Залучення представників батьківських комітетів в Сєвєродонецьку 100 %.

Висновок: Залучення батьківських комітетів є дуже різною в регіонах, що свідчить про відсутність сталого підходу до роботи з батьками учнів у цій тематиці. Варто зазначити, що отримана інформація від органів управління освітою і батьків учнів дуже часто суперечить одна одній.

2 РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

СУЧАСНЕ ХАРЧОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО

2.1. Стан дотримання харчового законодавства закладами освіти

а) Інформація про стан дотримання харчового законодавства закладами освіти Вашої області/району/територіальної громади.

Стейкхолдери: територіальні органи управління освітою

Дніпропетровська область

- У закладах освіти Троїцької ОТГ дотримується харчове законодавство НАССР відповідно до положення «Про основи впровадження НАССР в закладах освіти 2020-2021 р.»;
- Організація харчування в закладах освіти Червоногригорівської селищної ради здійснюється у відповідності до законодавчих та нормативно-правових актів в питанні безпечності харчування, а саме: Законів України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» (зі змінами), «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», «Про захист населення від інфекційних хвороб», «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту», Постанови Кабінету Міністрів України від 24.03.2021 № 305 «Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку», наказів Міністерства аграрної політики та продовольства України від 01.10.2012 №590 «Про затвердження вимог щодо розробки, впровадження та застосування постійно діючих процедур, заснованих на принципах Системи управління безпечністю харчових продуктів (НАССР) (зі змінами від 17.10.2015 №429), наказів Міністерства освіти і науки України від 12.01.2018 № 1/9-26 «Щодо необхідності реєстрації харчоблоків закладів освіти як операторів ринку харчових продуктів», від 05.09.2019 № 1/9-552 «Щодо порядку запровадження системи НАССР у закладах дошкільної освіти», Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (2020р), Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів (2016р), Листа Головного управління Держпродспоживслужби у Дніпропетровській області від 11.04.2019р.;
- Заклади освіти Васильківської селищної ради з нормативною базою ознайомлені та дотримуються;
- Харчове законодавство (НАССР) у закладах освіти м. Вільногірськ дотримується;
- Харчування учнів у загальноосвітніх навчальних закладах Лихівської територіальної громади здійснюється у відповідності до статті 25 Закону України «Про освіту», пункту 3 статті 22 Закону України «Про загальну середню освіту», статті 5 Закону України «Про охорону дитинства», Постанови Кабінету Міністрів України від 22.11.2004 року №1591 «Про затвердження норм харчування у навчальних та оздоровчих закладах», Вимог Державних санітарних правил і норм влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу. Механізм організації харчування дітей у загальноосвітніх навчальних закладах визначено відповідно до Порядку організації харчування дітей у навчальних та оздоровчих закладах, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України та Міністерства освіти і науки України від 01.06.2005 №242/329, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 15.06.2005 за №661/10941, Лист МОН України від 05.09.2019 №1/9-552 «Щодо порядку запровадження системи НАССР у закладах дошкільної освіти»;

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНЕ ХАРЧОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Дніпропетровська область

- Заклади освіти Личківської ОТГ дотримуються харчового законодавства та санітарних вимог за системою HACCP;
- Дотримання харчового законодавства (HACCP) у закладах освіти, які знаходяться у комунальній власності Межівської селищної ради відбувається на основі обов'язкового і постійного виконання Регіонального плану заходів щодо неухильного дотримання вимог безпечності харчування та запобігання випадків харчових отруєнь в закладах освіти на 2021 рік, затвердженого головою облдержадміністрації від 22.12.2020 №147/0/13-20, спільного наказу Департаменту освіти і науки облдержадміністрації та Головного управління Держпродспоживслужби в Дніпропетровській області від 12.11.2019 №602/0/212-19/507-Од «Про посилення контролю за якістю та організацією харчування дітей у навчальних закладах області»;
- В роботі по впровадженню безпечного харчування ЗЗСО Металургійного району у місті Кривий Ріг дотримуються вимоги наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України від 01.10.2012 №590 «Про затвердження Вимог щодо розробки, впровадження та застосування постійно діючих процедур, заснованих на принципах Системи управління безпечністю харчових продуктів (HACCP)». З представником Держпродспоживслужби Семеновою Т.І. проведено інформаційні роботи щодо безпечності харчових продуктів;
- Харчування в закладах освіти міста Перещепино здійснюється відповідно до чинного законодавства;
- В підпорядкованих департаменту закладах освіти Кам'янського дотримуються вимоги законодавства щодо впровадження Системи управління безпечністю харчових продуктів, складено базові блок-схеми, визначено контрольні критичні точки, опрацьовані 13 програм-передумов;
- Харчування дітей у закладах освіти здійснюється відповідно до Закону України «Про освіту» та інших актів законодавства (Постійна комісія обласної ради з питань науки, освіти, соціальної політики та праці Дніпропетровської обласної ради);
- 10 закладів освіти Покровської сільської ради Нікопольського району дотримуються харчового законодавства (HACCP);
- На етапі впровадження (Томаківська селищна рада);
- Стан дотримання задовільний, усі заклади Царичанської селищної ради дотримуються харчового законодавства);
- У закладах освіти Юр'ївської селищної ради створена база нормативно-правових документів з харчового законодавства, застосовуються процедури, засновані на принципах системи HACCP, контролюється безпечність продуктів;
- Адміністраціями закладів освіти міста Марганець постійно підтримуються функціонування принципів системи HACCP на харчоблоках згідно з чинним законодавством;
- В ЗДО Широківського району дотримується харчове законодавство шляхом впровадження санітарних норм якості харчових продуктів згідно положень HACCP;
- Дотримання харчового законодавства у закладах освіти міста Новомосковська на постійному контролі міського відділу освіти та керівників.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНЕ ХАРЧОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО

б) Статистика про стан дотримання харчового законодавства закладами освіти.

Стейкхолдери: Регіональні управління Держпродспоживслужби, територіальні органи управління освітою

Львівська область

- Відповідно до інформації керівників територіальних структурних підрозділів та Управління безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби у Львівській області, система НАССР впроваджена в 255 закладах освіти області (ГУ Держпродспоживслужби у Львівській області).

Чернівецька область

- В області з 2020 року діє Регіональний план заходів «Дітям Буковини – здорове харчування на 2020 – 2022 роки» затверджений розпорядженням Чернівецької обласної державної адміністрації №1128 – р від 21 листопада 2019 року. Одним із заходів, є стан впровадження системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР) на харчоблоках закладів освіти. Проаналізувавши інформацію щодо стану впровадження даної системи на харчоблоках закладів протягом 2020 року із 263 ДНЗ система запроваджена у 28 ДНЗ, із 427 ЗОШ система запроваджена у 49 ЗОШ. (ГУ Держпродспоживслужби в Чернівецькій області);

- Впроваджено систему управління безпечністю харчування НАССР у 126 закладах загальної середньої освіти (32% від загальної кількості ЗЗСО). (Департамент освіти і науки Чернівецької ОДА).

Херсонська область

- В 2021 році аудит стану дотримання харчового законодавства не проводився (ГУ Держпродспоживслужби у Херсонській області);

- На харчоблоках 75 закладів, які забезпечують здобуття дошкільної освіти комунальної форми власності, та харчоблоках 56 закладів загальної середньої освіти комунальної форми власності міста впроваджуються постійно діючі процедури моніторингу НАССР. (Управління освіти Херсонської міської ради).

Луганська область

- За інформацією відділів/управлінь освіти Луганської області та за результатами заходів державного нагляду (контролю) в 252 закладах освіти Луганської області розроблена система заснована на принципах аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР) (ГУ Держпродспоживслужби у Луганській області).

Висновок: Органи управління освітою здійснюють формальний контроль за дотриманням стандартів безпечного харчування у школах.

Впровадження системи управління безпечністю харчування НАССР та дотримання харчового законодавства закладами освіти України відбувається у різних регіонах з різною інтенсивністю.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНЕ ХАРЧОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО

2.2 Ефективність впровадження стандартів безпечного харчування в закладах освіти

а) Інформація про стан впровадження стандартів безпечного харчування у закладах освіти.

Стейкхолдери: Територіальні органи управління освітою, адміністрація закладів освіти

Львівська область

- Станом на 01.05.2021 на 205 харчоблоках закладів загальної середньої освіти області впроваджено постійно діючі процедури, засновані на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю в критичних точках при забезпеченні школярів гарячим харчуванням та реалізації харчових продуктів. У 158 закладах загальної середньої освіти територіальних громад області внесено зміни до примірних двотижневих меню з використанням рецептів страв із збірника Євгена Клопотенка, засновника проекту «Нове шкільне харчування». (Департамент освіти і науки Львівської ОДА);
- Система НАССР на харчоблоках закладів освіти на даний час не запроваджена, у зв'язку з відсутністю коштів на 2021 рік (Відділ освіти Дрогобицької міської ради).

Донецька область

- В закладах освіти Мар'їнської ТГ розпочата робота з впровадження системи НАССР, а саме, створені робочі групи, членами груп пройдено навчання та отримані сертифікати по впровадженню системи НАССР в закладах громадського харчування дитячих установ);
- Постійно діючі процедури засновані на принципах системи НАССР в 341 ЗЗСО (у т. ч. у 9 інтернатах) Донецької області (ГУ Держпродспоживслужби у Донецькій області);
- Кожним суб'єктом господарювання (Постачальником) розроблене положення про групу НАССР; розроблена та введена в дію «Політика підприємства»; розроблені та введені в дію інструкції, які засновані на принципах НАССР, в якому зазначені критичні контрольні точки. Впровадження стандартів безпечного харчування у закладах освіти триває. (Департамент освіти Маріупольської міської ради);
- За інформацією Головного управління Держпродспоживслужби у Донецькій області, систему НАССР впроваджено у 322 закладах загальної середньої освіти, 18 закладах інституційного догляду та виховання дітей (Департамент освіти і науки Донецької ОДА).

Чернівецька область

- В 96% - впроваджено частково, 2% - в процесі впровадження, 2 % - інформація відсутня (приватні, відомчі заклади) (Управління освіти Чернівецької міської ради).

Херсонська область

- За даними Головного управління Держпродспоживслужби у Херсонській області кількість ЗЗСО, які впровадили систему НАССР - 304 (Управління освіти і науки Херсонської ОДА).

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНЕ ХАРЧОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Київська область

- У 2020/2021 навчальному році в 280 закладах загальної середньої освіти впроваджувалось оновлене сучасне меню, продовжувалась робота щодо впровадження електронної програми управління процесами харчування та системи розрахунку за спожиту продукцію. До програм підвищення фахової кваліфікації керівних і педагогічних працівників закладів освіти включено тему «Організація здорового харчування в закладах освіти». Започатковано курс для учнів «Уроки здорового харчування», розроблено програми курсів за вибором «Культура приготування та споживання їжі» для учнів 10 - 11 класів та «Ми обираємо здорове харчування» для учнів 8 - 9 класів. Упродовж першого півріччя поточного року проведено партнерські зустрічі керівників місцевих органів управління освітою, директорів закладів загальної середньої освіти, медичних сестер з дієтичного харчування та кухарів шкіл щодо підвищення якості харчування в закладах освіти територіальних громад Бучанського, Вишгородського, Обухівського та Бориспільського районів. До зустрічей долучено фахівців-технологів, зокрема з питань організації дієтичного харчування; шеф-кухарів фірм постачальників технологічного обладнання; керівників закладів освіти, де впроваджують нові форми організації харчування. Для кухарів шкіл проведено практичні заняття, де їх ознайомлено з можливостями та перевагами використання сучасного обладнання для приготування здорової та смачної їжі. (Постійна комісія з питань освіти, науки, культури, духовності та релігії Київської обласної ради);
- На потужностях операторів ринку закладів освіти впроваджений спрощений підхід із застосування постійно діючих процедур, заснованих на принципах НАССР (Управління освіти і науки Білоцерківської міської ради).

Дніпропетровська область

- У 6 закладах освіти м. Покров розроблено та впроваджено постійно діючі процедури, засновані на принципах системи управління безпечністю харчових продуктів (НАССР); в 13 закладах освіти постійно діючі процедури - в процесі розробки;
- Розпочато роботу зі здійснення заходів щодо впровадження постійних діючих процедур, які базуються на принципах НАССР (м. Синельникове);
- З 18.01.2021 у закладах освіти Троїцької ОТГ впроваджуються стандарти безпечного харчування;
- Заклади освіти громади (5 закладів загальної середньої та 4 заклади дошкільної освіти) впроваджують організацію безпеки та якості харчування дітей за системою НАССР. (Червоногригорівська селищна рада);
- У всіх школах видано відповідні накази та розроблено документи щодо впровадження та застосування постійно діючих процедур, заснованих на принципах Системи управління безпечністю харчових продуктів (НАССР); Керівниками закладів освіти створено робочі групи з розробки та впровадження принципів НАССР, розроблено необхідну документацію для впровадження системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках і введено в дію документи щодо Системи управління безпечністю харчових продуктів (Брагинівська сільська рада);
- У смт. Васильківка на початковому етапі впровадження;
- В закладах освіти м. Вільногірськ впроваджуються стандарти безпечного харчування (НАССР);
- Здійснюється поступове впровадження та застосування постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи НАССР (Довгинцівський район);
- Впровадження відбувається систематично відповідно до затверджених планів (Відділ освіти виконавчого комітету Жовтководської міської ради);

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНЕ ХАРЧОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Дніпропетровська область

- Заклади освіти на початковому етапі впровадження НАССР (Відділ освіти виконавчого комітету Зайцівської сільської ради);
- Впровадження стандартів НАССР перебуває на початковому етапі (Відділ освіти, культури, туризму молоді та спорту Лихівської селищної ради П'ятихатського району Дніпропетровської області);
- У 4 ЗЗСО та 4 ЗДО впроваджено стандарти НАССР (відділ освіти, культури, молоді та спорту виконавчого комітету Личківської сільської ради);
- В 42 закладах освіти впроваджена та застосовується, в 46 - на етапі впровадження (Відділ освіти департаменту з гуманітарних питань Кам'янської міської ради);
- В Металургійному районі Кривого Рогу система НАССР на етапі впровадження;
- В 16 закладах освіти Перещепинської МТГ впроваджена та застосовується систему НАССР;
- У закладах освіти Покровського району Кривого Рогу стандарти безпечного харчування (НАССР) впроваджено у 25% закладів, 75% на активному етапі впровадження;
- Стандарти безпечного харчування (НАССР) у закладах освіти Софіївської селищної ради перебувають на стадії впровадження;
- В закладах освіти району система НАССР знаходиться на етапі впровадження (Відділ освіти виконкому Тернівської районної у місті ради, м. Кривий Ріг);
- Впроваджується у 3-х ЗЗСО та 1-му ЗДО (Відділ освіти, молоді та спорту виконавчого комітету Томаківської селищної ради);
- Впровадження стандартів безпечного харчування (НАССР) у закладах освіти селищної ради розпочато у 2020 р. (Відділ освіти, культури, молоді та спорту Юр'ївської селищної ради);
- В закладах загальної середньої та дошкільної освіти запроваджуються постійно діючі процедури, які базуються на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках. Робота ведеться відповідно до Програм-передумов системи НАССР. (Відділу освіти Тернівської міської ради);
- В закладах освіти міста Марганець впроваджено стандарти безпечного харчування системи НАССР на 100% (7 закладів дошкільної освіти та 12 закладів загальної середньої освіти);
- Система НАССР в закладах освіти району знаходиться на стадії активного впровадження. В усіх закладах освіти розроблена відповідна документація. (Відділ освіти виконкому Центрально-міської районної у місті ради, м. Кривий Ріг);
- Система НАССР впроваджена в чотирьох ЗДО, в ЗЗСО система НАССР на стадії впровадження (Відділ освіти виконавчого комітету Широківської селищної ради);
- У місті Першотравенськ функціонує 5 ЗЗСО та 7 ЗДО, які проводять роботу з впровадження системи НАССР. Відповідальними за впровадження системи НАССР у ЗЗСО є підприємство ТОВ «Гарна страва», що надає послуги з організації харчування. За організацію харчування у ЗДО відповідають завідувачі;
- В 2021 році продовжується робота щодо впровадження постійно діючих процедур, які базуються на принципах НАССР (Управління освіти виконавчого комітету Новомосковської міської ради).

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНЕ ХАРЧОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Луганська область

- У кожному закладі освіти (15 ЗЗСО та 11 ЗДО) розроблено зазначену систему, проводяться перевірки фахівцями Держпродспоживслужби (Відділ освіти Старобільської міської ради Луганської області);
- Впровадження стандартів безпечного харчування планується завершити до кінця 2023 року. Завершується оформлення документації в закладах освіти (Відділ освіти виконавчого комітету Біловодської селищної ради);
- Здійснювати державний нагляд за станом дотримання харчового законодавства та станом впровадження стандартів безпечного харчування у закладах освіти уповноважено Головне управління Держпродспоживслужба в Луганській області. За його даними на період поточного року у всіх школах області впроваджено «Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти». Систему НАССР впроваджено в 150 закладах загальної середньої освіти та в 102 закладах дошкільної освіти. В інших закладах процедура приведення стану харчоблоків відповідно до вимог харчового законодавства триває. (Департамент освіти і науки Луганської ОДА).

б) Оцінка ефективності впровадження стандартів безпечного харчування в закладах освіти.

Стейкхолдери: представники батьківських комітетів, адміністрація закладів освіти.

Львівська область

- На даний час проводиться контроль за отриманими продуктами харчування, безпечністю приготування страв. Готується відповідна документація;
- Вони необхідні;
- Незадовільно;
- Важко оцінити, оскільки відсутня ця інформація;
- Не відчуваю ефективності.

Київська область

- Більшість стейкхолдерів зазначили задовільний стан;
- Часті зміни. Без навчання. Робить - а чим, як і чому не пояснюють;
- Частково змінюється. Батьки про це не в курсі.

Дніпропетровська область

- Задовільно;
- Задовільно;
- Ефективність впровадження стандартів безпечного харчування достатня;
- Поступово впроваджується;
- Необхідно впроваджувати.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНЕ ХАРЧОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Донецька область

- На сьогодні у Великоновосілківському закладі загальної середньої освіти I-III ступенів №2 створена група НАССР, описано продукти, складено технологічні карти страв, розроблено інструкції до 13 програм-передумов, визначені критичні точки та критичні межі, розроблений план впровадження НАССР. Працює 2 сертифікованих фахівці з питань безпечного харчування, які проводили інформаційно-роз'яснювальну роботу з колегами зі свого закладу та закладів Великоновосілківської громади, батьками, учнями. Надавали консультації з ведення документації. Зрозуміло, що є ще багато аспектів з питань безпечного харчування, які ще не вирішені, але потужний початок є. У нашому закладі створено силами учнів проєкт «Споживай. Дбай. Популяризуй», який став переможцем у Всеукраїнському конкурсі «Агенти чистоти»;
- В місті Маріуполь в закладах освіти адміністрація намагається впроваджувати стандарти НАССР, але не вистачає знань, розуміння того що і як саме потрібно робити в кожному окремому закладі. Бо у кожного свій стан харчоблоку, обладнання, свої потреби;
- На прикладі школи, де навчається мій син - стандарти не впроваджуються. Наприкінці 2020 року харчування суттєво подорожчало (на 30%), але якість харчування залишається низькою;
- Якість низька;
- У повній мірі, можливо, про ефективність говорити ще зарано, але із прийняттям «Санітарного регламенту...» вже відбулися певні зміни: з дитячого харчування зникли сосиски, сарделі, ковбаса, серед буфетної продукції - певні види печива, вафель, цукерок; щодня в меню обов'язково присутні фрукти, м'ясні страви, з'явився йогурт тощо. Зараз очікуємо зміни у різноманітності страв, технологій їх приготування. Сподіваємося, що це буде на краще. Крім цього, адміністрація нашого закладу протягом літа брала участь у вебінарах з питань впровадження принципів системи НАССР.

Чернівецька область

- Погано;
- Негативно. – ні школа (на території якої знаходиться заклад харчування), ні батьки не мають права перевіряти і втручатися в діяльність ФОП, санстанція також – тільки раз на 3 роки при видачі дозволу;
- Негативно;
- В різних школах по-різному, у нас стало гірше і набагато дорожче.

Херсонська область

- На даний час ми не можемо об'єктивно оцінити ефективність впровадження так як зараз проходить адаптаційний період (наразі закуплено необхідне обладнання та розроблена документація). Фактично діти за новими вимогами почнуть харчуватись з вересня місяця;
- Ефективність впровадження стандартів безпечного харчування в закладах освіти Каховки, на мою думку, знаходиться на середньому рівні;
- Мінімальне.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНЕ ХАРЧОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Луганська область

- Важко сказати про ефективність впровадження стандартів безпечного харчування в закладах освіти Попасної, є розуміння про HACCP. Фактів тяжких отруєнь та інших негативних наслідків останнім часом не було;
- Низька;
- В нашому місті намагаються впроваджувати стандарти безпечного харчування останні два роки, це маленькі кроки, але кроки вперед;
- Задовільно;
- Частково впроваджено;
- Задовільно;
- Задовільно, проте недостатнє фінансування для впровадження стандартів на практиці;
- Стандарти впроваджуються не в повній мірі. Не так, як потрібно, а так, як виходить;
- Добре;
- Впроваджується поступово;
- На стадії розробки.

Висновок: Більшість закладів освіти відповідають формальним вимогам HACCP. Однак, питання швидкого запровадження HACCP та їх практичного застосування в закладах освіти, на думку керівництва цих закладів, пов'язане виключно з наявністю фінансування для модернізації харчових приміщень.

Впровадження HACCP напряму залежить від фінансових можливостей щодо модернізації харчових приміщень.

Активна участь керівництва закладів освіти є вирішальною для пришвидшення темпів впровадження системи HACCP. Також важливою складовою є фінансове забезпечення для проведення необхідних модернізацій та закупівлю потрібного обладнання.

2.3. Державний контроль за дотриманням законодавства

а) Скільки було притягнуто до відповідальності осіб за порушення харчового законодавства закладами освіти, види відповідних порушень та санкції застосовані до цих порушників?

Стейкхолдери: Регіональні управління Держпродспоживслужби

Львівська область

-Протягом 2021 року Львівським управлінням проведено розслідування спалаху гострої кишкової інфекції серед дітей, які харчувались у закладі дошкільної освіти «Казка» за адресою м. Львів, вул. Патона, буд. №24. За результатами перевірки складено припис та протокол про порушення Закону України «Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин» законодавства про харчові продукти та корми. Директора ЗДО «Казка» оштрафовано на 60.000 грн, штраф сплачено. Також по факту використання масла-фальсифікату та овочів з перевищенням вмісту нітратів було прийнято три рішення щодо вилучення обігу продукції.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНЕ ХАРЧОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Донецька область

- За порушення харчового законодавства при організації харчування, в дитячих закладах освіти, притягнуто до адміністративної відповідальності 13 посадових осіб, сума санкцій 1326 грн.

Київська область

- Протягом 2020-2021 років в області проведено 1275 заходів державного нагляду (контролю) стосовно потужностей харчоблоків закладів освіти на предмет дотримання вимог законодавства про харчові продукти. За результатами інспектування Вжито наступних заходів реагування, а саме: видано 660 приписів, складено та передано для розгляду в судах 5 протоколів, головним державним інспектором Київської області винесено 1 постанову про накладення штрафу в розмірі 48 000 грн 00 коп.

Дніпропетровська область

- За порушення законодавства про харчові продукти було притягнуто до відповідальності 11 осіб, винесено 11 приписів, 4 рішення про тимчасове виробництва та обігу харчових продуктів, складено 3 протоколи за порушення законодавства про харчові продукти.

Чернівецька область

- Впродовж звітнього періоду з метою усунення виявлених порушень вимог санітарного законодавства надано 109 приписів, накладено 5 штрафів та за ініціативою Головного управління притягнуто до дисциплінарної відповідальності 5 посадових осіб.

Херсонська область

- В 2020 році було притягнуто 1 ЗДО, накладено адміністративний штраф - 50,0 тис. грн. В 2021 році – 0.

Луганська область

- За порушення харчового законодавства особи не притягувались.

Висновок: Представники Держпродспоживслужби контролюють питання дотримання харчового законодавства у закладах освіти, притягують до відповідальності винних осіб та застосовують інші заходи для запобігання подальшого порушення вимог щодо безпечності харчових продуктів. Кількість притягнутих та накладених штрафів за порушення вимог харчового законодавства є незначною у зв'язку з початковим етапом запровадження НАССР та карантинними обмеженнями, які обмежували надання повноцінного харчування у школах в останній період.

2.4. Місцеві стратегії і програми з впровадження стандартів безпечного харчування в закладах освіти.

а) Інформація про місцеві стратегії і програми з впровадження стандартів безпечного харчування у закладах освіти, які наявні у Вашій області/районі/територіальній громаді. Які основні підходи ці програми і стратегії передбачають для забезпечення безпечного харчування у закладах освіти.

Стейкхолдери: органи місцевого самоврядування, місцеві органи виконавчої влади

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНЕ ХАРЧОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Дніпропетровська область

- У м. Кривий Ріг реалізується Стратегічний план розвитку міста Кривого Рогу на період до 2025 року який затверджений рішенням міської рад. Він передбачає виконання пріоритетних завдань визначеними галузевими Програмами розвитку, у тому числі і Програми перспективного розвитку освіти м. Кривого Рогу на 2019-2021 рр.

Чернівецька область

- В області затверджено регіональний план заходів «Дітям Буковини – здорове харчування на 2020-2022 роки» (розпорядження обласної державної адміністрації від 21.11.2019 № 1128-р), згідно із яким проводиться інформаційно-роз'яснювальна робота щодо сучасних підходів до організації шкільного харчування, формування культури здорового харчування, впровадження у заклади освіти нових стандартів харчування. Крім того, наказом Департаменту освіти і науки обласної державної адміністрації від 19.08.2020 № 245 затверджено План заходів щодо запобігання спалахам гострих кишкових інфекцій та харчових отруєнь серед дітей у закладах освіти області, яким рекомендовано розробити аналогічні плани у адміністративно-територіальних одиницях області та видано наказ від 21.01.2021 № 11 «Про посилення контролю та безпеки організації харчування у закладах освіти області». Чернівецькою обласною державною адміністрацією укладено Меморандум «Безпечне молоко дітям Буковини» з виробниками та підприємцями області. Головною метою Меморандуму є забезпечення закладів освіти області якісними та безпечними молокопродуктами (в першу чергу молоком), розвиток молочної галузі Буковини, підтримка регіональних виробників.

Херсонська область

- В м. Херсон розроблена Міська програма «Здорове та безпечне харчування для дітей» на 2021-2025 роки. Програма передбачає створення умов для збереження здоров'я дітей, забезпечення повноцінного, якісного та збалансованого харчування у ЗДО та ЗЗСО.

Висновок: У низці областей затверджені плани та програми з впровадження стандартів безпечного харчування у закладах освіти. Відсутність затверджених планів, стратегій чи програм у частині областей не дає додаткових можливостей для проведення швидкого аналізу ситуації, виявлення недоліків, які потрібно виправити, та, як наслідок, затримання переходу закладів освіти відповідних областей на дотримання вимог НАССР.

2 РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

ІНФРАСТРУКТУРА (ХАРЧОВА) В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

3.1. Наявність необхідних приміщень (виробничі і складські приміщення) потужностей з виробництва та обігу харчових продуктів в закладах освіти

а) Інформація про кількість закладів освіти, в яких приміщення потужностей з виробництва та обігу харчових продуктів не відповідають встановленим нормам.

Стейкхолдери: Регіональні управління Держпродспоживслужби

Львівська область

- Не відповідають встановленим нормам приміщення у 36 ЗДО та 199 ЗЗО. В більшості закладів освіти не передбачена необхідна кількість виробничих приміщень з метою дотримання потоковості технологічного процесу.

Донецька область

- 55 закладів загальної середньої освіти не відповідають встановленим нормам

Херсонська область

- 248 закладів освіти області.

Чернівецька область

- Не відповідають вимогам законодавства - 33% харчоблоків закладів освіти від кількості перевірених.

б) Кількість закладів освіти, в яких потребують капітального ремонту приміщення потужностей з виробництва та обігу харчових продуктів.

Стейкхолдери: Регіональні управління Держпродспоживслужби, територіальні органи управління освітою

Львівська область

- В 6 закладах освіти потребують поточного ремонту приміщення потужностей з виробництва та обігу харчових продуктів (Дрогобицька міська рада).

Київська область

- За оперативною інформацією місцевих органів управління освітою, за результатами моніторингу понад 40 % закладів загальної середньої освіти Київської області потребують ремонту, заміни технологічного обладнання та оновлення шкільних їдалень;

- 25 закладів освіти Білої Церкви.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРА (ХАРЧОВА) В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Дніпропетровська область

- Відповідно до вимог НАССР у приміщеннях харчоблоків міста Синельникове потрібно провести реконструкцію;
- 2 (1 - Заклад загальної середньої освіти, 1 - Заклад дошкільної освіти (Троїцьке ОТГ);
- Усі приміщення потужностей та обігу продуктів м. Вільногірськ потребують часткового капітального ремонту;
- 8 закладів освіти Довгинцівського району потребують капітального ремонту приміщень;
- 6 Закладів загальної середньої освіти та 6 Закладів дошкільної освіти Жовтководської міської ради;
- Три ЗЗСО та один ЗДО (Лихівська селищна рада П'ятихатського району Дніпропетровської області);
- 6 закладів освіти потребують часткового ремонту (Личківська сільська рада);
- 2 заклади освіти (Кам'янська міської ради);
- Три ЗЗСО (Металургійний район у місті Кривий Ріг);
- 12 закладів освіти (Перещепинська міська рада);
- 4 заклади освіти району (Покровський район у місті Кривий Ріг);
- 5 ЗЗСО та 3 ЗДО потребують капітального ремонту приміщення потужностей (Покровська сільська рада Нікопольського р-ну);
- Кількість закладів освіти, в яких приміщення потужностей з виробництва та обігу харчових продуктів потребують капітального ремонту – 14 (Марганецька міська рада);
- У 4 закладах загальної середньої освіти (Центрально-міський район у місті Кривий Ріг);
- Кількість закладів освіти, в яких приміщення потужностей з виробництва та обігу харчових продуктів потребують капітального ремонту - один (Широківська селищна рада);
- 5 ЗЗСО та 7 ЗДО (Першотравенська міська рада);
- 4 ЗЗСО та 9 ЗДО (Новомосковська міська рада);
- 6 закладів освіти (Петриківська селищна ради).

Чернівецька область

- Потребують капітального ремонту приміщення потужностей з виробництва та обігу харчових продуктів у 73 закладах загальної середньої освіти Чернівецької області;
- 22 % ЗЗСО та 60 % ЗДО (27) Чернівців потребують капітального ремонту приміщень потужностей;

Херсонська область

- З 2021 по 2025 рік заплановано капітальні ремонти приміщень харчоблоків у 20 ЗДО та 27 ЗЗСО (Херсонська міська рада);

Луганська область

- 5 ЗЗСО (Старобільська міська рада);
- 36 закладів освіти (Сєвєродонецька міська ВЦА).

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРА (ХАРЧОВА) В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Висновок: Потужності з виробництва та обігу харчових продуктів у більшості закладів освіти мають порушення або не відповідають встановленим нормам.

Щонайменше третина усіх загальноосвітніх шкіл потребує капітального ремонту приміщень потужностей з виробництва та обігу харчових продуктів.

Незадовільний стан приміщень потужностей з виробництва та обігу харчових продуктів є основним чинником, що перешкоджає ефективному та швидкому реформуванню шкільного харчування.

3.2. Технічний стан харчоблоків, розташованих в закладах освіти

а) Кількість закладів освіти, в яких технічний стан харчоблоків не відповідає встановленим нормам.

Стейкхолдери: Регіональні управління Держпродспоживслужби

Донецька область - 57 закладів освіти.	Львівська область	Чернівецька область
Херсонська область - 348 закладів освіти області.	- Технічний стан харчоблоків не відповідає встановленим нормам у 68 ЗДО та 226 ЗЗСО.	- Технічний стан харчоблоків не відповідають вимогам законодавства - в 30% харчоблоків закладів освіти.

б) Кількість закладів освіти, які потребують проведення капітального ремонту харчоблоків у зв'язку з їх не належним технічним станом

Стейкхолдери: територіальні органи управління освітою

Львівська область	
- 10 закладів освіти, які потребують проведення поточного ремонту харчоблоків (Дрогобицька міська рада).	
Донецька область	
- В Маріуполі функціонує 63 ЗЗСО, з яких 55 потребують капітального ремонту, та 85 ЗДО, з яких 49 потребують ремонту;	
- 240 ЗЗСО Донецької області потребують ремонту харчоблоків.	
Чернівецька область	Херсонська область
- 93 харчоблоки Чернівецької області потребують проведення капітального ремонту.	- Кількість закладів освіти Херсонської області, які потребують ремонту харчоблоків - 131;
- 31 ЗДО (69%) у Чернівцях потребують капітального ремонту харчоблоків.	- Потребують проведення капітального ремонту харчоблоки 5 ЗЗСО Херсону.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРА (ХАРЧОВА) В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Дніпропетровська область

- 2 (1 - ЗЗСО, 1- ЗДО) (Троїцька ОТГ);
- 7 ЗЗСО та 9 ЗДО Апостолівської громади потребують проведення поточних ремонтів на харчоблоках);
- 2 заклади освіти потребують капітального ремонту (Зайцівська сільська рада);
- Три ЗЗСО, та один ЗДО (Лихівська селищна рада П'ятихатського району Дніпропетровської області);
- 10 закладів освіти (Кам'янська міська рада);
- Три ЗЗСО (Металургійний район міста Кривий Ріг);
- 12 закладів освіти Перещепинська міська рада);
- 3 ЗЗСО та 2 ЗДО потребують проведення капітального ремонту харчоблоків (у 2 ЗЗСО заплановано на 2021 р.) (Покровська сільська рада Нікопольського р-ну);
- Потребують поточного ремонту 4 харчоблоки закладів освіти (Тернівський район у місті Кривий Ріг);
- 8 закладів освіти (Юр'ївська селищна рада);
- Кількість закладів освіти, які потребують проведення капітального ремонту харчоблоків у зв'язку з їх неналежним станом – 14 (Т Марганецька міська рада);
- 8 закладів освіти (Центрально-міської район в місті Кривий Ріг);
- Кількість закладів освіти, які потребують проведення капітального ремонту харчоблоків у зв'язку з їх неналежним станом – один (Широківська селищна рада);
- 1 ЗЗСО (Новомосковська міська рада);
- 2 заклади освіти (Петриківська селищна рада).

Луганська область

- 5 ЗЗСО (Старобільська міська рада);
- 29 закладів освіти (Сєвєродонецька міська ВЦА);
- В Луганській області потребують ремонту 83 харчоблоки закладів дошкільної освіти та 200 харчоблоків закладів загальної середньої освіти. Головне управління Держпродспоживслужби в Луганській області визначило перелік зі 124 шкіл, які першочергово потребують капітального ремонту.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРА (ХАРЧОВА) В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

в) Оцініть технічний стан харчоблоків в закладах освіти.

Стейкхолдери: представники батьківських комітетів, адміністрація закладів освіти

Львівська область

- Проведено заміну обладнання за кошти бюджету у опорному закладі та закладах з великою кількістю здобувачів освіти. (більше 250) Заклад освіти з питань технічного стану харчоблоку потребує проведення реконструкції та модернізації. З метою підготовки приміщення харчоблоку заклад освіти брав участь у конкурсі мікропроектів місцевих ініціатив, однак проект не став переможцем. Буде проведено часткову реконструкцію силами працівників закладу освіти за сприяння голови ОТГ;
 - Харчоблок відсутній;
 - Що стосується школи №47 м. Львова, то його просто немає, але щодо інших шкіл, то більш-менш стан задовільний, це якщо говорити про Винники;
 - Незадовільно;
 - У старому та не доглянутому стані;
 - Потребує оновлення.
-

Донецька область

- Технічний стан харчоблоку нашого закладу освіти потребує негайної модернізації. Харчоблок складається з 3 кімнат, у яких робився за останній час тільки косметичний ремонт. Стіни, підлога, стеля, двері, вікна, вентиляція, ванни для мийки потребують капітального ремонту, заміни. Необхідна посудомийна машина;
 - Технічний стан харчоблоків в Маріуполі застарілий. Більшість харчоблоків будувались ще в радянські часи і обладнання не змінювалось з тих часів. Але є декілька нових шкіл, які зазнали капітального ремонту і мають сучасні харчоблоки.
 - Не володію інформацією;
 - Якість низька;
 - На мій погляд, середній. Більшість харчоблоків (мабуть, усі) потребують модернізації, сучасних ремонтів. Кожен заклад підтримує харчоблок у задовільному стані, але самотужки, власним коштом нам не під силу змінити все відповідно до вимог.
-

Чернівецька область

- Застарілий;
- Нове, було закуплено школою у попередній період. (Використовує шкільне обладнання ФОП, а ні сплачує за оренду, а ні робить знижки на продукти);
- В нашій школі в стані ремонту;
- Погано;

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРА (ХАРЧОВА) В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Дніпропетровська область

- Добрий;
- Добрий;
- Забезпечений на 98%;
- В нашому закладі харчоблок не відповідає вимогам;
- Не відповідають вимогам.

Київська область

- Більшість стейкхолдерів оцінили стан як задовільний.

Херсонська область

- Харчоблок нашої школи бажає мріяти про кращий;
- В нашій громаді із 3 харчоблоків у закладах загальної середньої освіти тільки тільки один відповідає вимогам на 90% , у двох харчоблоках проводяться капітальні ремонти та придбано обладнання загальний їх стан Дубівський - 70%, Червонополянський - 80%, із 3 харчоблоків у закладах дошкільної освіти Дубівський - 80%, Костянтинівський та Червонополянський - 60%;
- Об'єдную відповіді на ці два питання, тому що як стан харчоблоків, так і їх обладнання знаходяться на дуже низькому рівні. На харчоблоках Каховщини не було жодного капітального ремонту чи повної модернізації оснащення – лише косметичні ремонти та заміна плит чи холодильників, які вийшли з ладу. Витяжка жодного харчоблоку не замінювалась я з часів здачі будівлі в експлуатацію. У деяких сільських закладах освіти навіть немає проточної води, а весь харчоблок - це одна маленька кімната;
- Добре.

Луганська область

- Технічний стан харчоблоків в закладах освіти Попасної різний в різних закладах. Є заклади де виконані капітальні ремонти, є такі в яких ремонт триває;
- Жахливий;
- В місті 10 шкіл та 9 дитячих садочків. За останні 10 років було проведено капітальний ремонт тільки в одному закладі. Заклади освіти тільки підтримують харчоблоки виконуючи косметичні ремонти.
- Задовільно;
- Частково оснащені;
- Задовільний;
- Добрий;
- Бажано доукомплектувати;
- Задовільний;
- Погано;
- Добре після проведення локальної реновації харчових блоків;
- Задовільно, харчоблоки потребують оновлення;
- Харчоблок відсутній.

Висновок: Половина харчоблоків закладів освіти потребують проведення капітального ремонту у зв'язку з їх не належним технічним станом. Інша частина харчоблоків закладів освіти потребує поточних ремонтних робіт. В одиночних випадках у харчоблоках були проведені капітальні ремонти та забезпечені належні умови у відповідності до вимог НАССР.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРА (ХАРЧОВА) В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

3.3. Стан обладнання харчоблоків

а) Кількість закладів освіти, в яких стан обладнання харчоблоків не відповідає встановленим нормам.

Стейкхолдери: Регіональні управління Держпродспоживслужби

Львівська область	Донецька область	Херсонська область
- В 66 ЗДО та 201 ЗЗСО.	- 68 закладів освіти.	- 383 заклади освіти області.

Чернівецька область

- Стан обладнання харчоблоків не відповідають встановленим нормам в середньому в 23%.

б) Кількість закладів освіти, в яких обладнання харчоблоків потребує заміни або повної модернізації.

Стейкхолдери: територіальні органи управління освітою

Львівська область	Київська область	Донецька область
- 14 закладів освіти в яких обладнання харчоблоків потребує часткової заміни або повної модернізації (Дрогобицька міська рада).	- 40 закладів освіти (Білоцерківська міська рада).	- 284 ЗЗСО Донецької області потребують заміни або модернізації обладнання

Чернівецька область

- У 178 закладах загальної середньої освіти області обладнання харчоблоків потребує заміни або повної модернізації;
- В Чернівцях 16 ЗДО потрібне встановлення витяжної вентиляції над тепловим обладнанням, доповнення мийних ванн у 9 ЗДО, часткова заміна виробничих столів у 11 ЗДО, додаткове придбання холодильного обладнання у 9 ЗДО; 42 ЗЗСО потребують повної модернізації обладнання.

Луганська область

- 7 закладів освіти (Старобільська міська рада);
- Потребують капітального ремонту 14 харчоблоків закладів освіти та до оснащення обладнанням (Біловодська селищна рада);
- 33 заклади освіти (Сєвєродонецька міської ВЦА);
- 128 харчоблоків у дитячих садках та 218 в школах потребують придбання нового технологічного обладнання.

Херсонська область

- Закупівлі обладнання для харчоблоків потребують 184 заклади освіти області.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРА (ХАРЧОВА) В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Дніпропетровська область

- 18 закладів освіти потребують повної заміни застарілого обладнання харчоблоків на сучасне (м. Покров Дніпропетровської області);
- 2 (1- ЗЗСО, 1 - ЗДО) (Троїцька ОТГ);
- 7 ЗЗСО та 9 ЗДО Апостолівської громади потребують часткової заміни;
- Обладнання харчоблоків закладів освіти м. Вільногірськ потребують часткової заміни;
- 33 заклади освіти Довгинцівського району потребують часткової заміни та модернізації обладнання;
- 9 ЗЗСО та 13 ЗДО потребують заміни або повної модернізації обладнання (Жовтководська міська рада);
- у 4 закладах освіти обладнання потребує повної модернізації або заміни (Зайцівська сільська рада);
- Три ЗЗСО та один ЗДО (Лихівська селищна рад П'ятихатського району Дніпропетровської області);
- 8 закладів освіти Личківської ОТГ потребують заміни або повної модернізації обладнання;
- 7 з 9 ЗЗСО та 8 з 10 ЗДО потребує часткової заміни обладнання харчоблоків та їдалень (Межівська селищна рада);
- 85 закладів освіти м. Кам'янське потребують часткової заміни обладнання;
- 11 ЗЗСО (Металургійний район у місті Кривий Ріг);
- 12 закладів освіти (Перещепинська міська рада);
- 43 заклади освіти потребують часткової модернізації (Покровський район м. Кривий Ріг);
- 5 ЗЗСО та 4 ЗДО потребують часткової заміни обладнання (у 5 ЗЗСО заплановано у 2021 р.) (Покровська сільська рада (Нікопольський р-н);
- в 15 закладах освіти потрібне часткове оновлення обладнання (Софіївська селищна рада);
- у 17 ЗДО та 20 ЗЗСО потрібна часткова заміна або модернізація обладнання (Тернівський район м. Кривий Ріг);
- 19 закладів освіти (Юр'ївська селищна рада)
- Кількість закладів освіти, в яких обладнання харчоблоків потребує заміни або повної модернізації – 18 (Марганецька міська рада);
- Усі заклади освіти потребують постійної заміни та оновлення обладнання (Центрально-міський район м. Кривий Ріг);
- Кількість закладів освіти, в яких обладнання харчоблоків потребує заміни або повної модернізації – три (Широківська селищна рада);
- 5 ЗЗСО та 7 ЗДО (Першотравенська міська рада);
- 2 ЗЗСО та 9 ЗДО (Новомосковська міська рада);
- 4 - потребують повної заміни або повної модернізації, 6 - часткової заміни (Петриківська селищна рада).

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРА (ХАРЧОВА) В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

в) Оцініть технічний стан обладнання харчоблоків, які розташовані в закладах освіти.

Стейкхолдери: представники батьківських комітетів та адміністрація закладів освіти

Львівська область

- Обладнання харчоблоку закладу освіти не оновлювалось за останні роки. Придбано новий холодильник. З метою контролю за температурою приготування страв придбано власними силами термометр. Потребує заміни електрична та газова плити, кухонний інвентар.
- Незадовільно;
- З Радянського Союзу;
- Задовільне.

Донецька область

- Завдяки коштам освітньої субвенції у закладі в 2020 році було закуплено та встановлено таке обладнання: духові шафи, електропіч на 6 конфорок, пароконвекційна піч, марміт на роздачу, холодильна шафа. Обладнання в цілому відповідає сучасним вимогам. У той же час слід придбати овочерізку, електросковороду, тістомісильну машину;
- Не володію інформацією;
- Середній рівень. Декілька років тому за рахунок міського бюджету в заклади (і дошкільні, і в заклади загальної середньої освіти) придбали деяке нове обладнання (духові шафи, пічки, тістозамішувачі, електронагрівачі тощо). Але не всім, бо не вистачило коштів, і не все обладнання було замінено. Зараз у місті капітально ремонтують 4 заклади освіти, тому в них передбачено забезпечення харчоблоків сучасним обладнанням відповідно до вимог. Що буде з іншими закладами до 01.01.2022 – поки питання.

Київська область

- Задовільно;
- Добре;
- Задовільно;
- Бракує тех. підтримки;
- Задовільно.

Дніпропетровська область

- Задовільно;
- Задовільно;
- Обладнання харчоблоків у гарному технічному стані;
- Обладнання не відповідає вимогам, бракує інвентаря та обладнання на даний час;
- Не відповідають вимогам.

Чернівецька область

- Старе обладнання;
- В різних школах по-різному;
- Погано;
- Погано.

Херсонська область

- Обладнання харчоблоку потребує змін;
- 60% обладнання харчоблоків застаріле, але в робочому стані. Наразі сільською радою проводиться часткова його заміна на нове;

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРА (ХАРЧОВА) В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Донецька область

- Технічний стан обладнання харчоблоків, які розташовані в закладах освіти Попасної також різний, окремі харчоблоки потребують нового обладнання, заміни посуду;
- Радянських часів;
- Тільки за останні 2 роки на харчоблоках було замінено печі, витяжки. Придбано холодильне обладнання, посуд тощо. Але, нажаль, в закладах електросковороди, електром'ясорубки, марніти були встановлені понад 25-40 років тому. Про пароконвекторами, посудомийні машини, овочерізки тощо мови поки не ведеться;
- Задовільно;
- Частково оснащене;
- Задовільний;
- Добрий;
- Задовільний, деяке обладнання потребує удосконалення;
- Поганий;
- Добрий;
- Потребують негайного оновлення;
- Обладнання відсутнє.

Висновок: Стан обладнання харчоблоків закладів освіти (23-50%) не відповідає встановленим нормам. Необхідність заміни або повної модернізації обладнання харчоблоків потребує від 20 до 60% навчальних закладів.

3.4. Державне централізоване фінансування на проведення ремонту та модернізацію об'єктів харчової інфраструктури в закладах освіти

а) Об'єм коштів, закладених в Державному бюджеті України протягом 2020-2021 років на проведення ремонту та модернізацію об'єктів харчової інфраструктури в закладах освіти.

Стейкхолдери: Департаменти фінансів/економічної політики ОДА, постійні комісії місцевих рад

Донецька область

- Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.11.2019 №1106-р бюджету Донецької області передбачено кошти у сумі 16 326,3 тис. грн, які у 2020 році були розподілені між бюджетами міст, районів, ОТГ (Департамент фінансів Донецької ОДА);
- У Державному бюджеті на 2021 рік передбачено кошти у сумі 1649,00 тис. грн. (Департамент освіти і науки Донецької ОДА).

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРА (ХАРЧОВА) В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Дніпропетровська область

- У 2021 році кошти з Державного бюджету на відповідні цілі м. Кривий Ріг не надавались;
- Коштів державної субвенції на ремонт та модернізацію харчоблоків закладів освіти до Червоногригорівської громади не надходило;
- Кошти з Державного бюджету на проведення ремонту та модернізації харчоблоків в закладах освіти не передбачались (Департамент фінансів Дніпропетровської ОДА).

Луганська область

- Протягом 2020 року було виділено субвенцію за рахунок коштів освітньої субвенції на ремонт та придбання обладнання для харчоблоків ЗЗСО у сумі 361,5 тис. грн (відділу фінансів Старобільської міської ради Луганської області).

б) Об'єм коштів, отриманих з Державного бюджету України протягом 2020-2021 років і спрямованих на проведення ремонту та модернізацію об'єктів харчової інфраструктури в закладах освіти.

Стейкхолдери: Департаменти економічної політики/фінансів ОДА, постійні комісії обласних рад

Донецька область

- Кошти з Державного бюджету не надходили (Авдіївська міська військово-цивільної адміністрація Покровського району Донецької області);
- У 2020 році відділом освіти Добропільської міської ради отримано освітню субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання обладнання для їдалень ЗЗСО у розмірі 604 тис. грн;
- Протягом 2020-2021 навчального року отримано кошти з Державного бюджету у сумі 352,00 тис. грн. (Мар'їнська міська військово-цивільна адміністрація Покровського району);
- Покровський район: ЗЗСО I-III ступенів №10 Мирноградської міської ради Донецької області отримано 459000,00 грн; ЗЗСО I-II ступенів - ліцей "Гармонія" Мирноградської міської ради Донецької області отримано 151000,00 грн;
- На оновлення шкільних харчоблоків отримано субвенцію у розмірі 462,0 тис. грн. (Селидівська міська рада);
- У 2020-2021 навчальному році кошти з державного бюджету не надходили (м. Курахове Мар'їнського району);
- В 2020 році отримано субвенцію з місцевого бюджету за рахунок залишку коштів освітньої субвенції, що утворився на початок бюджетного періоду, у сумі 1 094 100,00 грн. (Покровська міська рада);
- Протягом 2020 року до районного бюджету Покровського району на виконання розпорядження Кабінету Міністрів України, надійшла «Субвенція з місцевого бюджету за рахунок коштів освітньої субвенції на початок бюджетного періоду» на ремонт та придбання обладнання для харчоблоків у сумі 278,0 тис. грн. для Новоекономічної загальноосвітньої школи I-III ступенів Покровської районної ради Донецької області (постійна комісія районної ради з питань соціально-економічного розвитку, бюджету та фінансів Покровської районної ради Донецької області);
- Протягом 2020-2021 років із державного бюджету виділено на закупівлю обладнання для харчоблоків 16326,3 тис. грн. (Департамент освіти і науки Донецької ОДА).

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРА (ХАРЧОВА) В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Київська область

- На оновлення технологічного обладнання у 2020 році було спрямовано з державного бюджету – 21,6 млн грн. (Постійна комісія з питань освіти, науки, культури, духовності та релігії Київської обласної ради);
 - Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27.11.2019 №1106-р «Деякі питання використання у 2019 році освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам» в обласному бюджету Київської області на ремонт та придбання обладнання для харчоблоків ЗЗСО були виділені кошти в сумі 21 584,8 тис. грн, які були розподілені у 2020 році між місцевими бюджетами Київської області (Департамент фінансів Київської ОДА);
 - В 2020 році отримано 479 000 грн - кошти освітньої субвенції та нерозподілених видатків освітньої субвенції для територій Донецької та Луганської областей, на яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження (Управління фінансів Білоцерківської міської ради);
 - В 2020 році були виділені кошти з Державного бюджету України на придбання обладнання для харчоблоків ЗЗСО, а саме ЗОШ №13 Ірпінської міської ради в розмірі 1200,0 тис. грн. (Фінансове управління Ірпінської міської ради).
-

Дніпропетровська область

- На капітальний ремонт харчоблоків, встановлення сучасного обладнання у трьох ЗЗСО Апостолівської громади витрачено 905,8 тис. грн. за рахунок коштів державної субвенції (Апостолівська міська рада);
-

Чернівецька область

- Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.11.2019 № 1106-р «Деякі питання використання у 2019 році освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам» виділено кошти на придбання нового технологічного обладнання для харчоблоків для 62 ЗЗСО на суму 10 356,2 тис. грн (Департамент освіти і науки Чернівецької ОДА і Департамент фінансів Чернівецької ОДА).
-

Херсонська область

- В 2020 році Херсонській області, за рахунок освітньої субвенції було передано кошти у обсязі - 10991,2 тис. грн (Департамент фінансів Херсонської ОДА);
- Обсяг коштів отриманих з Державного бюджету України протягом 2020-2021 рр. - 1163,6 тис. грн (Департаменту бюджету і фінансів Херсонської міської ради);
- У 2020 році за рахунок освітньої субвенції придбано 838 одиниць обладнання для шкільних їдалень 38 ЗЗСО на загальну суму 9873,596 тис. грн. У 2021 році розпочато освоєння залишків коштів освітньої субвенції на ремонт та придбання обладнання для харчоблоків, використано 267,9 тис. грн, що становить 24% від загальної суми. Розпочато тендерні процедури закупівлі обладнання на суму 144,5 тис. грн. (13%) (Управління освіти і науки Херсонської ОДА);
- До бюджету Новокаховської міської ради протягом 2020 року надійшла субвенція у обсязі 243 600 грн або 100,0% від запланованого (Фінансове управління Новокаховської міської ради Херсонської області).

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРА (ХАРЧОВА) В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Луганська область

- Протягом 2020 року було використано 353,4 тис. грн. субвенції за рахунок коштів освітньої субвенції на ремонт та придбання обладнання для харчоблоків ЗЗСО (Відділ фінансів Старобільської міської ради);
- Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 08.02.2020 № 613 у 2020 році за кошти субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, загальний обсяг якої становив 5421,9 тис. грн, в 60 визначених закладах загальної середньої освіти області виконано ремонт обладнання та придбання обладнання для їдалень (харчоблоків). Виконання до планового обсягу за підсумками 2020 року становив 91%. (Департамент освіти і науки Луганської ОДА);
- За рахунок коштів освітньої субвенції для місцевих бюджетів Луганської області було виділено кошти в обсязі 5.421,9 тис. грн., використано з них у 2020 році 4.945,5 тис. грн. У 2021 році кошти не надходили (Департамент фінансів Луганської ОДА);
- у 2020 році з Державного бюджету міському бюджету Сєвєродонецької ВЦА було виділено освітню субвенцію у обсязі 1084 380 грн.

Висновок: Фінансування проведення ремонтів та модернізації об'єктів харчової інфраструктури в закладах освіти є вкрай недостатніми. Виділені бюджети не забезпечують можливості проведення необхідних технічних робіт для підвищення технічного рівня у більшості шкіл. Державне фінансування протягом 2020-2021 років не в стані забезпечити належний ремонт та модернізацію об'єктів харчової інфраструктури в закладах освіти. Надані фінанси лише частково вирішують окремі критичні ситуації та в цілому не змінюють ситуацію незадовільного стану об'єктів харчової інфраструктури закладів освіти.

3.5. Регіональне фінансування на проведення ремонту та модернізацію об'єктів харчової інфраструктури в закладах освіти

а) Об'єм коштів передбачених у місцевому бюджеті на 2021 рік на проведення ремонту та модернізацію об'єктів харчової інфраструктури в закладах освіти.

Стейкхолдери: департаменти фінансів ОДА, заступники міських голів, територіальні органи управління освітою

Донецька область

- На модернізацію об'єктів харчової інфраструктури в закладах освіти Авдіївки кошти не передбачено;
- Передбачено 24 тис. грн. (Новогродівська міська рада);
- Кошти не передбачено, але після аналізу економії коштів місцевого бюджету питання щодо виділення коштів буде розглядатися (Відділ освіти Селидівської міської ради Донецької області);
- В міському бюджеті кошти не передбачені (Фінансове управління Мар'їнської міської військово-цивільної адміністрації);
- Передбачено кошти з місцевого бюджету обласному бюджету для співфінансування оновлення матеріально-технічної бази зокрема на придбання меблів для їдальні ЗЗСО №8 у сумі 17 500,00 грн. (Покровська міська рада Донецької області);
- Передбачено кошти у сумі 1 534 000,00 грн. (Краматорська міська рада).

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРА (ХАРЧОВА) В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Львівська область

- В обласному бюджеті коштів на проведення ремонту та модернізації об'єктів харчової інфраструктури в закладах освіти на 2021 рік не передбачено.

Київська область

- На 2021 рік на оновлення технологічного обладнання шкіл з обласного бюджету виділено 14 млн грн. (Постійна комісія з питань освіти, науки, культури, духовності та релігії Київської обласної ради);
- На реалізації заходів щодо модернізації матеріально-технічного забезпечення харчоблоків закладів освіти, що здійснюються в рамках Програми розвитку системи Київської області на 2019-2021 роки в обласному бюджеті передбачено кошти в сумі 14 000,0 тис. грн. (Департамент фінансів Київської ОДА);
- у 2021 році у місцевому бюджеті передбачено кошти у сумі 34 000 грн. - кошти бюджету розвитку для придбання обладнання Шкарівському ЗДО «Веселка» (Управління фінансів Білоцерківської міської ради);
- на 2021 рік в бюджеті Ірпінської МТГ передбачено кошти в сумі 10 тис. грн. на придбання комплектуючих для поточного ремонту кухонного обладнання в ДНЗ №8 «Колібри», а також кошти в сумі 559,070 тис. грн. на придбання кухонного обладнання КВП «Громадське харчування» (фінансове управління Ірпінської міської ради).

Дніпропетровська область

- В Дніпропетровському обласному бюджеті такі кошти на 2021 р. не передбачалися (Департамент освіти і науки Дніпропетровської ОДА);
- В бюджеті Криворізької МТГ міста Кривого Рогу передбачено планові показники в сумі 2 004, 7 тис. грн (Департамент освіти і науки виконавчого комітету Криворізької міської ради).

Херсонська область

- Обсяг коштів передбачених в бюджеті міської територіальної громади становить - 7540,0 тис. грн - на здійснення капітальних ремонтів харчоблоків, 5200,0 тис. грн - на придбання обладнання для харчоблоків (Департамент бюджету і фінансів Херсонської міської ради);
- В місцевому бюджеті Херсона на 2021 рік передбачено кошти обсягом 12 740 тис. грн. (Управління освіти Херсонської міської ради);
- На 2021 рік затверджено планові призначення в сумі 32 755 грн (Фінансове управління Новокаховської міської ради Херсонської області).

Луганська область

- В Старобільському місцевому бюджеті кошти не передбачалися;
- З обласного бюджету у 2021 році на проведення ремонту та модернізацію харчоблоків у закладах освіти обласного підпорядкування виділено 6 757,330 тис. грн. (Департамент освіти і науки Луганської ОДА);
- В обласному бюджеті на 2021 рік затверджені призначення в сумі 53.970,3 тис. грн (Департамент фінансів Луганської ОДА).

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРА (ХАРЧОВА) В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

б) Об'єм коштів був закладений у місцевому бюджеті на 2020 рік для проведення ремонту та модернізацію об'єктів харчової інфраструктури в закладах освіти.

Стейкхолдери: департаменти фінансів ОДА, заступники міських голів, територіальні органи управління освітою

Донецька область

- В 2020 році отримано співфінансування з міського бюджету у розмірі 259 тис.грн (Добропільська міська рада);
- Отримано співфінансування з районного бюджету в розмірі 39,800 тис. грн на придбання обладнання для харчоблоків Курахівського ЗЗСО I-III ступенів №5 та Мар'їнського ЗЗСО I-III ступенів №1 (Мар'їнська міська військово-цивільна адміністрація Покровського району Донецької області);
- На оновлення обладнання харчоблоків було виділено кошти у розмірі 201,0 тис. грн. На поточний ремонт харчоблоків з місцевого бюджету виділено - 26,8 тис.грн. (Селидівська міська рада);
- Отримано кошти з місцевого бюджету у сумі 468 900,00 грн. (Покровська міська рада Донецької області);
- В Покровському районному бюджеті у 2020 році було передбачено 31,0 тис. грн. (постійна комісія районної ради з питань соціально-економічного розвитку, бюджету та фінансів Покровської районної ради);
- В місцевому бюджеті Краматорська на проведення ремонту та модернізацію у 2020 році було передбачено 5 346 717,0 грн.

Київська область

- На оновлення технологічного обладнання у 2020 році було спрямовано з обласного бюджету – 35,0 млн грн, з місцевих бюджетів виділено співфінансування у сумі 5,2 млн грн. На здійснення ремонтних робіт на харчоблоках та їдальнях з бюджетів районів, міст, територіальних громад виділено 80,5 млн грн. (Постійна комісія з питань освіти, науки, культури, духовності та релігії Київської обласної ради);
- В 2020 році у місцевому бюджеті Білої Церкви було закладено кошти: 2 051 610 грн- кошти бюджету розвитку для придбання обладнання для їдалень та харчоблоків ЗДО та ЗЗСО;
- У 2020 році було забезпечено співфінансування по об'єкту ЗОШ №13 Ірпінської міської ради в розмірі 514,286 тис. грн. З міського бюджету м. Ірпінь в 2020 році загалом було виділено 4469,67 тис. грн.

Дніпропетровська область

- На ремонт та придбання обладнання для харчоблоків закладів середньої освіти Дніпропетровської області передбачено субвенцію за рахунок залишку коштів освітньої субвенції у сумі 32,7 млн.грн. Розподіл коштів здійснено Департаментом освіти і науки ОДА. (Департамент фінансів Дніпропетровської ОДА);
- В 2020 р. Кривим Рогом отримано субвенцію з місцевого бюджету за рахунок залишку коштів освітньої субвенції, на ремонт харчоблоків у сумі 5 000, 0 тис. грн (Департамент освіти і науки виконавчого комітету Криворізької міської ради);
- З міського бюджету Кривого Рогу у 2020 р. на проведення ремонту та модернізацію об'єктів харчової інфраструктури в закладах освіти міста було передбачено кошти в сумі 4 717,8 тис. грн (Департамент освіти і науки виконавчого комітету Криворізької міської ради).

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРА (ХАРЧОВА) В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Чернівецька область

- В 2020 році в Чернівецькій області отримано співфінансування з місцевих бюджетів у сумі 1493,9 тис. грн. на придбання обладнання. Крім того, проведено поточні ремонти шкільних їдалень на суму 1711,58 тис. грн.

Херсонська область

- Видатки передбачені у міському бюджеті Херсона на 2020 рік становили - 7332,4 тис. грн.
- На 2020 рік було затверджено планові призначення на загальну суму 1 621 864 грн. (Новокаховська міська рада).

в) Інформація про кількість коштів, отриманих і залучених в рамках міжнародних і грантових програм для модернізації харчоблоків в закладах освіти.

Стейкхолдери: департаменти фінансів ОДА, заступники міських голів, територіальні органи управління освітою

Донецька область

- За допомогою благодійної міжнародної організації «МКЧХ» протягом 2020-2021 років виконані роботи з капітального ремонту харчоблоку Новомихайлівського ЗЗСО I-III ступенів (Мар'їнська міська ВЦА), під час якого здійснено повну заміну всього обладнання та повністю відремонтовано приміщення їдальні і харчоблоку. Інформацію щодо загальної вартості проєкту організація не надає.
- В рамках спільного з Посольством Литовської Республіки в Україні проєкту «Оснащення школи №2 м. Авдіївка, Донецька обл. освітнім та спортивним обладнанням» триває виконання договору на поставку обладнання, меблів та пристроїв харчоблоку; Протягом 2020 року за фінансової підтримки Румунського агентства з Міжнародного співробітництва для дитячого навчального закладу №7 «Теремок» придбано витяжний зонт, духову шафу, електроплиту, протирочну машину та м'ясорубку; В рамках проєкту міжнародної технічної допомоги «Впровадження енергозберігаючого проєкту у дитячому садочку №16 «Радість» міста Новогродівка» (180,5 тис.грн), що виконується Північною екологічною фінансовою організацією (NEFKO), проведено термомодернізацію будівлі дитячого садочку та заміну електричних плит; за підтримки NEFKO в рамках проєкту міжнародної технічної допомоги «Реконструкція будівлі дошкільного навчального закладу №40 «Посмішка»» для дитячого садочка придбано енергоефективне технологічне обладнання.

Київська область

- Залучено кошти у сумі 736 766,40 грн - для придбання обладнання для модернізації харчоблоку ліцею «Білоцерківський колегіум» від Комунального закладу КОР «Сервісно-ресурсний центр».

Висновок: Наявні місцеві програми фінансування проведення ремонту та модернізації об'єктів харчової інфраструктури в закладах освіти проводяться не у всіх областях.

Кошти, що були виділені у 2020 році для проведення ремонту та модернізацію об'єктів харчової інфраструктури в закладах освіти започаткували початок модернізації харчової інфраструктури шкіл та потребують нарощування. Зустрічаються поодинокі випадки залучення коштів для модернізації харчоблоків в закладах освіти в рамках міжнародних чи грантових програм.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРА (ХАРЧОВА) В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

3.6. Аналіз надання послуг з харчування суб'єктами господарювання в закладах освіти

а) Кількість суб'єктів господарювання надає послуги з харчування в закладах освіти.

Стейкхолдери: територіальні органи управління освітою

Львівська область

- 10 суб'єктів господарювання надають послуги з харчування у 19 закладів дошкільної освіти; 8 суб'єктів господарювання надають послуги з організації гарячого харчування в учнів 1-4 класів та дітей пільгових категорій у 17 закладах загальної середньої освіти м. Дрогобича та м. Стебника.

Донецька область

- В ЗДО та ЗЗСО м. Маріуполя введена система харчування за принципом аутсорсингу. За результатами здійснення закупівлі у системі «PROZORRO», послуга з організації харчування в закладах освіти надається ТОВ «Управління громадського харчування та торгівлі», ТДВ «Маріупольський комбінат дитячого харчування», комунальне підприємство «Питание»;
- За інформацією органів управління освітою рад територіальних громад, у 14 ЗЗСО організовано кейтеринг. Послугу з організації кейтерингу надає 6 суб'єктів господарювання. У 171 закладі впроваджено аутсорсинг, послугу надають 15 суб'єктів господарювання. В інших ЗЗСО (304) організація харчування здійснюється приготуванням та реалізацією готових страв самостійно (працівниками, що входять до штатного розпису закладу).

Київська область

- У Білій Церкві працює 2 суб'єкти господарювання: ПП «Тандем-БЦ», ФОП Богдан Людмила Анатоліївна.

Чернівецька область

- Послуги з харчування в Чернівецькій області надають 22 приватних підприємці у 9 територіальних громадах та у 43 територіальних громадах – автономне харчування;
- Три приватних підприємця здійснюють організацію харчування у ЗЗСО Чернівців.

Луганська область

- Надає послуги харчування ДП «Комбінат громадського харчування» Біловодської районної спілки споживчих товариств.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРА (ХАРЧОВА) В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Дніпропетровська область

- В Апостолівській громаді послуги з гарячого харчування надає один приватний підприємець (до кінця серпня в даному закладі також буде впроваджено систему безпечного харчування НАССР);
 - 4 суб'єкти господарювання (Лихівська селищна рада П'ятихатського району);
 - у 324 комунальних закладах загальної середньої освіти та дошкільної освіти Дніпровської міської ради надає послуги з організації харчування ТОВ «Контракт Продрезерв 5» з дотриманням умов договорів, укладених у січні 2021 р. за результатами процесу закупівлі послуг з організації харчування;
 - Один суб'єкт господарювання фізична особа-підприємець Коновалова С.П. надає послуги з організації гарячого харчування в одному закладі освіти Покровського району Кривого Рогу, який не має власного харчоблоку;
 - 2 суб'єкти господарювання (Томаківська селищна рада);
 - 8 суб'єктів господарювання (Широківська селищна рада);
 - У підпорядкуванні департаменту освіти і науки Дніпропетровської ОДА перебувають 33 комунальних закладів освіти, у яких учні харчуються за рахунок коштів обласного бюджету. Організація харчування у цих закладах проводиться шляхом надання послуг харчування переможцями тендерних послуг. Послуги з організації харчування надаються 14-тьма суб'єктами господарювання;
 - 1 суб'єкт господарювання - ТОВ «Гарна страва» у ЗЗСО, у ЗДО харчування організовується самостійно (Першотравенська міська рада);
 - 1 суб'єкт господарювання (Новомосковська міська рада);
-

Херсонська область

- В 2020-2021 році до закладів освіти Херсонської області постачають продукти 55 суб'єктів господарювання, які мають експлуатаційний дозвіл на роботу та 228 суб'єктів господарювання, які зареєстровані в Реєстрі потужностей;
 - Послуги з харчування в ЗЗСО Херсона надають наступні суб'єкти господарювання: ТОВ «БАЗІСТОПГ»; ТОВ «СЕРВІС ГРАНД»; ФОП Клименченко В. М.
-

б) Кількість закладів освіти в яких харчування здійснюється суб'єктами господарювання.

Стейкхолдери: територіальні органи управління освітою

Львівська область

- У Львівській області із загальної кількості 1206 харчоблоків закладів загальної середньої освіти в 397 організація харчування здійснюється на базі власних харчоблоків з персоналом, що входить в штатний розклад закладу, в 595 організація харчування проводиться суб'єктами господарювання, що орендують харчоблоки, в 54-х організовано привозне харчування, в 214 організовано лише буфетну продукцію.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРА (ХАРЧОВА) В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Київська область

- 3 заклади освіти Білої Церкви.

Дніпропетровська область

- В одному ЗЗСО Апостолівської громади послуги з гарячого харчування надає приватний підприємець;
- 4 заклади освіти (Лихівська селищна рада П'ятихатського району);
- Послуги з організації гарячого харчування в одному закладі освіти Покровського району Кривого Рогу, який не має власного харчоблоку, надає залучений суб'єкт господарювання фізична особа-підприємець Коновалова С.П.;
- 3 заклади освіти (Томаківська селищна рада);
- 8 закладів освіти (Широківська селищна рада);
- 33 заклади освіти (Департамент освіти і науки Дніпропетровської ОДА);
- 5 закладів освіти (Першотравенська міська рада);
- 14 закладів загальної середньої освіти (Новомосковська міська рада);

Чернівецька область

- В області у 248 закладах загальної середньої освіти – автономне харчування, у 147 – харчування здійснюють підприємці;
- У 45 ЗЗСО Чернівців організація харчування здійснюється приватними підприємцями.

Херсонська область

- В області в 41 закладі освіти впроваджено кейтеринг, у 80 - аутсорсинг;
- В Херсоні: ТОВ «Базісторг» - 47 закладів освіти; ТОВ «Сервіс Гранд» - 2 заклади освіти; ФОП Климентено» - 3 заклади освіти.

Луганська область

- 2 заклади освіти (Біловодська селищна рада);
- у 38 закладах освіти Сєвєродонецька харчування здійснюється суб'єктами господарювання.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРА (ХАРЧОВА) В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

в) Інформація про кількість харчових отруєнь в закладах освіти протягом 2020-2021 років.

Стейкхолдери: територіальні органи управління освітою

Львівська область

- За інформацією ДУ «Львівський обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України» у 2020 році харчових отруєнь у закладах освіти Львівської області не зареєстровано, станом на 01.06.2021 зареєстровано 2 спалахи у дошкільних закладах.

Донецька область

- В 2020 році в міських закладах освіти Краматорська зафіксовано 3 спалахи кишкових інфекцій. В 2021 році спалахів кишкових інфекцій не було.

Дніпропетровська область

- За інформацією ГУ Держпродспоживслужби в Дніпропетровській області у 2021-2021 навчальному році зафіксовано 7 випадків харчових отруєнь в закладах освіти області.

Чернівецька область

- Протягом 2020 року спалахів гострих кишкових інфекцій та харчових отруєнь в Чернівецькій області не було. В червні 2021 року зареєстровано спалах гострих кишкових інфекцій серед дітей Іспаського закладу дошкільної освіти Вижницької міської ради Вижницького району Чернівецької області. Всього було зареєстровано 13 хворих дітей з діагнозом «гострий гастроентероколіт невстановленої етіології».

Херсонська область

- Протягом 2020-2021 року харчових отруєнь зареєстровано не було.

г) Скільки скарг отримано протягом 2020/21 навчального року на надавачів послуг харчування в закладах освіти та які основні причини цих скарг?

Стейкхолдери: територіальні органи управління освітою, територіальні управління Держпродспоживслужби

Львівська область

- Впродовж 2020/2021 року до департаменту освіти і науки облдержадміністрації скеровано 13 звернень з питань організації харчування учнів закладів освіти області.
- Протягом 2020-2021 років в Головне управління Держпродспоживслужби надійшло 5 скарг щодо порушення вимог при організації харчування школярів. Основні причини скарг: приготування заборонених страв (хот-догів), недотримання температурного режиму при видачі страв з лінії роздачі, обмежений асортимент страв, невідповідності наявного меню до затвердженого.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРА (ХАРЧОВА) В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Донецька область

- Протягом 2020-2021 року ГУ Держпродспоживслужбою отримана 1 скарга, причина - неякісний продукт (хліб із цвіллю);
- В 2020-2021 навчальному році до Департаменту освіти і науки обласної ОДА скарг щодо організації харчування не надходило.

Київська область

- Протягом 2020-2021 років до Головного управління надійшло 6 скарг щодо можливих порушень вимог законодавства про харчові продукти в закладах освіти, які були розглянуті в межах наданих повноважень.

Дніпропетровська область

- Протягом 2020/21 року ГУ Держпродспоживслужби в Дніпропетровській області отримано та розглянуто 4 скарги щодо неналежної якості продуктів харчування та шлунково-кишкових розладів у дітей;
- У 2020-2021 навчальному році до департаменту освіти і науки Дніпропетровської ОДА надійшло 18 звернень громадян з питань неякісного харчування у закладах освіти області.

Чернівецька область

- Скарг на надавачів послуг харчування в закладах освіти області до Департаменту освіти і науки обласної державної адміністрації не надходило, наявні 9 звернень щодо надання послуг безкоштовного харчування багатодітним сім'ям, пільговим категоріям, виплат коштів за харчування дітей, що перебувають у зоні, що постраждала внаслідок Чорнобильської катастрофи, виділення коштів щодо добудов/ремонтів приміщень харчоблоків та включення їх до проєктів урядової програми «Спроможна школа для кращих результатів».

Луганська область

- Протягом 2020-2021 року на адресу Головного управління надійшла 1 скарга, на невідповідність меню Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти в закладі середньої освіти;
- У 2021 році Департаментом освіти і науки обласної державної адміністрації розглянуто чотири звернення громадян, з них: 2 - щодо забезпечення безоплатним гарячим харчуванням, 1 – щодо процедур публічних закупівель, 1 – щодо якості харчування у закладах дошкільної освіти.

д) Оцініть якість надання послуг з харчування в закладах освіти суб'єктами господарювання.

Стейкхолдери: представники батьківських комітетів, адміністрація закладів освіти

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРА (ХАРЧОВА) В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Львівська область

- Послуги з харчування здобувачів освіти здійснюється працівником закладу-кухарем, контролюється відповідальним за організацію харчування, призначеною наказом. Ними перевіряється якість продуктів, які поступають, супровідні документи на них, оглядають при одержанні. Кухарем та кухонним працівником дотримуються правила особистої гігієни, дотримуються санітарні норми всередині приміщення кухні та обіднього залу. Виключаються ризики забруднення сировини (дотримуються правила зберігання продукції та терміни зберігання, враховується сусідство між товарами);
- Суб'єкти підприємництва відмовляються надавати послуги з харчування;
- Зі слів своєї дитини-школярки, яка не є вимогливою в харчуванні, хотілося б кращого: велике значення має робота персоналу, що надає послуги з харчування, а також слідкує за якістю-ціною продуктів+умови зберігання і приготування;
- Задовільно;
- Середня якість, задовільно;
- Потребує оновлення;

Донецька область

- Зі слів дитини, харчування не подобається;
- Донька в школі харчуватися відмовилась;
- Послуги з харчування в нашому закладі освіти надаються шкільним харчоблоком, який працює враховуючи Санітарний регламент, Методичні настанови з дотримання вимог законодавства України щодо безпечності харчових продуктів на виробничих підприємствах споживчої кооперації України, Постанови КМУ «Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку» від 24 березня 2021 р. № 305 тощо. Розроблено 4-тижневе меню з зазначенням калорійності продуктів, інформації про можливі алергени. Щодня беруться проби готової продукції. Ведеться документація: журнал здоров'я працівників, бракеражні журнали сирової та готової продукції, чек-листи роботи з постачальниками, журнали температури холодильного обладнання тощо. У цілому діти, батьки, вчителі задоволені якістю страв, рівнем обслуговування. Проблемним моментом є тендерна закупівля продуктів, яку здійснює централізовано управління освіти і для дошкільних закладів, і для шкіл. Якби школа була автономною й могла б сама здійснювати закупівлі, якість надання послуг з харчування була б вищою;
- Щодо якості надання послуг, то тут все гаразд. Меню різноманітне. Продукти свіжі та якісні, але що до приготування та подачі - тут багато питань до обладнання. Співпраця з постачальниками налагоджена;
- Я б оцінила, як достатній. Із зміною постачальника послуг харчування в закладах змінилося на краще. І це передусім пов'язано із продуктами, які постачаються заклади, систематичним моніторингом цієї команди результатів роботи, спілкуванням із адміністраціями закладів для вирішення проблем, діяльністю постачальника відповідно до вимог законодавства.

Чернівецька область

- Неякісне;
- В нашій школі - жахливо, помій;
- В нашій школі добре, смачно готують;
- Погано.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРА (ХАРЧОВА) В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Київська область

- Задовільно;
- Добре;
- Задовільно;
- Не задовільне, їх погано контролюють, особливо якість товару (харчів);
- На мінімумі;
- Якість харчів що привозяться має бути кращою. На сьогоднішній день контроль має бути вищий.

Дніпропетровська область

- Абсолютна більшість стейкхолдерів оцінили якість харчування як добру.

Херсонська область

- На достатньому рівні. На мою думку перш за все треба приділити велику увагу якості продуктів та зробити ремонт(нове обладнання) в харчоблоках;
- Якість надання послуг з харчування в закладах освіти суб'єктами господарювання задовільні. Постачальник завжди вчасно реагує на зауваження та потреби закладів;
- Оцінювати якість надання послуг з харчування в закладах освіти Каховки суб'єктами господарювання мені дуже складно, тому що, на мою думку, на 12 гривень дуже складно якісно нагодувати дитину. Хоча маю зазначити жодного випадку отруєння чи якогось скандалу із-за якості харчування у нас не було, тому можна вважати якість надання послуг з харчування задовільною. Діти кажуть, що смачно, а це головне;
- Задовільне. Вони працюють/готують із тих продуктів, які їм постачають.

Луганська область

- Якість надання послуг з харчування в закладах освіти Попасної суб'єктами Господарювання залежить від фінансування, тому з урахуванням всіх «деталей» оцінити як задовільно);
- Дітям не подобається;
- Заклади освіти самостійно надають послуги з харчування. Але кількість обслуговуючого персоналу (згідно штатного розпису 2 повари та 1 підсобний робітник) повинні нагодувати 350 учнів на обладнанні, яке не відповідає сучасним вимогам. Також
- закупівля продуктів харчування проходить через тендерні процедури та на цілий рік, що має певні проблеми;
- Добре;
- Достатній;
- Задовільний;
- Добрий;
- Задовільний.

Висновок: Органи місцевого самоврядування не мають сталих і системних підходів до відбору суб'єктів господарювання, що надають послуги з харчування в закладах освіти. Несистематизований підхід органів місцевого самоврядування з залучення суб'єктів господарювання, які надають послуги з харчування негативно впливає на якість таких послуг. Незначна кількість скарг на надавачів послуг харчування в закладах освіти свідчить про невелику зацікавленість отримувачів послуг в оцінці якості надання послуг харчування. Якість надання послуг харчування в закладах освіти суб'єктами господарювання оцінюється отримувачами послуг дуже по різному у зв'язку з різноманітністю підходів до надання таких послуг у різних регіонах.

3 РЕКОМЕНДАЦІЇ

3.1 ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ПОЛІТИКА

Жодна реформа системи харчування в закладах освіти не відбудеться без привернення уваги до теми, без загального обговорення, без пояснення навіщо вона взагалі, яка буде користь від неї для дітей, шкіл і батьків. Також йдеться про ширший аспект справи: про зміну ставлення до системи харчування і методів приготування їжі, вибору продуктів тощо. Нині, в умовах інформаційного суспільства, саме медіа мають максимальний вплив на формування суспільної думки.

На основі проведених у рамках проекту опитувань працівників освіти, батьків можемо зробити висновок, що інформаційно-просвітницька складова є слабкою стороною реформи у системі харчування. До тих, кого вона стосується, доходила лише вибіркова інформація, зокрема, про зміни шкільного меню. Ті, хто більше чув про цю реформу, насамперед є працівниками освіти, які мають її здійснювати або вже її здійснюють. Серед батьків більшість майже нічого не чула, хоча ця аудиторія є особливо зацікавлена.

Урядовий рівень

Реформа системи харчування відбувається без належного публічного обговорення, без відповіді на основні запитання:

- навіщо така реформа потрібна?
- що вона має змінити, чому потрібні такі зміни?
- яку користь це має принести?
- за які кошти буде здійснюватися реформа?

Інформація від Уряду має бути скерована на широкий загаль, але окремо на територіальні громади, заклади та управління освіти, на батьківський актив, на учнів, на операторів ринку, які здійснюють послуги з харчування.

Важливою частиною є внутрішня комунікація, тобто донесення потрібної інформації по вертикалі від уряду до підрозділів освіти на місцях, моніторинг виконання реформи, аналіз причин гальмування, спротиву тощо.

Також необхідно підтримати громадські ініціативи, які мають на меті сприяти реформі, зокрема, поширювати інформацію про неї і готувати промоторів/тренерів для її пришвидшення.

Регіональний рівень, управління освіти

На цьому рівні комунікація має йти на двох рівнях: внутрішньому і зовнішньому. Внутрішня комунікація має стосуватися обласних і районних управлінь освіти. Насамперед має бути донесена інформація про покроковий алгоритм проведення реформи, надіслано методичні настанови як працювати з керівниками закладів освіти, батьківськими комітетами, учнями, громадськістю, з організаціями/підприємствами, які надають послуги з харчування.

Важливим елементом реформи має бути розуміння, хто це має фінансувати і як це має відбуватися. І цю комунікацію також потрібно донести до керівництва шкіл.

Щодо зовнішньої комунікації, то обласні і районні управління освіти мають донести урядову інформацію про суть і перебіг реформи до широкої шкільної громадськості, організовувати інформаційні заходи для вчителів, школярів і батьків, навчання тренерів, події для преси (пресконференції, виїзди на об'єкти) тощо.

Згідно з опитуваннями, чиновники в регіонах переважно очікують на звернення від журналістів щодо висвітлення теми, а не створюють інформаційні приводи самі. А це в основі не правильно, оскільки їм самим має бути важливо, щоб про значення впровадження стандартів НАССР говорили більше і глибше. А тому потрібно за підтримки пресслужб ОДА і РДА проводити заходи для преси. Місцеві ЗМІ мають стати майданчиком для донесення до широкого загалу важливості реформи і як вона має відбуватися.

До цієї інформаційної діяльності варто залучати громадські організації, батьківські комітети.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

3.1 ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ПОЛІТИКА

Заклади загальної середньої освіти, батьківські комітети, учнівське самоврядування

Це середовище є чи не найбільш зацікавлене в інформації, оскільки реформа системи шкільного харчування їх стосується в першу чергу, вони є як об'єктом, так і суб'єктом змін. Школа, а це об'єднує середовище для її адміністрації, працівники харчоблоку, вчителі, учні, батьки потребують чіткої наглядної інформації та особливої уваги і роз'яснень. На цьому рівні може відбуватися найбільший спротив, опір через нерозуміння змін і страх перед ними. А це може суттєво загальмувати хід реформи.

Тому для середовища школи потрібно готувати різноманітну позитивну (таку, що передбачає зміни на краще) інформацію щодо всіх елементів реформи, починаючи від роз'яснення що таке НАССР і навіщо її впроваджувати.

Адміністрація школи має отримати інформацію про покрокове впровадження змін у системі харчування, якими коштами і силами вона має впроваджуватися, що має за чим слідувати, терміни її впровадження тощо.

Вчителі, батьки мають отримати інформацію про те, чому саме потрібно впроваджувати зміни у систему харчування, що таке безпечне приготування їжі, чому саме такі і які продукти можна і не можна використовувати та інше.

Для цієї категорії важлива постійна і чітка внутрішня комунікація, із залученням соціальних мереж, меседжерів.

Нарешті учні, які можуть виявитися при вмілій інформаційній політиці найбільшим промотором реформи. Широка роз'яснювальна робота про засади НАССР, принципи безпечного і здорового харчування, засади добору продуктів та шкідливість частини з них, донесені у відповідній формі можуть дати особливо якісний ефект. Цю інформацію можна доносити як звичною формою спеціальних уроків, змін до шкільних програм, так і сучасними засобами (відео та візуальними презентаціями, конкурсами, тренінгами, таборами, флешмобами та іншими публічними заходами), обов'язково залучаючи самих школярів до їх проведення. Важливо тут задіювати учнівське самоврядування, як найактивніше шкільне середовище, заохочувати їх до креативності, самореалізації.

Цікавою є ідея навчання активних школярів, щоби вона ставали юними інспекторами НАССР та могли пояснювати одноліткам засади безпечного приготування їжі та харчування, як складати меню, що має до нього входити, а чого потрібно уникати. Це може також спонукати їх вчитися самим купувати продукти і готувати їжу, вносити зміни на домашню кухню.

Як варіант, варто застосовувати принцип: безпечне і здорове харчування потрібне нам самим, бо це про наше здорове майбутнє!

Центральні і місцеві ЗМІ

Це середовище переважно зацікавлене у такій інформації, оскільки вона стосується наймасовішої аудиторії, тобто є рейтинговою. Тому редактори і журналісти скоріше всього активно будуть на неї відгукуватися. Але їм потрібно підготувати якісну інформацію, щоб зменшити час на її пошук і уникнути можливих неправильних трактувань, створення примітивних сенсацій тощо.

Створена в центральних ЗМІ «інформаційна хвиля» пошириться і в місцевих, оскільки для них це ще більш рейтингова тема, яку не важко опрацювати на своєму рівні.

Для роботи із ЗМІ мають бути підготовані якісні експерти з числа представників місцевої влади, закладів освіти, оператори ринку – надавачі послуг із харчування, громадянського активу, які зможуть чітко пояснити суть і необхідність реформи, її елементи тощо.

Обов'язково потрібно проводити виїзні ознайомлення для журналістів до закладів освіти про нинішній стан шкільних їдалень, пояснювати на місцях, що не так і що має змінитися. Особливо важливо показати, як має виглядати сучасний харчоблок у школі. Незалежно від обладнання харчоблоку важливим елементом є дотримання гігієнічних вимог, таких, як наприклад, миття рук після туалету. Навіть стара плита, яка працює, забезпечить приготування безпечного продукту, а недотримання елементарних гігієнічних вимог може зробити якісний продукт небезпечним.

Також варто здійснювати моніторинг публікацій у ЗМІ на цю тематику і в разі потреби реагувати з уточненнями, поясненнями.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

3.1 ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ПОЛІТИКА

Важливим елементом сучасної інформаційної політики є залучення соціальних ЗМІ та громадянської журналістики як елементу громадянського суспільства. За їх допомогою інформація може бути донесена до всіх зацікавлених сторін і може здійснюватися моніторинг проведення реформи на низовому рівні, на рівні районів і шкіл.

Отже, створення якісної, чіткої, вичерпної інформації у різній доступній і сучасній формі із залученням різнопланових засобів внутрішньої та зовнішньої комунікації дозволить успішно проводити реформу системи шкільного харчування із залученням максимально активної кількості осіб, яких ця реформа стосується.

Батьків учнів (батьківські комітети) потрібно залучати до впровадження стандартів безпечного харчування у загальноосвітніх закладах освіти.

Інформація з тематики безпечного харчування, яка надається представникам закладів освіти, повинна мати якомога більш практичне спрямування на допомогу у вирішенні проблемних питань, які існують у загальноосвітніх школах.

Окрім вищенаведених пропозицій, зазначимо ще наступні:

Організація і проведення навчання керівників харчоблоків.

Міністерство освіти і науки України. Представники засновника закладів освіти (Департаменти, управління, відділи освіти).

Посилення інформаційної роботи щодо дотримання законодавства з безпечного харчування в закладах освіти.

Міністерство економіки України. Міністерство освіти і науки України. Представники засновника закладів освіти. Оператори ринку.

Посилення роз'яснювальної роботи щодо необхідності дотримання гігієнічних вимог на виробництві.

Міністерство економіки України. Міністерство освіти і науки України. Представники засновника закладів освіти. Оператори ринку.

Охоплення інформаційними заходами усіх закладів освіти.

Регіональні структури Держпродспоживслужби. Представники засновника закладів освіти.

Залучення органів місцевого самоврядування до впровадження стандартів безпечного харчування в закладах освіти, які знаходяться на їх території.

Органи місцевого самоврядування. Представники засновника закладів освіти.

Залучення представників громадськості, неурядових організацій до процесу впровадження стандартів безпечного харчування в закладах освіти.

Міністерство економіки України. Міністерство освіти і науки України. Регіональні структури Держпродспоживслужби. Представники засновника закладів освіти.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

3.2 СУЧАСНЕ ХАРЧОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Підготовка і затвердження Національної Стратегії з безпечності харчування в закладах освіти.
Кабінет Міністрів України.

Прийняття місцевих (Регіональних) стратегій та розробки Регіональних планів з впровадження стандартів безпечного харчування в закладах освіти.

Обласні ради, ради об'єднаних територіальних громад.

Узгодження і затвердження механізмів виділення щорічного обов'язкового фінансування для модернізації харчоблоків та закупівлю необхідного обладнання.

Обласні державні адміністрації. Обласні ради, ради об'єднаних територіальних громад.

Затвердження прозорих і зрозумілих механізмів відбору закладів освіти, на які виділяються кошти з ремонту і модернізації харчоблоків.

Міністерство фінансів і Міністерство освіти і науки України при фінансуванні за рахунок коштів державної субвенції; Засновники закладів освіти в регіонах за рахунок коштів місцевого бюджету (бюджети розвитку).

Проведення обов'язкового контролю усіх закладів освіти з питань впровадження вимог НАССР та оцінки стану харчоблоків.

Держпродспоживслужба (обласні управління та районні відділення).

РЕКОМЕНДАЦІЇ

3.3 ІНФРАСТРУКТУРА (ХАРЧОВА) В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Підготувати та оприлюднити на своїх сайтах перелік закладів освіти, які потребують проведення ремонту і модернізації харчової інфраструктури.

Представники засновника закладів освіти.

Привести у відповідність встановленим нормам потужності з виробництва та обігу харчових продуктів у закладах освіти за рахунок коштів бюджету розвитку і коштів державної субвенції.

Міністерство освіти і науки України. Засновники закладу освіти. Представники засновника закладів освіти.

Усі випадки невідповідності у покращенні інфраструктури фіксуються і планується внесення змін. Однак, протягом часу, необхідного для покращення інфраструктури, оператори ринку у харчоблоках повинні запровадити тимчасові організаційні заходи щоб зменшити потенційний негативний вплив цієї невідповідності.

Оператори ринку. Засновники закладу освіти.

Можливість запровадження громадського контролю за безпечністю харчування з сторони батьків повинна обмежуватися виключно дорадчими функціями, оскільки контроль вимагає відповідних знань і кваліфікації.

Представники засновника закладів освіти. Адміністрація закладів освіти.

Виділити окремі (захищені) бюджетні статті за рахунок бюджету розвитку для проведення ремонтів та модернізації об'єктів харчової інфраструктури в закладах освіти.

Обласні ради, ради об'єднаних територіальних громад.

Розробити і затвердити щорічний план проведення капітального ремонту та/або поточного ремонту приміщень потужностей з виробництва та обігу харчових продуктів, які їх потребують, за рахунок коштів місцевого бюджету (бюджети розвитку).

Засновники закладів освіти.

Затвердити план проведення заміни або повної модернізації обладнання харчоблоків, які їх потребують, за рахунок коштів місцевого бюджету (бюджети розвитку) і за рахунок коштів державних субвенцій.

Міністерство освіти і науки України. Засновники закладів освіти.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

3.3 ІНФРАСТРУКТУРА (ХАРЧОВА) В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Необхідність відпрацювання органами місцевого самоврядування сталих і системних підходів до відбору суб'єктів господарювання, які надають послуги з харчування в закладах освіти. (Під час виставлення тендерних вимог необхідно враховувати всі аспекти безпечного харчування, а не копіювати зі схожих тендерів).

Представники засновника закладів освіти.

ВИСНОВОК

Коли вже закінчувалась верстка, Міністерство охорони здоров'я оприлюднило технологічні карти нового меню, яке має з'явитися у всіх школах з 1 січня 2022 року. Над цією документацією працювала команда під керівництвом одного відомого українського ресторатора. Усі технологічні карти пройшли експертизу в Державній установі «Інститут громадського здоров'я ім. О.М. Марзєєва НАМН України», а Держпродспоживслужба видала на них висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи.

Проведена якісна робота з оновлення шкільного меню, до виконання якої було залучено чимало висококваліфікованих експертів. Безумовно, що реформування системи шкільного харчування – актуальний і надважливий елемент нової української школи. Потреба кардинальних змін в системі харчування в закладах освіти вже давно стукала у двері вітчизняної освітньої галузі і дуже добре, що ці зміни розпочалися.

Проте, вивчення оприлюднених технологічних карт нового шкільного меню показало половинчастість виконаної роботи, а саме:

Створюється враження, що при укладанні документації взагалі не був врахований дійсний стан наявного обладнання шкільних харчоблоків. У харчоблоках абсолютної більшості українських шкіл відсутнє технологічне обладнання, яке необхідне для приготування мінімум третини страв, прописаних в технологічних картах. Тобто відразу закладено кілька мін сповільненої дії. Відсутність необхідного обладнання призведе до того, що чимало страв буде відкинуте через неможливість їх приготування без порушення технологічних карт. Можливо контролюючи органи будуть «заплющувати очі» на наявні порушення технології приготування та умови зберігання страв? Як довго триватиме цей «процес»? Імовірно до першого масового отруєння. Також не варто забувати про високі корупційні ризики подібного «заплющення очей».

Водночас в багатьох керівників органів управління освітою і засновників закладів освіти викликає занепокоєння імовірність примусової закупівлі технологічного обладнання, яке зараз відсутнє, але стало необхідним, у «правильних і потрібних» продавців.

Основний висновок, який можна зробити: будь-яка реформа потребує проведення на початковому етапі ґрунтовного аналізу ситуації із залученням більшості основних бенефіціарів і стейкхолдерів. В іншому випадку це будуть неефективно витрачені час і ресурси.

СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНЕ ВИДАННЯ

**ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА З ВПРОВАДЖЕННЯ
СТАНДАРТІВ БЕЗПЕЧНОГО ХАРЧУВАННЯ В
ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ (ЗАКЛАДИ ДОШКІЛЬНОЇ
ОСВІТИ, ЗАГАЛЬНООСВІТНІ ШКОЛИ)**

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

ТОВ «Стенд Пласт»
вул.Шутова 13, м.Київ, Україна
Тел. (067) 472 22 23, (095) 245 80 52
e-mail: office@stendplast.com.ua